JAARSTUKKEN 2020

GEMEENTE WEST BETUWE

Inhoudsopgave Jaarstukken 2020

Inleiding **4**
Financieel resultaat op hoofdlijnen 6
Leeswijzer 11
Jaarverslag – Programma's **13**
Programma 1 Bestuur en Ondersteuning 14
Programma 2 Veiligheid 17
Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat 20
Programma 4 Economie 22
Programma 5 Onderwijs 24
Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie 26
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid 29
Programma 8 Duurzaamheid en Milieu 32
Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing 35
Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen 37
Paragrafen **39**
1 Lokale heffingen 40
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 49
3 Onderhoud kapitaalgoederen 59
4 Financiering 68
5 Bedrijfsvoering 76
6 Verbonden partijen 79
7 Grondbeleid 103
8 Covid-19 106
Jaarrekening **113**
1 Baten en lasten 114
2 Balans 162
3. SISA 188
4. Overzicht per taakveld 189
5. Controleverklaring accountant 191
Bijlage 1: Restantkredieten 192

Inleiding

Gezond blijven
De gemeente wil financieel gezond zijn én blijven. Het college maakte zich daar ook in 2020 weer hard voor. Financieel gezond blijven, vraagt soms om lastige keuzes. Dit doen we steeds met het blik vooruit.

Keuzes maken
We moesten afgelopen jaar noodzakelijke keuzes maken waarop de gemeente kan bezuinigen. Dit is nodig, omdat de begroting meerjarig nog niet in balans is. Met het project 'West Betuwe financieel in evenwicht' brachten we de mogelijkheden in beeld. We stelden onszelf steeds de vraag 'Wat kan minder en wat kan anders?'. De keuzes maakten we samen met de samenleving en met de gemeenteraad. Met elkaar zorgen we ervoor dat West Betuwe financieel gezond blijft.

Wereldwijde pandemie
Dat gezond blijven belangrijk is, weet iedereen. Een wereldwijde pandemie maakte ons daar vanaf begin 2020 heel bewust van. Handen schudden, op kantoor werken of gewoon dichtbij iemand staan. Dingen die eigenlijk heel normaal leken, bleken onze gezondheid in gevaar te brengen. Afstand houden en thuis blijven waren opeens nodig om gezond te blijven. De schrijnende beelden van de overvolle ziekenhuizen. De grote zorgen op de gezichten van de zorgverleners. Ze lieten ons zien waarom de strenge maatregelen nodig waren.

Compensatie
De coronacrisis had ook zijn weerslag op de gemeente en de ambtelijke organisatie. Er is veel tijd besteed aan het bestrijden en de gevolgen van deze crisis. Keuzes die het kabinet maakte, hadden impact op onze samenleving. Het Rijk stelde gemeenten gelden beschikbaar voor de compensatie van de kosten als gevolg van deze crisis. Een deel van deze compensatie heeft het college vorig jaar gebruikt. Het resterende budget gebruiken we voor de kosten die we maken in 2021.

Sterke samenleving
Het afgelopen jaar leerde ons hoe belangrijk het is om te investeren in een sterke samenleving. De economische en maatschappelijke gevolgen van het coronavirus zijn voelbaar. Met diverse regelingen helpt het Rijk grote en kleine (zelfstandig) ondernemers. De gemeenteraad stelde vorig jaar 500.000 euro beschikbaar voor een corona noodfonds. Dit fonds ondersteunt onze lokale maatschappelijke organisaties als zij door het coronavirus in de financiële problemen komen. Nog niet het volledige budget is benut. Dit biedt ons de kans om ook dit jaar organisaties die dat nodig hebben extra te ondersteunen.

Positief resultaat
Door onze solide basis staan we onder repressief toezicht bij de provincie. Dat wil zeggen toezicht achteraf. Dit is de meest gunstige vorm van toezicht. Het jaar 2020 sluiten we af met een positief resultaat van 7,4 miljoen euro. Dit komt met name door incidentele meevallers. Daarnaast speelt ook de coronacrisis hier een rol in. Het jaar 2020 was ook het jaar van het harmoniseren van beleid. Een fusiegemeente heeft twee jaar de tijd om dit te doen. Toch konden we niet alles uitvoeren wat op de planning stond.

Vorig jaar lieten we zien hoe krachtig en wendbaar we zijn. We hebben veel bereikt ondanks alle extra uitdagingen die een ieder erbij kreeg. Een dikke pluim voor iedereen die zijn of haar bijdrage leverde aan het samen bouwen aan West Betuwe.

West Betuwe, mei 2021
College van burgemeester en wethouders

Financieel resultaat op hoofdlijnen

De financiële huishouding van een gemeente werkt in de basis zoals iedere andere financiële huishouding. Naast de jaarlijkse baten en lasten die in de exploitatie staan, kunnen we voor aanvullende (incidentele) lasten geld uit reserves halen. Via de balans en de exploitatierekening verkrijgen we snel inzicht in de financiën van West Betuwe.

In de balans komt de verhouding tussen de bezittingen (activa) en de daarvoor beschikbare eigen middelen (reserves) en financieringsmiddelen van derden (schulden) tot uitdrukking.

In de exploitatierekening maken we duidelijk welke inkomsten de gemeente heeft en waar het geld aan wordt uitgegeven. Het jaarrekeningresultaat is het saldo van de inkomsten en uitgaven in dat jaar en de verrekening met de reserves. Het saldo van inkomsten en uitgaven voor verrekening met reserves geeft aan of we per saldo middelen aan het eigen vermogen kunnen toevoegen (bij een positief saldo), of dat we middelen aan het eigen vermogen moeten onttrekken (bij een negatief saldo).

Gerealiseerd resultaat

Het werkelijke jaarrekeningresultaat 2020 bedraagt 7.423.967 euro. Bij de decemberwijzing 2020 verwachtten we een resultaat van 2.164.559 euro. Het uiteindelijke resultaat is dus 5.259.408 euro hoger dan verwacht.

In onderstaande tabel ziet u het overzicht van het resultaat:

Bedragen x € 1.000

Financieel resultaat	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
Baten	155.497	159.505	4.008
Lasten	-144.039	-137.116	6.923
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	**11.458**	**22.389**	**10.931**
Onttrekkingen uit de reserves	32.751	25.083	-7.668
Toevoegingen aan de reserves	-42.044	-40.047	1.997
Totaal	**2.165**	**7.424**	**5.259**

Afwijkingen per programma

Om een goed beeld te krijgen van de oorzaak van afwijkingen laat de volgende tabel zien binnen welke programma's verschillen optreden en hoe groot die verschillen zijn ten opzichte van de laatste vastgestelde begrotingswijziging (decemberwijziging 2020).

Bedragen x € 1.000

Programma	Saldo na December wijziging	Saldo jaarrekening 2020	Verschil
1. Bestuur en Ondersteuning	-25.886	-25.442	444
2. Veiligheid	-6.794	-5.399	1.395
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-11.530	-9.373	2.157
4. Economie	-721	495	1.216
5. Onderwijs	-4.293	-4.058	235
6. Sport, Cultuur en Recreatie	-8.554	-8.482	72
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	-34.623	-35.443	-820
8. Duurzaamheid en Milieu	-3.471	-3.219	252
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	-3.341	-1.761	1.580
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	101.378	100.105	-1.273
Totaal	**2.165**	**7.424**	**5.259**

Structureel resultaat

Door het opnemen van een tabel met het structureel resultaat wordt een onderbouwing gegeven van het structurele begrotingsevenwicht. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Van een structureel begrotingsevenwicht is sprake als structurele lasten in de begroting worden afgedekt door structurele baten. Met deze tabel wordt aangegeven in hoeverre het jaarrekeningresultaat van 2020 is samengesteld uit incidentele baten en lasten.
Het effect van de incidentele baten en lasten op het resultaat is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Structureel resultaat	Begroot na wijziging	Werkelijk	Verschil
Saldo van baten en lasten	11.458	22.389	10.931
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-9.293	-14.964	-5.671
Gerealiseerd resultaat	**2.165**	**7.424**	**5.259**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-985	3.129	4.114
Structureel resultaat	**3.150**	**4.295**	**1.145**

Een overzicht van de incidentele baten en lasten is opgenomen in het jaarrekeningoverzicht.
Bij het opstellen van de tabel incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Het betreft baten en lasten die zich voordoen in de begroting en/of de jaarrekening.
- Het betreft baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf 50.000 euro.
-Het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit.
-Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in beginsel incidenteel van aard. Een uitzondering vormen de bestemmingsreserves voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten die als structureel worden gerekend. Ook de reserves voor de beheerplannen die vanaf 2021 (weer) via voorzieningen worden geëgaliseerd, worden als structureel gerekend.

Budgetoverhevelingen

Bij de decemberwijziging heeft de raad diverse budgetten overgeheveld naar 2021 omdat niet alle activiteiten, waarvoor een incidenteel budget beschikbaar is, geheel of gedeeltelijk afgerond zijn in 2020. Bij de decemberwijziging zijn echter niet alle budgetten overgeheveld omdat toen nog niet alle informatie beschikbaar was of omdat een deel van de budgetten pas in december 2020 verkregen zijn via het gemeentefonds (decembercirculaire 2020). Via de resultaatbestemming bij de jaarrekening stellen we voor om deze budgetten over te hevelen naar 2021.

Bedragen x € 1.000

Budgetoverhevelingen	
Ambtsketen burgemeester	20
Griffie	68
Accountantskosten	10
Afkoop onderhoud Prorail	100
Wet Inburgering	112
WMO zorg ambulant 18+	245
Kansrijke start	13
Training toegang Sociaal domein	35
Nota grondbeleid en nota bovenwijkse voorzieningen	14
Bereikbaarheid Linge	80
Inkoopfunctie	67
Aankoop grond Karnheuvelsestraat Est	50
Harmonisatie sportbeleid	89
Covid-19 compensatie junibrief/septembercirculaire 2020	324
Covid-19 compensatie decembercirculaire 2020	99
Corona noodfonds	176
Totaal budgetoverhevelingen	**1.502**

Toelichting budgetoverhevelingen

Ambtsketen burgemeester

In de tweede bestuursrapportage 2020 is een budget van 20.000 euro beschikbaar gesteld voor de aankoop van de ambtsketen. De levering (en de betaling) hiervan vindt plaats in 2021.

Griffie

Het opstarten van de Rekenkamer is vertraagd naar 2021. Daarnaast gaat het griffie personeel in 2021 in plaats van 2020 op cursus en zijn kosten voor het RIS ook doorgeschoven naar 2021.

Accountantskosten

De advisering over verordeningen voor de auditcommissie vindt plaats in 2021 in plaats van 2020.

Afkoopsom ProRail

Via de Bloesemrapportage 2018 van voormalig gemeente Geldermalsen is besloten dat de jaarlijkse onderhoudslasten aan de geluidschermen langs het spoor worden afgekocht bij ProRail. Deze afkoop bedraagt 100.000 euro in het jaar 2020. Pro Rail heeft echter nog geen factuur hiervoor gestuurd, waardoor betaling plaatsvindt in 2021.

Inburgering

De inwerkingtreding van de Wet Inburgering is doorgeschoven naar 1 januari 2022. In de meicirculaire 2020 hebben we extra geld ontvangen voor invoering van de nieuwe wet en voor maatschappelijke begeleiding statushouders. De niet bestede gelden in 2020 van 112.000 euro hevelen we over naar 2021.

WMO zorg ambulant 18+

Via de septembercirculaire 2020 ontvingen we 18.000 euro voor de brede aanpak dak- en thuislozen. De maatschappelijke opvang is belegd bij gemeente Nijmegen. In het kader van landelijke

toegankelijkheid maatschappelijke opvang heeft de gemeente hier ook een rol in gekregen en hiervoor budget ontvangen.
Van de gemeente Nijmegen hebben we 227.000 euro ontvangen voor de innovatie ambulantisering GGZ. Daarnaast heeft deze gemeente ook zijn reserve Beschermd wonen opgeheven. Het saldo is verdeeld over de deelnemende gemeenten voor de uitvoering van de taken decentralisatie beschermd wonen. De uitgaven ten laste van deze budgetten worden vanaf 2021 gedaan.

Kansrijke start
Kansrijke start is een actieprogramma om zorg en ondersteuning te bieden aan kwetsbare gezinnen. De activiteiten zijn eind 2020 gestart waardoor de uitgaven veelal in 2021 worden gedaan.

Training toegang Sociaal domein
Vanwege Covid-19 kon het trainingsbureau de training niet verzorgen in 2020 en is deze verplaatst naar 2021.

Opstellen nota's grondbeleid en bovenwijkse voorzieningen
De nota bovenwijkse voorzieningen is in 2020 niet opgesteld en de nota grondbeleid gedeeltelijk. Afronding vindt plaats in 2021.

Bereikbaarheid Linge
In 2020 hebben we een inventarisatie gemaakt van de bereikbaarheid van de Linge vanuit de kernen. De uitvoering en de hieraan gerelateerde kosten geven we uit in 2021.

Inkoopfunctie
De activiteiten rondom het project Inkoopfunctie zijn later gestart vanwege Covid-19 en schuiven door naar 2021.

Aankoop grond Karnheuvelsestraat Est
De aankoop van de grond vindt plaats in 2021 in plaats van 2020.

Harmonisatie sportbeleid
Het college stelt voor de gelden die in 2020 niet zijn uit gegeven aan subsidies en sport en bewegen als gevolg van Covid-19 in te zetten voor de harmonisatie van het sportbeleid.

Compensatie pakket Rijk Covid-19
Het Rijk heeft via het gemeentefonds in 2020 gelden ter beschikking gesteld voor de compensatie van de Covid-kosten. Een deel van deze compensatie is gebruikt voor het opvangen van deze kosten in 2020. Het resterende budget gebruiken we voor de kosten in 2021.

Corona noodfonds
In 2020 heeft de raad 500.000 euro ter beschikking gesteld voor ondersteuning van de maatschappelijke organisaties als gevolg van Covid-19. Het budget is niet volledig benut. Het restant gebruiken we om deze organisaties (ook) in 2021 nog extra te ondersteunen.

Resultaat na budgetoverhevelingen
Wanneer we de budgetoverhevelingen van het resultaat afhalen, bedraagt het resultaat na budgetoverhevelingen:

Bedragen x € 1.000
Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd resultaat na budgetoverhevelingen	
Gerealiseerd resultaat (saldo jaarrekening 2020)	7.424
Budgetoverhevelingen	1.502
Totaal	**5.922**

Hieronder geven we een overzicht van de grootste afwijkingen ten opzichte van de begrotingswijziging van de decemberwijziging 2020. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar de financiële analyses bij de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000

Belangrijkste verschillen ten opzichte van gewijzigde begroting	
Raad (accountant, rekenkamer en RIS)	104
Organisatiekosten	164
Kantoor (panden en kosten)	151
Wethouderspensioenen	-75
Veiligheid (toezicht & handhaving en openbare orde en veiligheid)	108
Compensatiegelden Covid	1.111
Meerkosten/minder opbrengsten als gevolg van Covid-19 (diverse programma's)	-787
Noodfonds Corona	176
Verkeer en vervoer (spoor, parkeren, gladheid e.d.)	270
Grondexploitaties bedrijventerreinen	1.158
Leerlingenvervoer	350
Huisvesting onderwijs en gymlokalen	-136
Openluchtrecreatie	80
Sportbeleid	89
Afstoten snippergroen	63
Kulturhus Haaften	-97
Toezicht kinderopvang	62
Wet Inburgering	91
Armoedebeleid	257
Inkomensvoorzieningen	154
WMO- en Jeugdzorg	-1.191
WMO-zorg ambulant 18+	245
Milieubeheer	112
Begraafplaatsen	67
Ruimtelijke Ordening en wonen	202
Grondexploitaties woningen	1.492
Omgevingsvergunningen	-109
Gemeentelijke eigendommen	227
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	420
Onroerende zaakbelastingen (OZB)	121
Voorziening dubieuze vorderingen	-72
Diverse kleinere verschillen	452
Totaal afwijkingen	**5.259**

Leeswijzer

De jaarstukken West Betuwe bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. De jaarstukken worden gezien als de "spiegel" van de begroting West Betuwe 2020.

De jaarstukken beginnen met de inleiding, leeswijzer en het financieel resultaat over 2020 op hoofdlijnen.

Jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de algemene dekkingsmiddelen en de paragrafen. De Programmaverantwoording bestaat uit de volgende programma's:

Programma 1 Bestuur en ondersteuning
Programma 2 Veiligheid
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat
Programma 4 Economie
Programma 5 Onderwijs
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie
Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid
Programma 8 Duurzaamheid en Milieu
Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Programma 10 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Conform de opzet van de begroting wordt per programma door middel van een stoplicht aangegeven wat de status is van de realisatie van de doelen en resultaten vanuit de Programmabegroting 2020. De legenda van het stoplicht is als volgt:

- Groen is gerealiseerd in 2020
- Oranje uitvoering ligt op schema
- Rood is niet gerealiseerd in 2020

In de programmaverantwoording hebben veel resultaten de kleur "rood". Dit komt omdat bij het opstellen van de doelen en de resultaten de ambities erg hoog waren qua realiseerbaarheid, zeker in het licht van de uitgebroken coronapandemie.

Voor de gemeenschappelijke regelingen geven we per programma aan "wat er heeft gespeeld" in 2020. Ook geven we inzicht in de (verplichte) indicatoren. Tot slot presenteren we bij elke programma de gerealiseerde lasten en baten van het programma.

De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de volgende paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Covid-19

Jaarrekening
De jaarrekening bestaat uit het totale overzicht van de baten en lasten per programma, de balans en diverse overzichten (aanwending van de post Onvoorzien, incidentele baten en lasten, structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves, Wet normering topinkomens, Single Information Single Audit (SISA)).
Daarnaast geven we per programma inzicht in de financiële afwijkingen. De werkelijke kosten en baten vergelijken we met de begroting 2020 inclusief alle vastgestelde wijzigingen en verklaren we de afwijkingen. Tevens maakt ook de balans onderdeel uit van de jaarrekening.
De balans met de toelichting verschaft op systematische wijze informatie over de samenstelling van de bezittingen (activa) en schulden (passiva) aan het eind van het begrotingsjaar en over de ontwikkelingen daarvan.

Jaarverslag – Programma’s

Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

In verbinding met kernen staan en ruimte bieden voor initiatieven vanuit de samenleving.	
In 2020 heeft 50% van de kernen in de gemeente een kernagenda (inclusief activiteitenplan) met daarin de op te pakken vraagstukken voor de betreffende kern.	
Eind 2020 waren de gebiedsmakelaars in gesprek met 12 van de 26 kernen. Nadat eind 2019 gestart is met een pilot met het maken van een kernagenda in Heukelum is dit proces gestart in nog eens 11 kernen, te weten Est, Vuren, Enspijk, Meteren, Beesd, Asperen, Tricht, Neerijnen, Herwijnen, Deil en Geldermalsen. Iedere kern volgt een eigen tempo. Ten gevolge van corona heeft het proces wat vertraging opgelopen. Maar we verwachten dit in 2021 in te kunnen lopen, zodat we eind 2021 voor alle kernen een (concept) kernagenda gereed hebben. Voor de eerste maanden van 2021 zijn alweer enkele tientallen gesprekken met kernen gepland.	
In 2020 worden leefbaarheidsinitiatieven maximaal ondersteund door de gemeente; minimaal 85% van het leefbaarheidsbudget 2020 (programma 7) is benut.	
In 2020 is ruim 100.000 euro besteed aan leefbaarheidsinitiatieven. Vanuit 22 kernen hebben we in totaal 94 aanvragen ontvangen en gehonoreerd. De gemeenteraad heeft eind 2020 besloten om 164.000 euro uit het restant budget van 2020 eenmalig in te zetten voor het geharmoniseerde speelruimtebeleid. Hiermee is iets meer dan 100% van het budget besteed.	

Verbeteren van de dienstverlening.	
Plan van aanpak voor verbeterpunten uit 0-meting klanttevredenheid 2019 in eerste kwartaal 2020.	
De nulmeting klanttevredenheid heeft in 2020 plaatsgevonden via de burgerpeiling van 'waar staat je gemeente'. De voorbereiding van het plan van aanpak in 2020 heeft vertraging opgelopen door Covid-19 omstandigheden. Het plan van aanpak voor verbeterpunten volgt in 2021.	
Hogere waardering voor klanttevredenheid in vierde kwartaal 2020 in vergelijking met de 0-meting uit 2019.	
Er zijn geen vergelijkingscijfers met 2019. In het derde kwartaal 2020 hebben we meegedaan aan de burgerpeiling "Waar staat je gemeente", dit is de nulmeting voor de gemeente West Betuwe. In 2022 is de volgende meting.	

Versterken communicatie.	
Onderzoek naar bereik en waardering gemeentekanalen (nulmeting) in eerste kwartaal 2020.	
In de burgerpeiling “Waar staat je gemeente” heeft de inwoner het bereik en de waardering voor de gemeentekanalen gewaardeerd met een 6,5.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Formatie	fte per 1.000 inwoners	2020	5,03	n.v.t.
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2020	4,31	n.v.t.
Apparaatskosten *)	kosten per inwoner	2020	601	n.v.t.
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	25,9%	n.v.t.
Overhead	% van totale lasten	2020	7,0%	n.v.t.
Overhead	kosten per inwoner	2020	244	n.v.t.

**) De apparaatskosten bestaan uit de overheadkosten, salarissen op de overige taakvelden (exclusief griffie en bestuur) en de lasten van de tractie en werkplaats van de buitendienst.*

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Regio Rivierenland

- Op 13 juli 2020 is de Regio Deal FruitDelta samen het Rijk en andere partners getekend. Er zijn 27 projecten toegekend vanuit de Regio Deal FruitDelta Rivierenland om de brede welvaart in de regio te stimuleren, waaronder drie uit West Betuwe.
- FruitDelta Rivierenland heeft in 2020 twee keer aan vernieuwende initiatieven subsidie uit het Regionaal Investeringsfonds toegekend.
- Op 11 maart 2020 is de dienstverleningsovereenkomst programmabureau Regionaal Werk-bedrijf- Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW-POA Rivierenland) ondertekend tussen acht gemeenten als opdrachtgevers en Regio Rivierenland als opdrachtnemer.
- Op 11 maart 2020 is de dienstverleningsovereenkomst leerlingenvervoer ondertekend.
- Op 14 september 2020 hebben gemeenten en onderwijsinstellingen de subsidieaanvraag voor de nieuwe regionale programma aanpak voortijdig schoolverlaten getekend.
- Op 8 juli 2020 heeft het AB de jaarstukken 2019 en programmabegroting 2021 ongewijzigd vastgesteld.
- Op 8 juli 2020 heeft het AB besloten geen Regionaal Ontwikkel Bedrijf op te richten. Wel zijn er afspraken gemaakt over het Regionaal Acquisitie Platform en Regionaal Programma Werklocaties.
- Op 9 september 2020 heeft het AB de afronding fase 2 van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2024 vastgesteld.
- Op 14 oktober 2020 heeft het AB het plan van aanpak proces FruitDelta 2020-2030 vastgesteld om structurele langjarige afspraken te maken en om structureel samen te werken met de Provincie.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)

- De kaderbrief 2021 BWB is door het bestuur vastgesteld. De kaders bevatten een indicatie van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie voor het begrotingsjaar.
- De nieuwe directeur van de BWB, de heer Van Vliet, is 1 juni 2020 gestart.
- De jaarstukken 2019 en meerjarenbegroting 2021-2024 zijn in uw gemeenteraad besproken en hebben geleid tot het indienen van zienswijzen. Bij de bespreking van de zienswijze in het bestuur heeft BWB aangegeven rekening te houden met de opmerkingen.
- Op 12 oktober 2020 stelde het bestuur van BWB de geactualiseerde dienstverleningsovereenkomst en productencatalogus vast. Daarnaast is besloten de toetsingsperiode voor de verdeelsystematiek met een jaar te verlengen.

- Op 17 november 2020 heeft het college het voorgenomen besluit genomen om het taakgebied facilitaire zaken bij Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe te beleggen, het taakgebied juridische zaken bij gemeente West Betuwe te houden en het taakgebied financieel beleid en advies bij de gemeente West Betuwe te beleggen. Voor de financiële effecten van het besluit voeren we een doorrekening uit. Deze effecten nemen we mee in de P&C-cyclus.
  De incidentele kosten dekken we uit het fusiebudget.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Bestuur en Ondersteuning Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-19.768	-19.839	-19.739
Baten	650	3.218	826
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-19.119**	**-16.621**	**-18.913**
Toevoegingen aan reserves	-2.157	-12.166	-9.896
Onttrekkingen van reserves	1.798	2.902	3.367
Gerealiseerd resultaat	-19.477	-25.886	-25.442

Overhead (taakveld 0.4 inclusief bijbehorende reserves op taakveld 0.10)

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Salarislasten	-4.737	-3.935	-3.888
Bijdragen aan verbonden partijen	-4.940	-5.153	-5.138
Materiële kosten	-3.724	-4.119	-3.422
Kapitaallasten	-204	-152	-177
Doorbelasting met Grex/GRP	350	350	350
Verrekening met reserves	-444	-4.412	-4.493
Totaal lasten	-13.699	-17.422	-16.769
Bijdragen van derden	6	169	175
Verrekening met reserves	85	1.062	762
Totaal baten	91	1.231	937
Saldo	-13.608	-16.191	-15.832

Programma 2 Veiligheid

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Het opzetten van een eigen handhavingsorganisatie voor West Betuwe.	
De boa's zijn aangesteld bij de gemeente in de eerste helft 2020.	
Door Covid-19 is een krapte op de arbeidsmarkt ontstaan voor het aantrekken van geschikte kandidaten voor de functie van boa. Desondanks is een deel van de nieuwe boa's aangenomen en naar verwachting vullen we in het eerste kwartaal van 2021 de resterende vacatures in.	
Verwerking van de actiepunten uit Integraal Handhavingsbeleid (vierde kwartaal 2019) in de werkwijze van de boa's in eerste kwartaal 2020.	
Uiteindelijk is het handhavingsbeleid vastgesteld in het tweede kwartaal van 2020. Door Covid-19 is in 2021 vooral aandacht besteed aan meldingen en activiteiten, die Covid-19 gerelateerd waren. Daar waar mogelijk zijn de actiepunten uit het Integraal Handhavingsbeleid in de werkwijze van de boa's verwerkt. Ook is het handhavingsuitvoeringsbeleid nader uitgewerkt in 2020 in een uitvoeringsprogramma en vanaf 2021 geïntegreerd met het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid.	

Tijdelijk cameratoezicht bij overlast en vandalisme.	
Evaluatie cameratoezicht Merwede LingeLijn (MLL) en besluitvorming tot het wel of niet beëindigen van het live uitlezen beelden met ingang van 2021, in tweede kwartaal 2020.	
De schriftelijke evaluatie van onze gemeente is gereed, deze moet nog besproken worden in de ambtelijke werkgroep MLL samen met de evaluaties van de andere gemeenten die deelnemen aan de MLL. Daarna moet e.e.a. worden besproken in de stuurgroep MLL voor het nemen van besluiten.	
Opstellen toetsingskader cameratoezicht gemeente West Betuwe in derde kwartaal 2020.	
Het beleids- en toetsingskader cameratoezicht openbare plaatsen West Betuwe stelde het college op 16 juni 2020 vast en is voor kennisgeving aangenomen door de gemeenteraad op 29 september 2020.	

We verhogen het ondermijningsbewustzijn en de weerbaarheid in- en extern	
Het doorontwikkelen van de bestaande overlegstructuur tot een permanente structuur.	
De Gezagsdriehoek De Waarden stemde op 12 november 2020 in met de continuering van het IGP (Intergemeentelijk projectbureau) voor de aanpak van ondermijningscriminaliteit.	
In het eerste kwartaal 2020 zijn de boa's getraind in het herkennen van ondermijnings-activiteiten en zijn afspraken gemaakt met politie en OOV over de aanpak op ondermijning.	
In verband met Covid-19 is de training uitgesteld naar 2021. De exacte planning is mede afhankelijk van de dan geldende maatregelen en/of wetgeving.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2019	0,5	2,3
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal woningdiefstallen, per 1.000 inwoners	2019	1,2	2,3
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2020	3,0	4,6
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	2020	5,2	6,3
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 17 jaar	2019	56	132

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

- Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft op 16 april 2020 ingestemd met het Regionaal Meerjarenbeleidsplan Ambulancezorg Gelderland-Zuid 2020-2023.
- Het Covid-19 virus heeft veel capaciteit opgeëist van zowel de veiligheidsregio als de gemeentelijke organisaties. Er is hard samengewerkt tussen beide partijen om de crisis in onze regio onder controle te krijgen. Ten behoeve van dit doel zijn tevens mono- en multidisciplinaire tussentijdse evaluaties uitgevoerd.
- Het algemeen bestuur heeft op 24 september 2020 het geactualiseerde generiek rampenbestrijdingsplan, ten behoeve van hoogdrempelige BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen)-inrichtingen, vastgesteld.
- Op 25 juni 2020 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRGZ.
- In het algemeen bestuur van 5 november 2020 is het projectplan van Operatie VLAM goedgekeurd, wat het startsein van dit regionale project betekende.
- Op 24 september 2020 is het Strategisch Plan Vastgoed (SPV) door het algemeen bestuur vastgesteld.
- In het algemeen bestuur van 17 december 2020 is ingestemd met de deelname van de VRGZ aan een landelijke werkgeversvereniging voor veiligheidsregio's.
- Op basis van realisatie tot en met augustus en de prognose tot en met december 2020, zag het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding van de VRGZ een resultaat van 1.286.000 euro. De extra lasten als gevolg van de Covid-19 crisis worden geraamd op 237.000 euro voor heel 2020. Deze lasten kunnen rechtstreeks worden gedeclareerd bij het Rijk.
- In samenwerking met Ambulancezorg Zuid-Holland-Zuid is er door Ambulancezorg Gelderland-Zuid ingezet op het verder verlagen van de responstijden in enkele kernen aan de grens met de betreffende regio.

- Ambulancezorg Gelderland-Zuid is samen met Ambulancezorg Gelderland-Midden een pilot gestart voor een zorgcoördinatiecentrum. Het doel hiervan is de juiste zorg op het juiste moment door de juiste hulpverlener, door informatie-uitwisseling en betere afstemming tussen de Veiligheidsregio's, huisartsenposten en ProPersona.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Veiligheid Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-5.750	-6.909	-5.642
Baten	28	49	177
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.721**	**-6.860**	**-5.465**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	66	66	66
Gerealiseerd resultaat	-5.655	-6.794	-5.398

Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Duurzaam wegenonderhoud met veiligheid als uitgangspunt.	
Vaststelling wegenonderhoud met veiligheid als uitgangspunt.	
Op 7 juli 2020 stelde de raad het beleid- en beheerplan voor het onderhoud en het vervangen van de wegen vast.	

Harmoniseren van het mobiliteitsbeleid en de doorvertaling van de doelen en ambities hieruit naar wensbeelden en maatregelenpakketten.	
Beeldvormende bijeenkomst mobiliteitsprogramma gemeenteraad, inwoners, ondernemers en overige betrokkenen in derde kwartaal 2020.	
De beeldvormende bijeenkomst over wensbeelden vond plaats op 3 november 2020. We presenteerden drie wensbeelden: binnen de kern, buiten de kern en mobiliteitshub (station) Geldermalsen.	
Vaststellen mobiliteitsprogramma eerste kwartaal 2021.	
De besluitvorming van het mobiliteitsprogramma loopt door in het derde kwartaal van 2021. Vaststelling is voorzien in het derde kwartaal 2021. Het vele thuis werken, digitale afstemming en complexe financiële impact maakt dat meer tijd nodig is voor het afronden van het mobiliteitsprogramma.	

Lobby tegengaan sluipverkeer A2 en A15.	
Het maken van (financiële) afspraken met andere overheden over het tegengaan van sluipverkeer door de kernen Waardenburg en Beesd voor de korte termijn in het derde kwartaal 2020.	
Door de Covid-19 crisis wijzigde het verkeersbeeld ingrijpend. Er rijdt weinig tot geen sluipverkeer op onze wegen. Hoe zich dit gaat ontwikkelen is niet duidelijk, daardoor is het op dit moment niet mogelijk om afspraken hierover te maken. Verwachting is dat het verkeersbeeld zich pas vanaf het derde kwartaal van 2021 hersteld.	
We monitoren het sluipverkeer door Est en Geldermalsen in het derde kwartaal 2020.	
De Covid-19 crisis leidt tot een afwijkend verkeersbeeld, waardoor representatieve verkeers-metingen in 2020 en 2021 onmogelijk zijn. Zodra het verkeer zich herstelt, plannen we een verkeerstelling en/of kentekenonderzoek in. Naar verwachting kan dit weer vanaf het derde kwartaal van 2021.	

Top 5 fietsknelpunten oplossen	
Realisatie ontbrekende fietsschakel Waalbandijk Waardenburg in tweede kwartaal 2020.	
De voormalige gemeente Neerijnen besloot samen met ProRail de overweg te vervangen door een onderdoorgang. ProRail wijzigde haar plan en gaat de overweg ombouwen tot een railinzet plaats. Stikstofproblemen vertragen de start. Uitvoering volgt tussen 1 mei 2021 en 1 juni 2022.	
De (financiële) afspraken met de provincie over uitvoering maatregelen overige vier fiets-knelpunten vastleggen in derde kwartaal 2020.	
Voor de rotonde met de Zeiving maakten we financiële afspraken met de Provincie. De voorbereiding stagneert door stikstof problemen. De overige drie fietsknelpunten liggen aan de N327. De provincie moet prioriteiten stellen in de voorbereiding van alle provinciale projecten. Hierdoor is ook het maken van afspraken vertraagd met ongeveer één jaar.	

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die grotendeels voor het programma Verkeer, vervoer en waterstaat diensten uitvoeren.

Indicatoren

Programma 3 heeft geen verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-9.425	-13.696	-7.143
Baten	655	1.273	1.625
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.770**	**-12.423**	**-5.517**
Toevoegingen aan reserves	-2.533	-5.652	-5.876
Onttrekkingen van reserves	414	6.544	2.020
Gerealiseerd resultaat	-10.888	-11.531	-9.373

Programma 4 Economie

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Harmonisatie bedrijventerreinenbeleid.	
Besluitvorming bedrijventerreinenbeleid/RPB in het vierde kwartaal 2020.	
Het Regionaal Programma Werklocaties ((RPW) voorheen RPB) stelde de raad in april 2020 vast. Voor het bedrijventerreinenbeleid heeft inmiddels een beeldvormende avond plaatsgevonden op 5 januari 2021. We verwerken de resultaten van deze avond en bieden naar verwachting in juni 2021 het RPW aan de raad aan ter besluitvorming.	

Harmonisatie Economische Beleidsvisie	
Economische Beleidsvisie gereed in het vierde kwartaal 2020 voor bestuurlijke besluitvorming.	
Een beeldvormende raad vond plaats op 5 januari 2021. We verwerken de resultaten van deze avond en bieden naar verwachting in juni 2021 de economische beleidsvisie aan de raad aan ter besluitvorming.	

Onderzoek naar gratis en gereguleerd parkeren in hele gemeente.	
Afronden onderzoek naar gratis en gereguleerd parkeren in hele gemeente in tweede kwartaal 2020.	
In het kader van de Covid-19 crisis was het lastig om een volledig onderzoek uit te voeren. In het jaar 2020 waren veel winkels en horecabedrijven dicht. Afhankelijk van het verloop van de Covid-crisis voeren we zodra het mogelijk is een onderzoek uit. De verwachting is dat eind 2021 dit onderzoek wordt afgerond.	
Besluitvorming over het al dan niet afschaffen van betaald parkeren in derde kwartaal 2020.	
Dit onderzoek hangt samen met het bovenstaande onderzoek naar gratis en gereguleerd parkeren. Besluitvorming is naar verwachting eind 2021.	

Standplaatsenbeleid in combinatie met detailhandelsbeleid.	
Vaststellen Standplaatsenbeleid in combinatie met detailhandelsbeleid in het eerste kwartaal 2020.	
Het standplaatsenbeleid is vastgesteld. We organiseerden op 5 januari een beeldvormende vergadering voor de raad over het detailhandelsbeleid raad. We verwerken de resultaten van deze avond en bieden naar verwachting in juni 2021 het detailhandelsbeleid aan de raad aan ter besluitvorming.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Vestigingen	Het aantal bedrijfsvestigingen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar	2019	169,3	151,6
Functiemenging	De functiemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen	2019	57,3	53,2

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Er zijn geen verbonden partijen die grotendeels voor het programma economie diensten uitvoeren.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Economie Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-4.396	-7.325	-8.305
Baten	4080	6.614	8.838
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-316**	**-711**	**533**
Toevoegingen aan reserves	-38	-38	-38
Onttrekkingen van reserves	-1	28	0
Gerealiseerd resultaat	-355	-721	495

Programma 5 Onderwijs

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Koppelen (praktijk)onderwijs aan het lokale bedrijfsleven.	
Er is halfjaarlijks overleg met het Regionaal Werkbedrijf en het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt.	
Het halfjaarlijks overleg vond plaats in februari en december 2020.	
Monitoring van aantal vroegtijdige schoolverlaters.	
Monitoring van het aantal voortijdige schoolverlaters is in beeld gebracht door RMC Rivierenland.	

Nieuwbouw, renovatie en verduurzaming schoolgebouwen.	
Start uitvoering verduurzamingsacties uit het nieuwe Integraal Huisvestingsplan die gepland staan voor 2020.	
Op basis van onderzoekrapportages is de gemeente in gesprek met vier basisscholen over welke duurzaamheidsmaatregelen er genomen worden. De plannen werken wij per school verder technisch uit en besteden we in 2021 aan. Voor drie extra schoolgebouwen starten wij het onderzoek naar de mogelijkheden voor verduurzaming.	
Het projectmatig voteren van kredieten voor noodzakelijk nieuwbouw van scholen.	
In de voorbereiding van de project 'Integraal Kindcentrum Buurmalsen-Tricht', zijn met de betrokken partijen vorderingen gemaakt. Dit geldt ook voor het project 'IKC Jan Harmenshof en Oranje Nassau'. De uitwerking van de projecten is echter nog niet zover dat een definitief krediet aangevraagd is. De bouw van het Kindcentrum De Plantage is in 2020 gestart en zal in de zomer 2021 in gebruik worden genomen. De realisatie van de Brede school Spijk kan pas starten na een positief besluit van de Raad van State.	

Terugdringen laaggeletterdheid en stimuleren digitale voorzieningen.	
De resultaten van het onderzoek naar uitgiftepunten bieden we in het tweede kwartaal 2020 aan de gemeenteraad aan.	
De resultaten van het onderzoek naar uitgiftepunten bibliotheekwerk boden wij in het derde kwartaal 2020 aan de gemeenteraad aan.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd van12 tot 23 jaar dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	2019	1,4	2,0
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die niet op een school zijn ingeschreven, per 1.000 inwoners	2019	3,4	2,4
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar die wel op een school zijn ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig zijn, per 1.000 inwoners	2019	13	26

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die grotendeels voor het programma Onderwijs diensten uitvoeren.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Onderwijs Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-5.747	-5.528	-4.839
Baten	753	937	621
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.994**	**-4.591**	**-4.217**
Toevoegingen aan reserves	-322	-396	-396
Onttrekkingen van reserves	764	694	556
Gerealiseerd resultaat	-4.551	-4.293	-4.058

Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Duurzame sportvoorzieningen en dorpshuizen.	
Vaststellen visie Maatschappelijk vastgoed op faciliteren onderhoud, vernieuwen en verduurzamen van accommodaties voor verenigingen en dorpshuizen in derde kwartaal 2020.	
Een visie op het gebruik en de gewenste doelstellingen van Maatschappelijk vastgoed is noodzakelijk om te komen tot een afgewogen visie op onderhoud, vernieuwen en verduurzamen. De gemeenteraad stelde in december 2020 de kadernota Dorpshuizen en Multifunctionele Centra vast. De kadernota sport (harmonisatie van het sportbeleid) bieden wij in het derde kwartaal 2021 aan de raad aan. Vanuit de integraliteitsgedachte is het noodzakelijk dat de kadernota's eerst vastgesteld worden voorafgaande aan een visie op het geheel van verduurzaming van maatschappelijk vastgoed ook als kader voor het gemeentelijk vastgoed. Derhalve leveren we dit in het tweede kwartaal op. De dorpshuizen ondernemen hierop vooruitlopend al (de) noodzakelijke stappen.	

Linge bereikbaar voor elke kern.	
De raad informeren over het vastgesteld uitvoeringsplan in het derde kwartaal van 2020.	
De raad stelde de uitvoeringsagenda in het derde kwartaal van 2020 vast.	

Stimuleren zwemdiploma voor alle jonge inwoners en doelgroepen die van huis uit het zwemmen niet machtig zijn.	
Vaststellen uitvoeringsregeling voor in ieder geval minima en statushouders.	
De raad stelde de beleidsregels minimabeleid, waarin de uitvoeringsregeling is opgenomen, vast in het eerste kwartaal van 2020.	

Vergroten leefbaarheid door inzet (geharmoniseerd) subsidiebeleid.	
Afhankelijk van het stappenplan (inclusief scenariokeuze) dat in 2019 door uw raad wordt vastgesteld, starten we in het eerste kwartaal 2020 met het opstellen van het beleid.	
De raad stelde in 2020 het geharmoniseerde subsidiebeleid voor het jaar 2022 vast. In 2021 volgt nog het onderdeel sport.	
Besluitvorming geharmoniseerde subsidieverordening en -beleid in tweede kwartaal 2020 (inclusief mogelijke financiële ondersteuning en OZB-compensatie voor dorpshuizen met een brede maatschappelijke inzet in eerste kwartaal 2020).	
In het tweede kwartaal 2020 stelde de raad de geharmoniseerde Algemene subsidieverordening en het beleid (inclusief de ondersteuning van de dorpshuizen) vast.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
% Niet-sporters	Het percentage inwoners van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doen	2016	55,4	48,7

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Regionaal Archief Rivierenland

- Op het gebied van toezicht (inspectie en advies) is op speerpunten het volgende gerealiseerd:
    - Advies gegeven over de kwaliteit van archiefinformatie in procesapplicatie BWB-gemeenten.
    - Inspectie archiefbescheiden rechtsvoorgangers ter voorbereiding op overbrenging in eerste kwartaal 2021.
    - Beleidsontwikkeling herziening openbaarheidsbeperkingen met terugwerkende kracht.
- Op het gebied van digitalisering in het volgende gerealiseerd:
    - Digitalisering van de gemeenteraadsnotulen Geldermalsen 1978-1993 en start van de digitalisering van de gemeenteraadsnotulen Lingewaal en voormalige gemeenten 1811-2011 door GMS.
    - Digitaliseren van de gemeenteverslagen Lingewaal en voormalige gemeenten 1851-1931/1935 is vertraagd door de aangetroffen schimmelsporen die er eerst behandeld moeten worden.
    - Scanning On Demand: in 2020 zijn voor de gemeente West Betuwe uiteindelijk 233 dossiers verwerkt (meer dan aanvankelijk begroot in verband met dossiers van voormalige gemeente Lingewaal).
- Op het gebied van ontsluiting en beheer is het volgende gerealiseerd:
    - Totaal is van januari t/m december 2020 voor de gemeente West Betuwe en haar rechts-voorgangers ruim 20 meter archief ontsloten. Het gaat daarbij voornamelijk om archieven van de gemeentebesturen. Voor de Bibliotheek, Nieuwe Aanwinsten en Documentatie zijn 1611 nieuwe titels toegevoegd.
    - Wat betreft het bouwvergunningen bestand konden in totaal 7797 nieuwe vergunningen aan de database bouw- en milieuvergunningen worden toegevoegd.
    - Wat betreft materiële zorg is er een kleine 7,5 meter oude archieven van rechts-voorgangers beschreven, geïnventariseerd op schade, klaargemaakt voor restauratie, extern geconserveerd.
    - Met betrekking tot de huidige Covid-19 crisis is het RAR begonnen met een notitie voor het opzetten van een Covid-19 collectie.

Natuur- en recreatieschap Lingegebied en Natuur- en recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
De natuur- en recreatieschappen Lingegebied en Nederrijn, Lek en Waal zijn aandeelhouders van Uiterwaarde.

- Beide natuur en recreatieschappen hebben nagenoeg dezelfde agendapunten.
  Op 16 september 2020 heeft het algemeen bestuur plaatsgevonden.
- Tijdens het algemeen bestuur Recreatieschap Lingegebied en Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn de volgende punten besproken:
  - Jaarrekening van 2019 vastgesteld
  - Goedkeuringsbesluiten
    1. Besloten wordt akkoord te gaan met de 25-jarige opstalrechtovereenkomst met Renewable Factory voor het bouwen van Windpark Slijk-Ewijk.
    2. Er wordt akkoord gegaan met de erfpachtovereenkomst met de Holland Evenementen Groep voor een periode van 30 jaar.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sport, Cultuur en Recreatie Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-8.225	-9.208	-8.918
Baten	483	1.069	1.108
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.742**	**-8.139**	**-7.809**
Toevoegingen aan reserves	-409	-1.352	-1.401
Onttrekkingen van reserves	227	938	728
Gerealiseerd resultaat	-7.924	-8.554	-8.482

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang als onderdeel van het zijn van inclusiegemeente.	
Vaststellen van lokale en regionale uitvoeringsplannen op basis van de Regionale opgaven beschermd wonen en maatschappelijke opvang in het tweede kwartaal 2020.	
We hebben de toezegging gedaan om in het vierde kwartaal 2020 het Regioplan beschermd wonen ter vaststelling aan te bieden. Dit is niet gerealiseerd omdat de samenwerking binnen de regio meer tijd vroeg. Daarnaast is de decentralisatie uitgesteld naar 2022, wat een vertragende werking heeft gehad. Het regio plan bieden wij het tweede kwartaal 2021 aan de raad aan.	
Er hebben in 2020 minimaal drie bijeenkomsten plaatsgevonden met ervaringsdeskundigen in het kader van inclusie.	
Voor het maken van de lokale inclusie agenda, die in december 2020 in de raad is geweest, hebben er meerdere bijeenkomsten met ervaringsdeskundigen plaatsgevonden in 2020. Vrijwel iedere maand overlegden we en stemden we af. De ervaringsdeskundigen droegen actief punten aan voor de agenda die we daar ook in verwerkten.	

Geharmoniseerd beleid Schuldhulpverlening.	
Besluitvorming beleid schuldhulpverlening in vierde kwartaal 2020.	
De verschillende plannen en ideeën op het gebied van preventie en beleid sociaal domein vormen input voor het beleidsplan. Deze input komt van externe partijen en onze eigen schuldhulpverleners. Besluitvorming door de raad verwachten we in het tweede kwartaal van 2021.	

Integrale samenhang Wmo, Jeugdzorg en Participatie.	
Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de uitvoering Klantprofiel 4 Sociaal domein in het tweede kwartaal 2020.	
De evaluatie van de uitvoering Klantprofiel 4 vond plaats en we informeerden de raad hierover op 24 november 2020.	
Besluitvorming over een Integraal beleidsplan Wmo, Jeugdzorg en Participatie in het vierde kwartaal 2020.	
Op 27 oktober 2020 stelde de raad het integraal beleidsplan Wmo, jeugdzorg en participatie vast.	

Vergroten participatie van jongeren in leefbaarheid.	
Vaststellen plan van aanpak jongerenparticipatie in eerste kwartaal 2020.	
Het uitvoeringsplan jongerenparticipatie en jongerenwaardering is in het tweede kwartaal vastgesteld door het college. We informeerden de raad hierover in het tweede kwartaal 2020.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 21 jaar die met een delict voor de rechter zijn verschenen	2019	1,00	1,00
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.	2019	860,7	792,1
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	2019	71,1	68,8
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstands-uitkering, per 10.000 inwoners.	2020	228,4	459,7
Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar	2020	49,3	202
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal Wmo-cliënten per 10.000 inwoners in de desbetreffende bevolkingsgroep met een maatwerkarrangement (een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo)	2020	400	640
% Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar in een gezin dat leeft van een bijstands-uitkering moet rondkomen.	2019	3,00	6,00
% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren in de leeftijd van 16tot 22 jaar	2019	1,00	2,00
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	2019	9,9	12,3
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren in de leeftijd van 12 tot 22 jaar met een jeugd-reclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren met die leeftijd	2019	0,1	0,4
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2019	0,8	1,2

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Werkzaak Rivierenland

- Het bestuurlijke traject om te komen tot een nieuwe verdeelsystematiek van financiële bijdragen en mate van zeggenschap is in 2020 doorlopen. In het tweede kwartaal van 2021 wordt hierover besloten.
- In 2020 is het gehele KP4-bestand door Werkzaak en de gemeenten gezamenlijk geëvalueerd. Hierover is de gemeenteraad in oktober 2020 geïnformeerd.
- Werkzaak Rivierenland heeft namens de gemeenten een aantal corona-compensatieregelingen van 2020 uitgevoerd.

Avres

- Na uittreding uit Avres in 2019 zijn alleen de bestaande WSW-cliënten van voormalig gemeente Lingewaal nog aan het werk via Avres.

GGD Gelderland-Zuid (GGD)

- Op 3 maart 2020 heeft de raad ingestemd met de Wijziging Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid.
- Op 3 maart 2020 heeft de raad ingestemd met de Zienswijze Meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland Zuid.
- Besluiten uit de algemeen bestuursvergadering van december 2019 hebben geleid tot 2% besparing. Deze is verwerkt in de begroting voor 2021.
- Dagelijks bestuur GGD is akkoord gegaan met inzet van JGZ verpleegkundigen t.b.v. bestrijding Covid-19 maar voor een zo kort mogelijke periode. Dit doet de GGD door continue werving en selectie van nieuwe mensen. Het besluit van het dagelijks bestuur is bekrachtigd in de vergadering van het AB op 1 oktober.
- Resultaatontwikkeling 2020: alles wat vanuit uniforme gelden wordt gefinancierd (zoals de inwonersbijdrage) mag niet gedeclareerd worden richting het Rijk, ook al zijn dit Covid-19 gerelateerde kosten. Voor het achterstallige werk gaat de GGD personeel inhuren en deze kosten declareren als Covid-19 kosten.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sociaal Domein en Volksgezondheid Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-41.695	-50.886	-49.974
Baten	9203	15.016	14.490
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-32.492**	**-35.870**	**-35.484**
Toevoegingen aan reserves	-118	-1.476	-1.476
Onttrekkingen van reserves	1.110	2.723	1.517
Gerealiseerd resultaat	-31.500	-34.623	-35.443

Programma 8 Duurzaamheid en Milieu

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Beleids- en beheerplan bomen harmoniseren.	
Een analyse van het vigerend beleid en beheer met het in beeld brengen van verschillen en vervangingsopgaven van (niet duurzame) bomen die het einde van de levenscyclus naderen of bereikt hebben. Afronding in derde kwartaal 2020.	
De analyse brachten we in beeld bij het groenbeleidsplan. Van het gevraagde budget is 30% toegekend waardoor we een deel van de totale vervangingsopgave kunnen uitvoeren. Via infrastructurele projecten proberen we de resterende vervangingsopgave zoveel mogelijk realiseren.	
Het opstellen van een beleidsplan waarin kapbeleid, inrichtings- en vervangingsbeleid, zorgplicht, kansen rondom klimaatadaptatie en kosten zijn vertaald. Afronding in vierde kwartaal 2020.	
De raad stelde het groenbeleidsplan op 7 juli 2020 vast. Het beheerplan bomen stelde het college begin 2021 vast.	

Beleids- en beheerplan groen harmoniseren.	
Een analyse van het vigerend beleid met bepaling van boven- en ondergrens (bandbreedte), afgezet tegen ambities uit koepelnota IBOR, in tweede kwartaal 2020.	
De raad stelde het groenbeleidsplan op 7 juli 2020 vast. In het beleidsplan zijn de kwaliteitsniveaus (binnen en buiten de bebouwde kom) opgenomen.	
Besluitvorming beleids- en beheerplan groen in vierde kwartaal 2020.	
De raad stelde het groenbeleidsplan op 7 juli 2020 vast. Het beheerplan bomen stelde het college begin 2021 vast.	

Energieneutraal in 2030.	
Opstellen warmtetransitievisie in het vierde kwartaal 2020 waarin staat welke wijken/kernen wanneer van het gas af gaan.	
Uit ervaringen van andere regiogemeenten blijkt het opstellen van een Warmtetransitievisie (WTV) nogal wat haken en ogen te hebben. Met het naar achteren schuiven van de planning hopen we bij het opstellen van de WTV West Betuwe met de ervaringen van andere gemeenten ons voordeel te doen. Wettelijk gezien hoeven we pas eind 2021 een Warmtetransitievisie gemaakt te hebben.	
In het kader van de regionale energiestrategie, als West Betuwe een bijdrage leveren aan het regionale bod voor verduurzaming.	
Het concept bod is voor de zomer van 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Nu wordt er regionaal gewerkt aan het definitieve RES bod 1.0. Dat leveren we voor de zomer van 2021 op.	

Klimaat en ruimtelijke adaptatie.	
Analyse uitvoeren op de resultaten van de stresstest in eerste kwartaal 2020.	
Wij analyseerden de verdiepingsonderzoeken over de thema's "Hitte, wateroverlast en droogte". De resultaten uit de verdiepingsonderzoeken gebruiken we als input voor het opstellen van een maatregelenprogramma.	
Organiseren van cursussen klimaatadaptie (kennisspoor voor bestuurders en ambtenaren). In eerste kwartaal 2020 (dit is een continu proces).	
We organiseerden drie van de vier trainingssessies. De sessie voor het sociaal domein is uitgesteld door de Covid-19 crisis. Zodra de situatie het weer toelaat organiseren we deze training alsnog. De bestuurderstrainingen via de Regio van 6 april 2020 zijn vanwege Covid-19 ook niet doorgegaan. Middels een nieuwsbrief en meerdere videoboodschappen brengen we bestuurders op de hoogte van het proces.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden aantal kilo's ingezameld huishoudelijk afval per inwoner	2019	84	163
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	2018	7,6	17,6

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Afvalverwerking Rivierenland (Avri)

- Het algemeen bestuur heeft het evaluatieonderzoek naar invoering van het nieuwe inzamelbeleid afgerond en met de raden besproken.
- De Covid-19 maatregelen hebben voor Avri de volgende consequenties gehad:
    - Handhavers zijn deels ingezet voor gemeente specifieke handhavingsverzoeken met betrekking tot coronamaatregelen. De reguliere uren handhaving op de afval-verordening zijn hierdoor voor de eerste helft 2020 lager dan begroot.
    - Extra transport, inzet medewerkers, toezicht en aanvullend de inzet van verkeers-regelaars bij de milieustraten.
    - Extra tijdelijke brenglocatie/milieustraat voor het zuidoostelijke deel van de regio gehuurd.
    - Opbrengsten grondstoffen zijn aanzienlijk lager dan begroot. Met uitzondering van papier. De afzet van het ingezamelde papier heeft meer geld opgebracht dan begroot.
    - De Avri-organisatie heeft in de laatste maanden van 2020 te kampen gehad met een fors aantal coronabesmettingen onder haar personeelsleden. Dit had grote gevolgen voor de personele bezetting. Ondanks deze problemen is Avri wel in staat geweest om de reguliere ophaalroutes conform planning uit te voeren.

- In november zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de provincie ten aanzien van de planning en kosten rondom de overdracht van de stortplaats. De financiële consequenties van dit uitstel van de overdracht stortplaats worden in 2021 verder uitgewerkt. De afspraken met de Provincie zijn vastgelegd in de Statenbrief van 8 december 2020 en bevat de volgende onderdelen:
    1. Er worden geen uitspraken over het tijdstip van overdracht gedaan gedurende een periode van 10 jaar. In 2031 zal de provincie, na overleg met de Avri-gemeenten, een besluit nemen -op basis van de wet Milieubeheer- wanneer de overdracht gaat plaatsvinden. De Avri-gemeenten gaan er hierbij vanuit dat de overdracht op langere termijn pas gaat plaatsvinden.
    2. Zolang de stortplaats niet overgedragen is, dient er uiterlijk elke 10 jaar een geactualiseerd nazorgplan te liggen.
    3. Zolang de stortplaats niet overgedragen is, worden de jaarlijkse werkzaamheden die uit het actuele nazorgplan volgen (conform vergunning), uitgevoerd voor rekening en risico van Avri. De provincie kan Avri hierbij ondersteunen en controleert of de werkzaamheden zijn uitgevoerd.
    4. Zolang de stortplaats niet overgedragen is, zijn eventuele calamiteiten voor rekening en risico van Avri.
    5. Zolang de stortplaats niet overgedragen is en de datum van overdracht niet bekend is, zijn zowel Avri als gemeenten er mee akkoord dat de inspecteur voorlopige aanslagen oplegt waarbij het bedrag niet onderbouwd kan worden door een vastgesteld en doorgerekend nazorgplan.
    6. Jaarlijks gaan Avri en de provincie in overleg over de nazorg (over technische en juridische aangelegenheden), bestuurlijk (over ontwikkelingen en de verwachtingen voor de komende jaren), en financieel (over het opgebouwde weerstandsvermogen in relatie tot het risico en het reeds overgedragen doelvermogen en over de voorlopige aanslagen).
- Rondom de maatwerkopdracht voor IBOR-taken hebben drie aspecten een rol gespeeld:
    - De geplande werkzaamheden zijn conform het DVO en binnen het budget uitgevoerd (positief resultaat: ongeveer 110.000 euro). De samenwerking tussen Avri en gemeente was goed.
    - De corona-maatregelen maakte het vervoer van de medewerkers naar de werkplek lastig, maar het heeft voor Avri, de uitvoering van de werkzaamheden en het resultaat weinig tot geen consequenties gehad.
    - De DVO is geactualiseerd voor 2021 en er is overeenstemming over de werkbegroting.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Duurzaamheid en Milieu Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-14.233	-14.593	-15.093
Baten	14611	13.348	14.177
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**378**	**-1.245**	**-916**
Toevoegingen aan reserves	-54	-5.882	-5.882
Onttrekkingen van reserves	149	3.656	3.579
Gerealiseerd resultaat	473	-3.471	-3.219

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Beleid huisvesting seizoenarbeiders en arbeidsmigranten.	
Inventarisatie omvang en knelpunten huisvesting bij logistiek en agrarische bedrijven in eerste kwartaal 2020.	
De inventarisatie is gemaakt en deze nemen we mee bij het opstellen van het beleidsplan.	
Besluitvorming beleidsnota in het tweede kwartaal 2020.	
Uit de inventarisatie bleek dat de problematiek groter was dan verwacht. Vandaar dat we eerst een tussenstap in september maakten met een plan van aanpak door ons college. Daarna volgt het opstellen van een beleidsplan. Besluitvorming over een beleidsplan vindt in mei 2021 plaats.	

Harmonisatie nota grondbeleid.	
Vaststellen nota grondbeleid in tweede kwartaal 2020.	
De raad stelde de Nota Grondbeleid op 29 september 2020 vast. Deze strategische nota fungeert als paraplunota voor een viertal nota's waarmee uitvoering wordt gegeven aan het grondbeleid en de gestelde kaders. Het betreft de uitvoeringsnota's Restgroen, Kostenverhaal, Grondprijs- en uitgiftebeleid en Bovenwijks.	

Invoering Omgevingswet.	
Besluitvorming 'Omgevingsvisie' in vierde kwartaal 2020.	
In november 2020 behandelde de raad de uitgangspunten voor de omgevingsvisie en de algemene uitgangspunten voor de invoering van de Omgevingswet. In 2021 volgt het participatietraject waarna de formele vaststelling van de Omgevingsvisie West Betuwe plaats vindt in het vierde kwartaal 2021. Dit sluit aan bij de herziene planning van het Rijk om de wet in 2022 in te voeren.	

Woningbouw naar behoefte.	
Opstellen woningbouwprogramma West Betuwe in eerste kwartaal 2020.	
Wij informeerden de gemeenteraad in maart 2020 via een informatienota over de stand van zaken met betrekking tot het gemeentelijk woningbouwprogramma. De oude programma's van de drie fusiegemeenten zijn samengevoegd. Nieuwe verzoeken zijn nog niet opgenomen. Deze toetsen we aan de hand van een afwegingskader, dat op 21 april 2020 is vastgesteld door het college.	
Vaststelling woonvisie door gemeenteraad in tweede kwartaal 2020.	
De raad stelde de Woonvisie vast op 15 december 2020.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	2020	6,6	8,9
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2020	77	70

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)

- Aan het begin van 2020 heeft het college met uw raad een discussie gevoerd over het terughalen van de Vergunning-, Toezicht- en Handhavingstaken (de zogenaamde VTH-taken) van de ODR. Er was ontevredenheid over het niveau van dienstverlening en men achtte de organisatie in staat deze taken beter en goedkoper uit te voeren. Het college heeft uw raad twee scenario's voorgelegd: alle VTH-taken terughalen of alle VTH-taken bij de ODR te laten. Eind april nam u de beslissing alleen de vergunningstaken terug te halen en de advisering en de toezicht- en handhavingstaken bij de ODR te laten. Het college heeft voor het uitwerken van dit besluit een kwartiermaker vergunningverlening aangetrokken en heeft in november de raad over de te volgen koers geïnformeerd. Besloten werd namelijk tot het gefaseerd terughalen van de bouwvergunning-taken om, door zo goed mogelijk te blijven aansluiten bij de eisen vanuit de nieuwe Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging, de frictiekosten tot een minimum te beperken en de dienstverlening te verbeteren. In de eerste fase wordt daartoe een vergunningloket bij de gemeente ingericht.
- Het algemeen bestuur stelde het Koersdocument 'Van MEERwaarde voor u, Strategische koers 2020 –2025 Omgevingsdienst Rivierenland' vast.
- De geactualiseerde Dienstverleningsovereenkomst is vastgesteld en ondertekend.
- Voorbereiding van de komst van de Omgevingswet.
- Er is input geleverd voor de verantwoording van huidige Werkprogramma 2020 en komend Werkprogramma 2021.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-14.946	-14.662	-15.812
Baten	9847	12.291	15.052
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.098**	**-2.371**	**-761**
Toevoegingen aan reserves	-1.148	-1.000	-1.000
Onttrekkingen van reserves	5	30	0
Gerealiseerd resultaat	-6.242	-3.341	-1.761

Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Financiële huishouding van West Betuwe is en blijft op orde.	
Vaststelling planning & control-producten volgens de P&C cyclus 2020.	
Alle planning & controlproducten zijn in overeenstemming met de P&C cyclus 2020 opgeleverd. De jaarrekening 2019, de eerste bestuursrapportage 2020 en de Kadernota 2020 zijn volgens planning op 7 juli 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. De tweede bestuursrapportage 2020 en de begroting 2021 zijn in de raadsvergaderingen van 27 oktober respectievelijk 5 november vastgesteld. In december 2020 stelde de raad de laatste begrotingswijziging 2020 vast.	
Uiterlijk in het tweede kwartaal 2020 inzicht in de liquiditeitsprognose en het benodigde weerstandsvermogen.	
De liquiditeitsprognose en het benodigde weerstandsvermogen maakten we inzichtelijk in het tweede kwartaal 2020. Sinds september 2020 bespreken we de actuele liquiditeitsprognose per kwartaal in een treasurycommissie. Daarnaast doorliepen we in 2020 het traject West Betuwe Financieel in Evenwicht voor een structureel sluitende meerjarenbegroting.	

Inzicht in beheer gemeentelijk vastgoed en structurele lasten.	
Uiterlijk in het vierde kwartaal 2020 wordt de beleidsnota Gemeentelijk vastgoed (niet zijnde maatschappelijk vastgoed of onderwijs) vastgesteld.	
Op 6 oktober sprak de gemeenteraad beeldvormend over een visie op gemeentelijk vastgoed. De nota Vastgoed stelden wij daarna op, deze bieden wij voor vaststelling in het tweede kwartaal van 2021 aan de raad aan.	

Transparantie over de gemeentelijke uitgaven.	
Infographic over de jaarrekening 2019 medio 2020 beschikbaar.	
We ontwikkelden een format voor de infographic over de jaarrekening 2019 en publiceerden dat in het Weekblad West Betuwe.	
Infographic bij de tussentijdse rapportages vanaf de eerste bestuursrapportage 2020.	
Bij de tussentijdse rapportages stelden we een infographic op en publiceerden deze in het Weekblad West Betuwe.	

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	West Betuwe	Nederland
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt	2021	1.036	737
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt	2021	1.050	811
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde in €1.000 van woningen.	2019	281	248

Dit betreft de verplichte BBV-indicatoren welke zijn opgenomen in "waar staat je gemeente". Dit zijn de meest recente cijfers, de metingen vinden namelijk niet elk jaar plaats.

Verbonden partijen

Wat heeft er gespeeld?

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)

- Het dagelijks bestuur heeft met instemming van het algemeen bestuur de verlaging van de invorderingsrente tot 0,01% verlengd tot 1 januari 2022. Algemene verlenging van uitstel van betaling voor ondernemers is geëindigd op 1 september 2020. Na 1 september is BSR passende invorderingsmaatregelen blijven treffen voor individuele ondernemers die zijn getroffen door de gevolgen van het Covid-19 virus. Het aantal betalingsregelingen, kwijtscheldingen en faillissementen in het verzorgingsgebied van BSR hebben volgens BSR vooralsnog een minimale financiële impact. Voorgaande zegt op balansdatum 2020 niets over de concrete uiteindelijke financiële consequenties. Het is afwachten welk gedeelte van de vorderingen waarvoor uitstel van betaling is verleend uiteindelijk kan worden geïnd. BSR houdt ons op de hoogte.
- BSR heeft de beleidsadviseurs belastingen betrokken bij de voorstellen die zij inmiddels aan alle deelnemers hebben gedaan met betrekking tot harmonisering van de verordening rioolheffing.
- BSR actualiseerde de service-level agreement (SLA) met haar deelnemers. Op de nieuwe SLA heeft het college haar zienswijze gegeven. Het algemeen bestuur heeft de ingediende zienswijzen besproken en heeft op van 10 december 2020 ingestemd met de nieuwe SLA.
- BSR hield een klanttevredenheidsonderzoek onder haar deelnemers. Zowel de portefeuille-houders in het algemeen bestuur als de ambtelijke contactpersonen zijn bevraagd.
  Beide groepen waarderen BSR met een score van ruim een 7.

Financiën

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen Bedragen (x €1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten	-2.757	-1.393	-1.653
Baten	85708	101.681	102.592
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**82.951**	**100.289**	**100.938**
Toevoegingen aan reserves	-236	-14.081	-14.081
Onttrekkingen van reserves	7.985	15.171	13.249
Gerealiseerd resultaat	90.700	101.378	100.106

Paragrafen

1 Lokale heffingen

Algemeen

De gemeentelijke belastingen bedragen landelijk circa 17 procent van de totale inkomsten.
In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiek-rechtelijke taak. De mogelijkheden voor gemeenten om belastingen te heffen, zijn wettelijk geregeld. Ze mogen alleen belastingen heffen die in de wet worden genoemd. Er geldt geen verplichting om belastingen te heffen. De gemeente bepaalt zelf of een lokale belasting wel of niet binnen de gemeente wordt ingevoerd.

Samenvattend overzicht

	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2020
Onroerende zaakbelastingen (OZB)	12.628.224	12.789.000	12.878.121
Hondenbelasting	0	0	-769
Rioolheffing	6.932.033	6.932.033	7.470.619
Parkeergelden	162.500	52.500	127.737
Naheffingsaanslagen parkeergelden	59.644	59.644	10.929
Parkeervergunningen	8.800	8.800	8.001
Invalideparkeerkaarten	12.000	12.000	14.718
Precariobelasting op kabels en leidingen	4.982.305	4.982.305	4.982.412
Precariobelasting (standplaatsen markten)	30.371	30.371	16.103
Precariobelasting (reclamebakken)	11.150	11.150	0
Reclamebelasting	40.000	40.000	32.222
Toeristenbelasting	151.530	151.530	166.207
Leges omgevingsvergunningen	1.325.100	1.959.100	2.041.060
Leges burgerlijke stand	89.353	89.353	65.097
Leges reisdocumenten	190.385	190.385	142.741
Leges rijbewijzen	297.000	297.000	258.834
Evenementenleges	16.368	16.368	14.100
Overige legesopbrengsten	244.777	868.377	1.204.640
Liggelden	3.900	3.900	1.460
Lijkbezorgingsrechten	714.152	714.152	874.422
Marktgelden	39.000	39.000	36.603
Bruto opbrengst	27.938.592	29.246.968	30.345.257
Kwijtscheldingen belastingen	-191.252	-191.252	-266.526
Oninbare onroerende zaakbelastingen 2020	-54.000	-54.000	-53.235
Oninbare rioolheffing 2020	0	0	-35.317
Oninbare reclamebelasting 2020	0	0	-245
Oninbare onroerende zaakbelastingen (correctie) voorgaande jaren	0	0	24.602
Oninbare rioolheffing (correctie) voorgaande jaren	0	0	14.552
Oninbare reclamebelasting (correctie) voorgaande jaren	0	0	86
Totaal netto opbrengst	**27.693.340**	**29.001.716**	**30.029.174**

Beleidskader

Belastingen en rechten

Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies), die volgens de Gemeentewet worden aangemerkt als gemeentelijke belastingen.

Belastingen

Kenmerkend voor belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven worden betaald.

Rechten

Kenmerkend voor rechten is dat er wel sprake is van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Er is sprake van een specifieke dienst die door de gemeente wordt verleend. Het streven is 100 procent kostendekkendheid. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefeningen van de taak.

De gemeente West Betuwe streeft naar beperking van de toename van de lastendruk voor de burgers. De belastingtarieven zijn in 2020 trendmatig verhoogd met een inflatiepercentage van 1,5 procent.

Kwijtscheldingsbeleid

De mogelijkheid om kwijtschelding van lokale heffingen te verlenen, is in artikel 255 van de Gemeentewet geregeld. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals dat in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Een uitzondering is dat gemeenten bij de berekening in het kader van een kwijtscheldingsverzoek van 100 procent van de bijstandsnorm mogen uitgaan. Het Rijk hanteert 90 procent.

De gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) behandelt kwijtscheldingsverzoeken. Op grond van de belastingverordeningen wordt kwijtschelding verleend voor OZB en rioolheffing. Voor de overige belastingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Gemeentelijke belastingen

De gemeente West Betuwe heft de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelasting (OZB),*
- rioolheffing,*
- parkeerbelasting,
- precariobelasting op kabels en leidingen,
- precariobelasting op standplaatsen,
- reclamebelasting,*
- toeristenbelasting.

De heffingen met een * worden door BSR verzorgd. BSR verzorgt ook de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

West Betuwe heeft de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen bij het gemeentelijk samenwerkingsverband Afvalverwijdering Rivierenland (Avri) ondergebracht. De belangrijkste taken van Avri zijn de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, het beheer van openbare ruimte en handhaving. Het algemeen bestuur van Avri stelt jaarlijks de tarieven voor de afvalstoffenheffing vast.

Vergelijking tarieven met de regiogemeenten

Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) wordt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten opgesteld. Een onderdeel van deze publicatie is het inzichtelijk maken van de woonlasten lokale belastingen per gemeente. Hierdoor kan de gemeente vergeleken worden met andere gemeenten. De gemeente met rangnummer 1 heeft de laagste woonlasten in de categorie meerpersoonshuishouden.

Gemeente	Eenpersoons huishouden		Meerpersoons huishouden		Rangnummer meerpersoons huishouden	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Buren	817	932	852	971	317	354
Culemborg	744	795	779	836	229	258
Gorinchem	653	668	749	768	169	140
Maasdriel	766	815	803	857	260	276
Neder-Betuwe	818	867	855	910	318	331
Tiel	653	702	744	794	164	189
Vijfheerenlanden	721	800	803	860	*Niet bekend*	283
West Betuwe	901	969	934	1.009	352	361
West Maas en Waal	800	815	833	850	297	272
Zaltbommel	785	823	822	865	284	292
Landelijk gemiddelde	672	705	740	776		

OZB

De grondslag voor de heffing van onroerendezaakbelasting (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor het belastingjaar 2020 is bepaald naar de waarde op waardepeildatum 1 januari 2019.

In de categorie woningen steeg de waarde ten opzichte van waardepeildatum 1 januari 2019 met gemiddeld 6,4 procent. Voor de niet-woningen is sprake van een gemiddelde waardestijging van 2 procent.

Tarieven OZB	2020
Woningen	
OZB eigenarenbelasting	0,1251 %
Niet woningen	
OZB gebruikersbelasting	0,2225 %
OZB eigenarenbelasting	0,2730 %

De totaal in 2020 gerealiseerde (netto) opbrengst OZB is 114.000 euro hoger dan uiteindelijk begroot. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 0,9 procent.

Rioolheffing

Binnen de gemeente West Betuwe geldt als maatstaf van de heffing het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. Het tarief voor de rioolheffing is, conform het uitgangspunt alle belastingen te harmoniseren, voor 2020 berekend op 345 euro per jaar per huishouden, tot en met 500 m3 waterverbruik.

De opbrengst rioolheffing is 518.000 euro hoger dan de raming voor 2020.
Omdat er bij de rioolheffing sprake is van een gesloten financieringssysteem heeft de hogere gerealiseerde opbrengst geen gevolgen voor de jaarrekening 2020.

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente West Betuwe streeft ook naar die maximale kostendekkendheid.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking rioolheffing		
Directe lasten (inclusief rente)	5.606	
Directe baten (exclusief heffingen)	24	-/-
Netto lasten	5.582	
Toe te rekenen lasten:		
Overhead	638	
BTW	1.412	
Totale lasten	7.632	100%
Opbrengst heffingen	7.187	
Dekking		**94%**

Toelichting:
De rioolheffing leidt niet tot een totale kostendekking. Een bedrag van 445.800 euro aan overhead-kosten is niet aan de rioolheffing toegerekend.

Parkeerbelasting

In bepaalde gebieden van West Betuwe geldt de verplichting parkeerbelasting te betalen.
Deze belasting wordt gebruikt om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en het parkeren te reguleren.

Kosten naheffingsaanslag
Indien niet of onvoldoende parkeerbelasting op aangifte wordt voldaan, volgt bij controle een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur, verhoogd met kosten. Voor 2020 bedroegen deze kosten 64,50 euro.

De gerealiseerde opbrengst parkeerbelasting is 75.000 euro hoger dan de (gewijzigde) begroting.
Bij de eerste bestuursrapportage 2020 raamden we teveel af omdat we dachten dat corona meer effect zou hebben op de parkeerbelasting.

Precariobelasting

Kabels en leidingen

Precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Hierin is geregeld dat "ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeente-grond, een precariobelasting kan worden geheven".

Afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven.
In 2017 is het wetsvoorstel aangenomen tot afschaffing van de mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven. Er geldt een overgangstermijn van vijf jaar. Dit betekent dat in 2021 voor het laatst heffing kan plaatsvinden. In de wet is ook bepaald dat de tarieven zoals die op 10 februari 2016 golden, niet meer mogen worden verhoogd.

De tarieven voor West Betuwe zijn vastgesteld op 3,87 euro per strekkende meter per jaar.

Aanslagen precariobelasting op kabels en leidingen 2020
Voor belastingjaar 2020 is voor in totaal 4.982.412 euro aan precariobelasting opgelegd.

Precario op standplaatsen

Standplaatsen worden ingenomen door ondernemers met bijvoorbeeld een kraam of een verkoopwagen op plaatsen waar geen sprake van een markt is conform de marktgeldverordening. Voor standplaatsen kunnen verschillende heffingen naast elkaar worden geheven, namelijk een precariobelasting voor het in gebruik nemen van gemeentegrond en leges voor de afgifte van een standplaatsvergunning, al dan niet naar tijdsduur. Beiden worden geheven in West Betuwe.

Precariobelasting is een algemene belasting met een onbeperkte tariefstelling. Voor 2020 is het tarief gecorrigeerd met de inflatiecorrectie van 1,5 procent.

Op 29 september 2020 heeft de gemeenteraad naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van ChristenUnie en Dorpsbelangen de Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting voor standplaatsen gemeente West Betuwe 2020 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 aangepast. De tarieven zijn naar beneden bijgesteld en er is onderscheid gemaakt tussen het innemen van een standplaats voor maximaal 4 uur of meer dan 4 uur. Daarnaast is er geen tarief meer per m2 ingenomen gemeentegrond, maar een vast tarief per standplaats.

Reclamebelasting

Binnen West Betuwe wordt enkel reclamebelasting in de kern van Geldermalsen geheven.
Deze reclamebelasting werd in 2017 op verzoek van de ondernemers ingevoerd. Afgesproken is dat de opbrengsten na aftrek van de perceptiekosten via een aparte subsidieverordening in een ondernemers-fonds worden gestort. Vanuit dit fonds worden collectieve evenementen, promotieactiviteiten en feestverlichting gefinancierd, evenals activiteiten voor het versterken van het centrumgebied en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Het tarief bedroeg in 2020, net als in 2019, minimaal 350 euro en maximaal 1.000 euro per vestiging.

Toeristenbelasting

Eigenaren van campings, hotels, pensions enzovoort moeten toeristenbelasting betalen en zij rekenen die door aan degenen die bij hen verblijven. Dit zijn nooit inwoners van de gemeente.

West Betuwe heft toeristenbelasting voor een verblijf met overnachting. Dit betekende een uitbreiding van de toeristenbelasting voor voormalig Neerijnen. In 2019 is daar voor het eerst toeristenbelasting geïnd. Het tarief is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van Geldermalsen en Lingewaal en vastgesteld op 1,05 euro per persoon per overnachting.

Het tarief bedroeg in 2020, net als in 2019, per overnachting 1,05 euro per persoon.

Gemeentelijke rechten

De gemeente West Betuwe heft de volgende rechten:

- leges,
- liggeld,
- lijkbezorgingsrechten,
- marktgeld,
- staangelden woonwagens.

Leges

Leges zijn de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening. Het uitgangspunt is dat deze tarieven kostendekkend zijn. Voor de harmonisatie ervan is gecontroleerd of die niet tot een kostendekking van meer dan 100 procent leidt.

De bij de Legesverordening behorende Tarieventabel bestaat uit 3 titels. Titel 1 omvat de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Titel 2 heeft betrekking op de omgevingsvergunningen, terwijl Titel 3 bestaat uit vergunningen die onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn vallen, zoals horecavergunningen, evenementen en markten, etc.

In 2020 is de opbrengst inzake de omgevingsvergunningen 82.000 euro hoger dan begroot.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening is ongeveer 74 procent.
Onderstaand treft u een overzicht aan van de kostendekkendheid van de Legesverordening en de daarbij behorende titels:

Bedragen x € 1.000

Kostendekking leges	Titel 1	Titel 2	Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	593	2.307	3	2.903
Directe baten (exclusief heffingen)	-	-	-	-
Netto lasten	593	2.307	3	2.903
Toe te rekenen lasten:				
Overhead (inclusief rente)	324	303	3	630
BTW	30	413	-	443
Totale lasten	947	3.023	6	3.976
Opbrengst heffingen	663	2.281	10	2.954
Dekking	70%	75%	179%	74%

Toelichting:
De tarieventabel bij de legesverordening leidt niet tot een totale kostendekking. Voor een deel komt dit doordat er sprake is van wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven. In enkele gevallen is bewust voor gematigde tarieven gekozen.

Liggeld

Voor het hebben van een ligplaats wordt liggeld geheven van de houders van een ligplaatsvergunning. In de praktijk betekent dit een heffing voor woonschepen. Eigenaren van woonschepen betalen geen onroerende zaakbelasting, omdat schepen roerende zaken zijn. Het liggeld is daarvoor een alternatief. In West Betuwe wordt van in totaal van tien belastingplichtigen liggeld geheven. Het liggeld mag niet meer dan kostendekkend zijn.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking liggelden		
Directe lasten (inclusief rente)	4	
Directe baten (exclusief heffingen)	-	-/-
Netto lasten	4	
Toe te rekenen lasten:		
Overhead	-	
BTW	1	
Totale lasten	5	100%
Opbrengst heffingen	1	
Dekking		**34%**

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het verlenen van diensten, bijvoorbeeld het begraven, en voor het gebruik van voorzieningen op gemeentelijke begraafplaatsen. De lijkbezorgingsrechten mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

Ten behoeve van een nieuwe beheersverordening voor de begraafplaatsen in West Betuwe is in 2018 en 2019 onderzoek naar de lijkbezorgingsrechten uitgevoerd en is de kostendekking berekend. Daarbij is uitgegaan van alle kosten van de begraafplaatsen ‘binnen de hekken’.
In 2019 is de "Beleidsvisie en beheerplan begraafplaatsen 2019 t/m 2023" vastgesteld.

In Geldermalsen kon het onderhoud sinds 2012 ook jaarlijks worden betaald. Wie daarvoor heeft gekozen, krijgt van West Betuwe tot het einde van de afgesproken termijn jaarlijks een aanslag voor het onderhoud.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking lijkbezorgingsrechten		
Directe lasten (inclusief rente)	1.681	
Directe baten (exclusief heffingen)	255	-/-
Netto lasten	1.426	
Toe te rekenen lasten:		
Overhead	426	
BTW	8	
Totale lasten	1.860	100%
Opbrengst heffingen	874	
Dekking		**47%**

Toelichting:
De lijkbezorgingsrechten leiden niet tot een totale kostendekking. Een bedrag van 986.000 euro komt ten laste van de algemene middelen. Dat deze taak niet kostendekkend is komt enerzijds door de in het verleden genomen besluiten uit de voorgaande gemeenten en anderzijds door de besluitvorming bij de vaststelling van het beheerplan Begraafplaatsen op 25 juni 2019.

Marktgeld

West Betuwe heft marktgeld voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt in Geldermalsen. Ook de geraamde opbrengsten van marktgelden mogen niet hoger dan de geraamde kosten zijn.

De opbrengst marktgelden is 2.400 euro lager dan begroot.

Bedragen x € 1.000

Kostendekking marktgelden		
Directe lasten (inclusief rente)	45	
Directe baten (exclusief heffingen)	3	-/-
Netto lasten	42	
Toe te rekenen lasten:		
Overhead	19	
BTW	5	
Totale lasten	66	100%
Opbrengst heffingen	37	
Dekking		**56%**

Staangelden woonwagens

Voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen en voor de diensten en het gebruik van voorzieningen die met de standplaats verband houden, wordt staangeld geheven.
Er wordt alleen staangeld geheven als er geen privaatrechtelijke huurovereenkomst is afgesloten. De verordening voor woonwagenrechten is dus een vangnet voor de gevallen waarin geen huurovereenkomst is gesloten.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel

In de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing geven we aan in hoeverre de gemeente West Betuwe binnen de eigen middelen financiële risico's kan opvangen. En op welke wijze de gemeente risicomanagement inzet voor het beheersen en terugdringen van risico's.

Beleidskaders

Op het gebied van weerstandsvermogen en risicobeheersing is de nota Risicomanagement het beleidskader. Deze is op 24 november 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. In de nota beschrijven we hoe we risico's kunnen identificeren en beheersen en welke middelen we rekenen tot de weerstandscapaciteit. Ook geven we in de nota aan hoe we omgaan met incidentele en structurele risico's.

Samenvatting

De gemeente West Betuwe acht het wenselijk risico's die van invloed op de bedrijfsvoering zijn, beheersbaar te maken. Inzicht in de risico's stelt de organisatie in staat op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de huidige risico’s en de aan toekomstige investeringen gerelateerde risico’s in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.
Om inzicht in de risico’s van de gemeente te kunnen krijgen, is een risico-inventarisatie uitgevoerd en op basis daarvan is het weerstandsvermogen berekend.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan tegen de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Weerstandsratio:	Weerstandscapaciteit	22.852.000	= 2,32
	Gewogen risicototaal	9.845.000	

Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.
De kengetallen worden meerjarig gepresenteerd. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. Vanaf dit jaarverslag publiceren we de kengetallen afgerond op hele cijfers, de vergelijkende cijfers pasten we hierop aan.

Jaarrekening 2020	verloop van de kengetallen		
Kengetallen	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
netto schuldquote	67%	91%	34%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	63%	87%	31%
solvabiliteitsratio	40%	31%	47%
structurele exploitatieruimte	7%	3%	3%
grondexploitatie	44%	39%	30%
belastingcapaciteit	130%	130%	136%

De provincie Gelderland hanteert bij de beoordeling van de kengetallen een classificering in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol. Per kengetal voor de jaarrekening 2020 gaan wij nader in op de vergelijking met deze classificatie. De provincie zal bij de beoordeling van de begroting ook het 'Gelderse gemiddelde' van alle kengetallen publiceren, zodat wij het kengetal van West Betuwe daarmee kunnen vergelijken.

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote
De netto schuldquote geeft de netto-schuld als aandeel van de totale inkomsten weer. Dit kengetal geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaal-lasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. Volgens de classificatie van de provincie is tussen 90 procent en 130 procent sprake van een enigszins risicovolle score, een getal <90% geeft een minst risicovolle score. De ontwikkeling van dit kengetal laat voor West Betuwe een (sterke) verbetering ten opzichte van de jaarrekening 2019 en de begroting 2020. Deze verbetering wordt vooral veroorzaakt doordat de netto schuld in 2020 met ruim 31,8 miljoen euro is afgenomen. Ten opzichte van de begroting 2020 is de netto schuld ruim 60,6 miljoen euro lager dan geraamd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de toevoeging van de positieve resultaten van de jaarrekening 2019 aan de reserves, de verkoop van de Eneco-aandelen, hogere grondverkopen en het achterblijven van de voorgenomen investeringen. Voor 2020 heeft West Betuwe de categorie 'minst risicovol' behaald. Dit kengetal wordt in hoge mate beïnvloed door de hoogte van de totale inkomsten (inclusief grondverkopen).

De gecorrigeerde netto schuldquote geeft hetzelfde beeld.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Een solvabiliteitsratio onder de 20 procent wordt door de provincie als meest risicovol beschouwd; een ratio van 50 procent en hoger is het minst risicovol. West Betuwe scoort in de jaarrekening 2020 de classificatie B, hetgeen een enigszins risicovolle score betekent, hoewel ten opzichte van de begroting 2020 er een duidelijke verbetering zichtbaar is.

Structurele exploitatieruimte
Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is, en of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een positieve begroting én meerjarenraming wordt door de provincie gezien als minst risicovol. De kengetallen voor West Betuwe komen boven deze norm uit en krijgen daarom een ruime voldoende.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. De provincie classificeert een uitkomst >35 procent als meest risicovol. Over de uitkomsten van dit kengetal kan worden gesteld dat de grondexploitatie van West Betuwe enigszins risicovol is. De jaarrekening 2020 geeft een voordeliger uitkomst dan begroot (30 procent werkelijk ten opzichte van 39 procent geraamd). Ook ten opzichte van het kengetal bij de jaarrekening 2019 (44 procent) is er sprake van een aanzienlijke verbetering. Het voordeel ten opzichte van de jaarrekening 2019 en de begroting 2020 wordt vooral veroorzaakt door de lagere boekwaarde van de complexen. Deze bedraagt eind 2020 47,4 miljoen euro. Eind 2019 was dit nog 57 miljoen euro, terwijl de raming in de begroting 2020 48,7 miljoen euro is. Daarnaast zijn de werkelijke baten in 2020 aanzienlijk hoger dan in 2019 en de raming voor 2020 (respectievelijk 33 en 36 miljoen euro hoger). Beide afwijkingen beïnvloeden het kengetal in positieve zin.

Belastingcapaciteit
Voor de berekening van dit kengetal worden de woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde afgezet tegen het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. De uitkomsten van dit kengetal laten zien dat de gemiddelde woonlasten in West Betuwe boven het landelijk gemiddelde liggen. De provinciale classificatie C bevestigt dit beeld. Het hogere percentage ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde aanslag voor de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in 2020 in werkelijkheid naar verwachting 37 euro hoger zal uitvallen dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemiddelde door de Avri in rekening gebrachte afvalstoffenheffing 46 euro hoger is, terwijl de gemeentelijke heffingen gemiddeld juist 9 euro lager zijn dan geraamd.

Beoordeling financieel beeld in samenhang met de kengetallen
De kengetallen van deze jaarrekening laten zien dat de financiële positie van West Betuwe verbeterd is ten opzichte van de begroting 2020. Zowel de netto-schuldquote als de solvabiliteit vallen in de provinciale categorie 'minst risicovol. Bij de grondexploitatie zijn er positieve ontwikkelingen en het kengetal scoort in de categorie 'enigszins risicovol'. Er zijn weinig mogelijkheden om de lokale lasten verder te verhogen.

Risicobeheersing

Een organisatie is in control wanneer de bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen, zodanig dat er geen grote onverwachte verrassingen zullen optreden. Risicomanagement is een van de instrumenten die de gemeente inzet voor control.
Wij hebben een nota risicomanagement opgesteld waarin de uitgangspunten voor het risicomanagementbeleid, taken en verantwoordelijkheden, het risicomanagementproces en de kaders voor de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen zijn opgenomen. Belangrijke wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze voor de bepaling van het risicoprofiel en het weerstandsvermogen van de gemeente is de uitbreiding van het aantal risicoklassen van 3 naar 5.

West Betuwe hanteert bij het risicomanagement de volgende uitgangspunten:

1. Het risicomanagement gaat over risico’s die financiële, politieke, juridische en maatschappelijke gevolgen hebben;
2. De financiële risico’s worden op een consistente wijze gekwantificeerd en gewogen;
3. Financiële risico’s met een score van 50.000 euro of hoger tellen mee in de benodigde weerstandscapaciteit;
4. Het proces van risicomanagement wordt minimaal twee keer per jaar doorlopen;
5. Frauderisico’s en beheersingsmaatregelen worden afzonderlijk in beeld gebracht;
6. Over de uitvoering van risicomanagement wordt gerapporteerd in de documenten van de planning & controlcyclus.

Met ingang van dit jaarverslag 2020 rapporteren we over de risico's volgens de vijf-punts risicoklassenindeling. Verder stelden we in het voorjaar van 2020 een eerste frauderisico analyse op die we in het voorjaar van 2021 actualiseren.

Risicoprofiel

Met ingang van het jaarverslag 2020 rapporteren we over de financiële risico's volgens de richtlijnen die hiervoor in de nota risicomanagement zijn opgenomen.

Risico omschrijving	Bedrag * €1.000	I/S	Kans	2021	2022	2023	2024
Programma Bestuur en ondersteuning							
Verbonden partijen	190	S	Gemiddeld		95	95	95
Kosten als gevolg van sociaal plan	60	I	Gemiddeld	30			
Effect ontbinding landelijke overeenkomst door VNG	PM	I	Gemiddeld	PM			
Programma Veiligheid							
Verbonden partijen	PM	S	Gemiddeld	PM	PM	PM	PM
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat							
Verkeersontsluiting Geldermalsen -Oost	PM	I	Gemiddeld			PM	
Programma Onderwijs							
Leerlingenvervoer open einde regeling	64	S	Zeer klein	6	6	6	6
Programma Sport, cultuur en recreatie							
Vervanging bomen	150	I	Groot	105			
Programma Sociaal domein en volksgezondheid							
Nieuwe wetgeving	PM	S	Klein		PM	PM	PM
Participatiewet BUIG open einde regeling	365	S	Zeer klein	37	37	37	37
Minimaregelingen open einde regeling	66	S	Klein	16	16	16	16
Wmo open einde regeling	500	S	Gemiddeld	250	250	250	250
Jeugdzorg open einde regeling	525	S	Groot	368	368	368	368
Transitiekosten beleidsplan Bouwen aan sociale kracht	800	I	Groot			560	560
Extra kosten door later uitvoeren onderzoeken JGZ als gevolg van Corona	100	I	Klein	25			
Verbonden partijen	PM	S	Zeer groot	140	253	290	417

Risico omschrijving	Bedrag * €1.000	I/S	Kans	2021	2022	2023	2024
Programma Duurzaamheid en milieu							
Niet nakomen afspraken bestuursakkoord klimaatadap-tatie 2018	PM	S	Groot	PM	PM	PM	PM
Toezicht en handhaving sanering Golfbaan Spijk	200	S	Gemiddeld		100	100	100
Verbonden partijen	253	I	Groot	177			
Programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing							
Grondexploitatie	8.385	I	Absoluut	8.385			
Nieuwe wetgeving	oplopend vanaf 2023	S	Gemiddeld			93	139
Terughalen V-taken ODR	200	S	Zeer groot		180	180	180
Verbonden partijen	340	S	Zeer groot	306	306	306	306
Programma Financiering en dekkingsmiddelen							
Algemene uitkering	0	S	Groot			0	0
Garantstellingen	PM	I	Zeer klein	PM			
Totaal	**12.538**			**9.845**	**1.611**	**2.301**	**2.474**

Bij elk risico geven we aan of het risico structurele financiële gevolgen heeft of dat het een incidenteel risico betreft. De risico's worden in klassen ingedeeld naar kans.

Kans	Weging in %
Zeer klein	10
Klein	25
Gemiddeld	50
Groot	70
Zeer groot	90

Toelichting op de risico's:
Programma Bestuur en ondersteuning
Verbonden partijen: dit betreft de risico's van de Regio Rivierenland op het gebied van tekort op de contractgestuurde dienstverlening en het risico op hogere kosten als gevolg van overdracht van taken aan BWB. De kans op deze risico's schatten we als gemiddeld in.

Hogere kosten als gevolg van sociaal plan: In de loop van 2019 zijn we gestart met het evalueren van de huidige organisatiestructuur en gingen we in gesprek met de medewerkers of zij op de juiste plek zitten. Mogelijk leidt dit tot wijzigingen waarbij het sociaal plan financiële gevolgen heeft. Om dit risico in te dammen, stellen we in 2021 een flexpool in. Met enkele medewerkers is rondom de fusiedatum een personele regeling getroffen, de kosten hiervan kunnen hoger uitvallen. In beginsel proberen we dit risico binnen de beschikbare budgetten op te vangen, maar waar dit niet lukt, doen we beroep op de begrotingsruimte. We schatten de kans op gemiddeld in.

Effect ontbinding landelijke overeenkomst door VNG: Als gevolg van de aanbesteding overheids-telefonie GT Connect heeft VNG een overeenkomst gesloten met Atos, die mogelijk ontbonden wordt. Op de vraag aan de VNG wat dit voor consequenties heeft voor de deelnemers kan de VNG nog geen antwoord geven. Wel geeft de VNG aan dat het verstandig is om de uitspraak van het kort geding af te wachten alvorens nieuwe verplichtingen (lees: nieuwe/eigen aanbestedingsinitiatieven) aan te gaan. Ook heeft de VNG geantwoord dat het mogelijk is dat kosten die voortvloeien uit eventuele boetes, schadevergoedingen en procedures ten laste kunnen komen van de deelnemers. Hoe groot deze kans is en een eventuele indicatie van deze kosten kan de VNG nog niet afgeven.

Programma Veiligheid
Verbonden partijen: Bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat de kans op verhoging gemeentelijke bijdrage door de duiktaak en mogelijk in te halen activiteiten als gevolg van de corona-crisis. De reserve is nog altijd onder bestuurlijke norm. De VRGZ heeft de risico's niet gekwantificeerd.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat
Oplossen knelpunt verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost. De ontwikkeling van Hondsgemet Noord leidt tot een knelpunt in de verkeerssituatie op de Rotonde bij De Plantage/Hondsgemet in Geldermalsen. De financiële gevolgen van de oplossing van dit knelpunt kunnen niet volledig ten laste van de grondexploitaties worden gebracht. Ook is niet bekend in hoeverre de provincie bijdraagt in de kosten van de oplossing. Daarom wordt de omvang van het risico op PM en de kans op gemiddeld gewaardeerd.

Programma Onderwijs
Leerlingenvervoer open einderegeling: Voor de open einden regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, waarin we overhielden op het budget voor leerlingenvervoer, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet minimaal is.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie
Voor grootschalige vervanging van bomen is in het groenbeheerplan beperkt budget (30% van de behoefte) beschikbaar gesteld. Vanwege de leeftijd van de bomen verwachten wij dat er veel bomen zullen moeten worden vervangen om aansprakelijkheidsrisico's te voorkomen Daarom wordt dit risico hoog gewaardeerd.

Programma Sociaal domein en Volksgezondheid
Het risico bij nieuwe wetgeving bestaat uit drie subrisico's:

- Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vanaf 1 januari 2023 wordt het nieuwe verdeelmodel van kracht. Dit betekent dat de middelen niet meer over de 43 centrum-gemeenten worden verdeeld, maar onder alle individuele gemeenten. Voor de totale decentralisatie van deze middelen wordt een termijn van 10 jaar gehanteerd. de middelen die we als gemeente ontvangen zijn niet geoormerkt voor deze taak, maar maken onderdeel uit van het Wmo-budget. Aan de colleges van de gemeenten Nijmegen, Rijk van NIjmegen en regio Rivierenland wordt voorgesteld om het budget dat we als individuele gemeenten, vanaf 2023, gaan ontvangen voor de uitvoering van BW regionaal in te brengen voor de bekostiging van BW. Er komt waarschijnlijk een rekentool waarmee we kunnen berekenen wat de "plus" op ons Wmo budget is voor wat betreft BW middelen. Nijmegen ontvangt nu als centrumgemeente BW de middelen voor de uitvoering van deze taak. Als we als individuele gemeenten de middelen die wij straks ontvangen in één pot doen, blijft het totale budget gelijk. Het wordt anders als één van de deelnemende gemeenten in de komende jaren zelf aan de slag wil met deze middelen en ze niet meer regionaal inzet. We maken regionale afspraken over het proces dat we gaan volgen als dit aan de orde is. Vooralsnog schatten we de kans Klein in dat dit risico zich voordoet.

- Invoering woonplaatsbeginsel beschermd wonen: Er ligt een wetsvoorstel om dit per 1 januari 2023 in te voeren. De gemeente van herkomst betaalt dan voor een bepaalde periode de kosten van de voorziening in een andere gemeentenWe maken regionaal (niveau Gelderland-Zuid) afspraken om de risico's zoveel mogelijk te beperken, maar als we samen geld tekort komen moet iedereen (naar rato) bijdragen. De kans schatten we nu op Zeer klein.
- Nieuwe Wet inburgering: De invoering van de wet is opnieuw uitgesteld. De beoogde implementatie is 1 januari 2022. Financiering vindt plaats op basis van T-1, wat maakt dat structureel sprake is van voorfinanciering. Het budget dat gemeenten ontvangen bestaat uit twee delen: een deel uitvoerings-kosten (uitvoering brede intake, PIP, financieel ontzorgen) en een deel inburgeringsvoorzieningen. Hieronder wordt verstaan het aanbieden van leerroutes, module arbeidsmarkt en participatie, participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding. De uitvoeringskosten in 2020 op basis van inwoneraantallen bedragen € 100.927,-. De inkomsten in 2021 voor de nieuwe wet inburgering bedragen €66.500,-. Tot 1 januari 2022 (zodra de nieuwe wet van kracht wordt) ontvangen we voor iedere 18+ statushouder die in onze gemeente gehuisvest wordt, conform de huidige wetgeving een vergoeding van € 2.360,-. Het uitgangspunt bij de implementatie is dat de middelen die we van de Rijksoverheid krijgen het financieel kader vormen. Daarom ramen we het risico op PM met een kleine kans dat het risico zich voordoet.

Participatiewet BUIG open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, waarin we fors overhielden op het budget voor de BUIG, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet minimaal is.

Minimaregelingen open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet klein is.

Wmo open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020 en de vergrijzing van de bevolking, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet hoog is. Omdat we in het kader van het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht actief inzetten op het verminderen van dure zorg, zien we dat als beheersmaatregel voor dit risico en brengen we de kans terug tot gemiddeld

Jeugdzorg open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020 en de coronacrisis, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet zeer groot is. Omdat we in het kader van het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht actief inzetten op het verminderen van dure zorg, zien we dat als beheersmaatregel voor dit risico en brengen we de kans terug tot groot.

Transitiekosten beleidsplan Bouwen aan sociale kracht: Voor het terugdringen van de tekorten in het sociaal domein en het bereiken van de transformatie van de Wmo en de Jeugdzorg stelden wij het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht 2021-2024 op. De transitiekosten 2021 en 2022 en de verwachte besparing in die jaren hebben we structureel verwerkt in de begroting 2021-2024.
De mogelijke besparingen vanaf 2023 zijn opgenomen in de groslijst van ombuigingsmaatregelen voor de begroting. De verwachte transitiekosten voor 2023 en 2024 zijn in beeld gebracht, maar worden afhankelijk van de midterm review in 2022 in deze omvang daadwerkelijk nodig. Daarom nemen we die bedragen op in de risicoparagraaf met een hoge kans dat het risico zich voordoet.

Extra kosten door later uitvoeren onderzoeken Jeugdgezondheidszorg als gevolg van corona: Door corona zijn o.a. de reguliere onderzoeken van de GGD onder jongeren uitgevoerd. De verwachting is dat in 2021 een inhaalslag plaatsvindt en deze kosten gedeclareerd kunnen worden bij het rijk. Risico is dat een deel van de kosten niet gedeclareerd kunnen worden.

Het risico van verbonden partijen gaat bij dit programma over Werkzaak Rivierenland. Werkzaak heeft in 2020 een traject doorlopen waarbij verdeelsystematiek en zeggenschap binnen de GR heroverwogen worden. De besluitvorming hierover is nog niet definitief, maar de kans is groot dat dit voor West Betuwe leidt tot een structureel hogere bijdrage aan deze GR.

Programma Duurzaamheid en milieu
Niet nakomen afspraken bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018: Vanuit het bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018 hebben alle overheden de opgave om vanaf 2021 klimaat- en waterrobuust in te richten. Hiervoor moet klimaatadaptatie integraal worden geborgd in diverse beleid- en uitvoeringsregels. Bij de harmonisatie van de diverse beleidsprogramma's is klimaatadaptatie tot op heden onvoldoende meegenomen, soms ook wegens bezuinigingen. De borging van de opgave voor het klimaat- en waterrobuust inrichten moet daarom beter worden opgenomen in de diverse programma’s. Zolang dit niet verandert kan er maar beperkt uitvoering gegeven worden aan het klimaat- en waterrobuust inrichten.

Toezicht en handhaving sanering Golfbaan Spijk: Het college heeft in 2020 besloten om de kosten voor handhaving en toezicht niet structureel in de begroting op te nemen, maar te onderzoeken hoe de kosten vanaf 2022 gefinancierd en omlaag gebracht kunnen worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Verbonden partij Avri: Voor Avri is het tekort 2020 met de uitwerking van de jaarrekening bekend. Op basis daarvan wordt de eindafrekening met ons geregeld (253k). Deze kosten zijn niet alleen gerelateerd aan de overdracht stortplaats maar ook de afwikkeling vergoeding kunststof verpakking.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Grondexploitatie: Voor alle grondexploitaties brachten wij de risico's en de kansen daarop in beeld. Deze zijn vervolgens doorgerekend via de Monte Carlo risicosimulatie en dit leidde tot een totale risico omvang van 8.385.000 euro. Voor de afdekking van dit financiële risico is de algemene reserve Grondexploitatie beschikbaar.

Het risico bij nieuwe wetgeving gaat over met name over lagere opbrengsten leges omgevings-vergunning door de invoering van de Omgevingswet. We maken 2021 keuzes over de mate van vrijheid en sturing op de ruimtelijke kwaliteit. Afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad hierbij gaat maken, zullen minder aanvragen vergunningsplichtig worden, zal er anders of minder worden gehandhaafd, en zullen werkprocessen anders gaan verlopen. In de gesprekken met de gemeenteraad zullen we ook – waar mogelijk - de financiële gevolgen van de mogelijke keuzes inzichtelijk maken. Het effect zou kunnen oplopen tot 20% van de legesopbrengsten vanaf 2025. Op dit moment weten wij niet in hoeverre onze raad hierin durft los te laten of juist wil gaan sturen. En in hoeverre het innen van legesinkomsten voor hen belangrijk is. Daarom schatten we de kans op gemiddeld in.

Terughalen Vergunningtaken van de Omgevingsdienst: Voor het verzekeren van de bedrijfscontinuïteit rond vergunningverlening en planvorming naar aanleiding van het besluit van de raad de V-taken terug te halen naar West Betuwe, zal de formatie structureel moeten worden verhoogd.

Verbonden partijen: Dit risico gaat over het werkprogramma van de ODR. Tijdens de harmonisatie-ronde van beleid is de dienstverlening die wordt afgenomen door de drie voormalige gemeenten bij de ODR en daarmee de structurele dekking van het werkprogramma van de ODR nog niet geharmoniseerd. Net als in 2020, 2021 en ook voor 2022 zijn de kosten voor het werkprogramma gemiddeld 300k hoger dan er structurele dekkingsmiddelen beschikbaar zijn. Het verminderen van de basis dienstverlening in het werkprogramma brengt de bedrijfscontinuïteit van West Betuwe in gevaar en is bovendien beperkt mogelijk op grond van de GR regeling. Het risico is daarmee zeer groot.

Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen
Algemene uitkering: In 2023 wordt naar verwachting de nieuwe verdeelsystematiek voor het gemeentefonds ingevoerd. In de begroting hebben we inmiddels rekening gehouden met een nadelig effect. Uit het model dat voorgelegd werd aan de Raad voor Openbaar Bestuur bleek dat West Betuwe een voordeelgemeente was. Omdat veel gemeenten in het noorden van het land en een aantal grote gemeenten er in dit model stevig op achteruit gaan, verwachten wij dat het model nog wordt bijgesteld. Aanvullend op het bedrag in de begroting verwachten we echter geen extra risico meer.

Garantstellingen: zoals u in de paragraaf Financiering kunt lezen, staat West Betuwe voor een bedrag van 138,5 miljoen euro garant voor leningen die door andere partijen zijn aangegaan. In een aantal gevallen als achtervang voor een waarborgfonds, in andere gevallen zijn we de eerste partij, die aangesproken wordt als de lener zijn verplichtingen niet nakomt. Op dit moment hebben wij geen aanleiding om te verwachten dat de gemeente West Betuwe wordt aangesproken voor verstrekte garanties.Wanneer we een gering percentage als risicobedrag opnemen zorgt de weging, zelfs bij de kans Zeer klein, tot een groot beslag op het weerstandsvermogen. Daarom hebben we dit risico hier niet gekwantificeerd.

Risico's als gevolg van Corona-pandemie
De risico's als gevolg van de Corona-pandemie hebben betrekking op eerder vermelde risico's in de programma's, we hebben deze niet afzonderlijk in beeld gebracht. Wel hebben we de gevolgen van de Corona-pandemie voor de economie en de gezondheid laten meewegen in de kansinschattingen. In 2021 onderzoeken we de mogelijke lange termijn risico's van de pandemie.

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente West Betuwe bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel : Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	**Startcapaciteit**
Algemene reserve (stand 31-12-2020)	29.289.000 euro
Algemene reserve (aanwendingen begroting 2021)	- 21.705.000 euro
Algemene reserve grondexploitatie	13.882.000 euro
Begrotingsruimte 2021 (stand dec.wijziging 2020)	1.386.000 euro
Totale weerstandscapaciteit	**22.852.000 euro**

Relatie tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen enerzijds de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en anderzijds de beschikbare weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt in de figuur hieronder weergegeven.

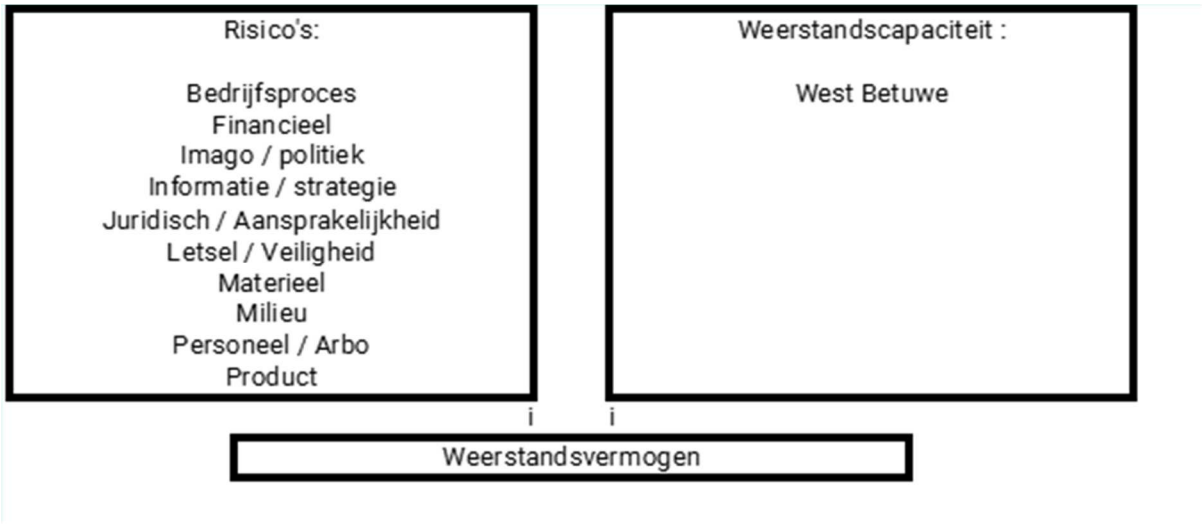

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan tegen de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 22.852.000}{€\ 9.845.000} = 2{,}32$$

De normtabel is in samenwerking met de Universiteit Twente ontwikkeld en biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente West Betuwe valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een van de kerntaken van onze gemeente. Een functionele en goed onderhouden buitenruimte draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de bevolking en is daarnaast van groot economisch belang.
Inzicht in en een visie op de openbare ruimte is onmisbaar voor het beheer ervan. Actuele gegevens over het areaal en de kwaliteit zijn de basis voor dat inzicht. De kaders voor de aanleg en het onderhoud van de openbare ruimte zijn voor West Betuwe vastgelegd in de zogenoemde Koepelnota openbare ruimte. Deze nota overkoepelt alle afzonderlijke beleid- en beheerplannen en wordt eens in de vijf jaar geactualiseerd. Er staan niet alleen kwaliteitsuitgangspunten in, maar ook de kaders voor bijvoorbeeld duurzaamheid en bewonersparticipatie. De Nota is door de raad op 25 juni 2019 vastgesteld
Op basis van de Koepelnota stellen we beleid- en beheerplannen op of actualiseren deze. In de afgelopen twee jaar zijn dat geweest: het gemeentelijk Water en rioleringsbeleidsplan (WRP), het Beleid- en beheerplan begraafplaatsen (beiden in 2019), het beleid- en beheerplan wegen en het groenbeleidsplan. De overige beheerplannen zullen in de komende twee à drie jaar een harmonisatie-slag ondergaan. Tot die tijd hanteren we de uitvoeringsprogramma's van de verschillende beheerdisciplines, op basis van de huidige beheerplannen van de drie voormalige gemeenten.
Het actueel beleidskader, het areaal, het bestede budget en de uitgevoerde maatregelen over 2020 zijn in het overzicht per beheerplan op hoofdlijnen weergegeven. Wat de maatregelen betreft zijn alleen de bijzondere of grotere maatregelen genoemd, tenzij die voornamelijk uit jaarlijks terugkerend cyclisch onderhoud bestaan.

Infrastructuur en gebouwen

Beheerplan	**Areaal**	**Onderhoudsniveau**
Civiele kunstwerken	93 stuks	Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Beleidskader

Geldermalsen:	Beleids-- en beheerplan Kunstwerken 2011-2014, looptijd verlengd naar 2021
Lingewaal:	Geen apart beleidsplan: onderdeel van wegbeheer
Neerijnen:	Geen beleidsplan aanwezig.
West Betuwe:	Nieuw beleidsplan vanaf 2023

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2020 is kleinschalig onderhoud uitgevoerd en is er een brug overgenomen van het waterschap. Het areaal komt daardoor uit op 93 stuks.

Civiele kunstwerken	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	28.502
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**28.502**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Openbare Verlichting	10.496 stuks	Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids- en beheerplan 2017-2021.
Lingewaal: Beheerplan openbare verlichting 2009-2018
Neerijnen: Beleid- en beheerplan openbare verlichting 2014-2023
West Betuwe: Nieuw beleidsplan vanaf 2023.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2020 hebben is de aanbesteding afgerond van een nieuw contract, waarin afspraken zijn gemaakt over het onderhoud en de uitvoering van het verleddingsproject (voormalig Geldermalsen).
Deze verledding zal gereed zijn eind 2021, hiermee kunnen we aanspraak maken op de subsidie die door de Provincie is goedgekeurd. Voor het project Tricht (fietspad verlichting) is een vergunning-aanvraag ingediend bij de provincie, in verband met flora en fauna wetgeving. De verwachting is dat dit project ook in 2021 tot afronding komt. Via het nieuwe meldsysteem op de gemeentelijke website kunnen storingen door burgers eenvoudig worden doorgegeven, wat zorgt voor een kortere doorlooptijd richting de onderhoudspartij.

Openbare verlichting	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	373.595
Investeringen	106.080
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	198.720
Totaal	**678.395**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Schoonhouden verharding	1.093.011 m2	Beeldkwaliteit B (CROW beeldkwaliteit)

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids- en beheerplan Schoonhouden van verhardingen 2016-2020.
Lingewaal: Geen apart beleidsplan: wordt uitgevoerd binnen het groenbeleidsplan.
Neerijnen: Geen apart beleidsplan, wordt uitgevoerd binnen het DVO-product Wegen waarvoor het 'Beleid- en beheerplan onderhoud wegen, 2014 – 2018' de norm is.
West Betuwe: Nieuw beleidsplan vanaf 2023.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2019 is de Avri gestart met deze taak voor geheel West Betuwe. De onkruidbestrijding op element- en halfverhardingen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit in samenhang met het straatvegen. Dit houdt in dat niet per definitie in vaste rondes wordt gewerkt, maar er wordt ingegrepen als de kwaliteit niet meer aan de afgesproken beeldkwaliteit voldoet. Voor het vegen van de bestratingen heeft de Avri een eigen veegwagen in gebruik die in vaste veegrondes heeft gewerkt. De veegwagen is voorzien van apparatuur waarmee data wordt verzameld van de plekken waar actief geveegd is. Door deze data te verzamelen kan data-gestuurd geveegd worden op de plekken waar het nodig is. Daar mee is beoogd om op termijn efficiëntere en goedkoper te kunnen vegen. In 2020 heeft de Avri een tweetal elektrisch aangedreven voertuigen aangeschaft voor de bestrijding van onkruid op verharding. De bestrijding vindt plaats door middel van hete lucht (gasgestookt). De onkruidbestrijding op verhardingen wordt integraal uitgevoerd door de inzet van de veegmachine en de onkuidbestrijdingsmachines nauw op elkaar af te stemmen.

Schoonhouden verharding	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	562.789
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**562.789**

Beheerplan	**Areaal**	**Onderhoudsniveau**
Wegen	Circa 4.676.066 m2	Nog te harmoniseren en vast te stellen

Beleidskader

Geldermalsen: Wegenbeheerplan 2015-2019, looptijd verlengd naar 2020
Lingewaal: Beheerplan wegen 2015-2019
Neerijnen: Beleid- en beheerplan onderhoud wegen 2014-2018
West Betuwe: Nieuw Wegenbeheerplan 2021-2025

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Aan de hand van de uitkomst van de weginspectie die eind 2019 is uitgevoerd, zijn op ruim 1.200 locaties kleine en ernstige schades aan verhardingen hersteld. Op basis van dezelfde weginspectie is een maatregelenplan opgesteld voor 2020-2021. Conform dit maatregelenplan staat op circa 570 wegen onderhoud gepland. Het gaat hier om maatregelen als 30/50/100% herstraten, uitvoeren van lokale bakreparaties in asfalt, het vervangen van een of meerdere asfaltlagen tot aan het vervangen van de gehele asfaltconstructie. Afhankelijk van de situatie mono-disciplinair of juist multidisciplinair met realisatie van verkeerskundige maatregelen, rioleringswerk, groen inrichting en kansen op het vlak van klimaatbestendig inrichten.

In 2020 is een beperkt deel van het maatregelenplan uitgevoerd. De nadruk lag voornamelijk bij het inrichten van de (project)organisatie (waaronder het invullen van vacatures) en bij het voorbereiden van het werk en het aanbesteden van (raam)contracten voor de uitvoering. In 2021 komt de nadruk te liggen op de uitvoering van het maatregelenplan.

Enkele voorbeelden van gerealiseerd grotere werken:

- afronding groot onderhoud wegen buitengebied Haaften-Tuil
- groot onderhoud (herstraten) Laan 1940-1945 Meteren
- groot onderhoud Rijnstraat ged. Geldermalsen
- rehabilitatie (inclusief riolering) Kapelstraat Ophemert
- herinrichting (inclusief riolering) Van Langerakstraat Asperen
- herinrichting Herman Kuijkstraat Geldermalsen

Wegen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud tlv exploitatie	2.389.824
Onderhoud tlv voorziening	-
Investeringen	-
Advies en Onderzoek	167.039
Totaal	**2.556.863**

Beheerplan	**Areaal**	**Onderhoudsniveau**
Gebouwen	119 gebouwen	NEN 2767, conditiescore 4 (matige conditie)

Beleidskader

Geldermalsen: Beheerplan Overige Gebouwen 2014 t/m 2018
Lingewaal: Meerjaren onderhoudsplan 2015 t/m 2024
Neerijnen: Meerjaren onderhoudsplan gebouwen 2018-2057

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2020 is onderhoud aan de gebouwen uitgevoerd conform het beheerplan. Dit is voornamelijk klein regulier onderhoud. En als groot project het buitenschilderwerk op 5 diverse locaties. Het groot onderhoud dat gepland was voor Kuipershof 4 aan de airco's is nog niet uitgevoerd in verband met de ontwikkelingen van project (t)Huisvesting.
In 2020 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw geharmoniseerd Beheerplan Gebouwen. Hiervoor heeft een extern bureau alle gebouwen bouwkundig geïnspecteerd.

Gebouwen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	459.567
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	74.157
Exploitatie	0
Totaal	**533.724**

Groen

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Begraafplaatsen	31 begraafplaatsen	CROW-Kwaliteitsbeeld A

Beleidskader

Beleids- en beheerplan begraafplaatsen West Betuwe 2019-2023,
Begraafplaatsverordening,
Nadere regels,
Tarievenverordening lijkbezorgingsrechten en tarieven (2020),
Wet op de lijkbezorging.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2020 is het Beleids- en beheerplan begraafplaatsen West Betuwe 2019-2023 in werking getreden. Het dagelijkse- en meerjaren onderhoud van 31 begraafplaatsen is op basis van dit plan uitgevoerd. Dit betreft het onderhoud van het groen, bomen, paden, hekwerken, voorzieningen, gebouwen enz. Tijdens het onderhoud van het groen is gewerkt aan het verbeteren van de groenstructuur op de begraafplaatsen. Hierbij is zoveel mogelijk werk met werk gemaakt.
In het kader van de éénmalige verbetermaatregelen/renovaties/groot onderhoud zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:
- Begraafplaats Haaften: vervangen paden en herinrichting entree
- Acquoy, Enspijk en Spijk: vervangen grindpaden
- Geldermalsen: vervangen schuilgelegenheid/fietsenstalling
- Buurmalsen en Beesd: renovatie baarhuizen
- plaatsen 11 informatiekasten
- alle begraafplaatsen: realiseren servicepunten voor het ter beschikking stellen van gereedschap voor het onderhoud van graven aan bezoekers.
- voorbereiding vervangen/opknappen hekken en poorten (uitvoering 2021)
- voorbereidingen aanleg vorstvrije kraan (uitvoering 2021)

In 2020 zijn 228 begrafenissen uitgevoerd en 6 asbestemmingen. Mede door de coronapandemie zijn dit er meer dan de prognose in het beleids- en beheerplan. De begraafplaatsadministratie is bijgehouden en er is een inhaalslag gemaakt om ontbrekende/onjuiste gegevens te achterhalen en bij te werken en de correspondentie efficiënter te maken. Ook is het ruimen van circa 500 graven administratief voorbereid en zijn bordjes geplaatst. De ruiming wordt na november 2021 uitgevoerd.

Begraafplaatsen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	734.867
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	85.796
Totaal	**820.663**

Beheerplan	**Areaal**	**Onderhoudsniveau**
Bomen	37.144 stuks	Richtlijnen van het Normen instituut bomen: snoei naar behoefte (risico gestuurd).

Beleidskader

Geldermalsen: Beleid- en beheerplan bomen 2012-2015
Lingewaal: Onderdeel groenbeheerplan 2014-2019
Neerijnen: Beleid- en beheerplan "Ruimte voor groen" en productafspraak 3 van de DVO AVRI
West Betuwe: Nieuw Beheerplan bomen 2021-2025

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Er is voor geheel West Betuwe een driedeling gemaakt om in een cyclus van drie jaar te komen voor het risico gestuurd snoeien. Daarbij vormt de uitkomst van de boomveiligheidscontrole (BVC) de basis. De eigen dienst is verantwoordelijk van het snoeien van de bomen in de kernen en de Avri voor de bomen in het buitengebied. West Betuwe heeft in 2020 ook last gehad van de eikenprocessierups problemen. Er is met succes de werkwijze uit 2019 voortgezet waarbij een preventieve aanpak is uitgevoerd. Ook zijn in 2020 in samenwerking met het regionaal opleidingscentrum (Rivor) nestkastjes gemaakt. Deze zijn in 2020 opgehangen in de eikenbomen in de strijd tegen de eikenprocessierups. Eind 2020 is het geharmoniseerd groenbeleid vastgesteld voor de periode 2021 t/m 2025 waar het thema bomen deel van uitmaakt.
Op basis van het beheersysteem waren er op 31-12-2019 totaal 36.301 bomen in beheer. Op 31-12-2020 bedroeg dit aantal 37.144. Dit is een toename 843 stuks. Daarvan bedroeg de toename 691 stuks binnen de komgrenzen en 152 stuks buiten de komgrenzen. De totale toename is het gevolg van diverse nieuwbouwprojecten, aanplant/herplant van nieuwe bomen op diverse locaties en het up-to-date brengen van het beheersysteem. In het beheersysteem zijn alle locaties van bomen digitaal vastgelegd.

Bomen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	370.423
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**370.423**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Groen	beplanting: 569.325m2 gazon/gras: 960.975m2 bermgras: 2.926.260m2 Totaal: 4.456.560m2	CROW-Kwaliteitsbeeld B en C

Beleidskader

Geldermalsen: Beleid- en beheerplan Groenvoorziening 2010-2013
Lingewaal: Onderdeel van groen-beheerplan 2014-2019
Neerijnen: Beleid- en beheerplan “Ruimte voor Groen” en product afspraak 3 van de DVO Avri

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Uitvoering van het dagelijkse- en meerjaren beheer van de groenvoorziening conform de beheer-plannen van de 3 voormalige gemeenten. Kwaliteit B binnen de bebouwde kom, kwaliteitsbeeld C buiten de bebouwde kom. Uitvoering grotendeels door de buitendienst. Een deel van de groenwerk-zaamheden is, op basis van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) uitgevoerd door de Avri (groenonderhoud kernen Geldermalsen/ Meteren, beplantingen buitengebied en ledigen afvalbakken). Het maaiwerk en het uitmaaien van de watergangen is uitgevoerd door 2 aannemers. Incidenteel zijn groenbedrijven ingehuurd om arbeidspieken op te vangen. Door de corona maatregelen is flexibel omgegaan met de inzet van medewerkers en de werkzaamheden zodat er geen nadelige gevolgen zijn ontstaan voor de kwaliteit van de buitenruimte.

Het Groenbeleidsplan 2021-2025 is 7 juli 2020 vastgesteld. Hierin is het groenbeheer van de drie gemeenten geharmoniseerd en is uitgewerkt in vier beheerplannen met de thema's: Beplanting, bomen, grassen/ hondenterreinen en watergangen. Deze beheerplannen zijn in maart 2021 door het college vastgesteld.

Groen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	1.340.271
Investeringen	0
en Onderzoek	51.284
Exploitatie	0
Totaal	**1.391.554**

Riolering en water

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Baggeren	450 km	Eens in de 15 tot 18 jaar wordt door het waterschap als waterbeheerder de diepte en afmetingen van de sloten gecontroleerd met een diepteschouw. Onze watergangen worden met deze cyclus gebaggerd.

Beleidskader

Geldermalsen: Baggerplan Geldermalsen 2015-2029
Lingewaal: geen baggerplan vastgesteld
Neerijnen: geen baggerplan vastgesteld

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In 2020 was er een baggeropgave in West Betuwe. Rondom Waardenburg is gestart met baggeren. In 2021 wordt het werk afgemaakt. Er zijn ook kosten gemaakt voor het beheersysteem, calamiteitenbaggeren en de start van een nieuw beleids- en beheerplan watergangen.

Baggeren	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	225.411
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**225.411**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Beschoeiing	29,9 km	Nog te harmoniseren en vast te stellen

Beleidskader

Geldermalsen: Beleids- en beheerplan Beschoeiingen 2010-2014, verlengd tot en met 2022
Lingewaal: Geen beleidsplan aanwezig. Maakt onderdeel uit van water en riolering
Neerijnen: Geen beleidsplan aanwezig

Uitgevoerde activiteiten en kosten

Er is beschoeiing vervangen in voormalig Geldermalsen en op twee locaties was er sprake van een calamiteit. Er is ook gestart met het opstellen van een nieuw beleids- en beheerplan watergangen.

Beschoeiing	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	23.723
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**23.723**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Maaien watergangen	totaal 427 km watergangen	Keur van WSRL

Beleidskader

Geldermalsen: Beheerplan gemeentelijke watergangen en vijvers 2013-2017
Lingewaal: -
Neerijnen: Geen specifiek beleidskader. Werkzaamheden worden via bestek bermen en watergangen uitbesteed.

Uitgevoerde activiteiten en kosten

In het eerste kwartaal van 2019 is één bestek voor het maaien van de bermen en de watergangen aanbesteed en in uitvoerig gebracht. Daarin zijn de beleidsuitgangspunten van de voormalige drie gemeenten gerespecteerd. Voor de uitvoering van het maaibeheer is ook in 2020 dit bestek ingezet.
In 2020 is het groenbeleid geharmoniseerd. Daarin is de uitvoering van het uitmaaien van de watergangen meegenomen en vertaald in een beheerplan watergangen (groenbeheerplan thema watergangen 2021 t/m 2025). In 2021 wordt het beleids- en beheerplan voor watergangen opgesteld. Het hiervoor genoemde beheerplan watergangen gaat hier dan onderdeel van uitmaken.

Maaien watergangen	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	353.826
Investeringen	0
Advies en Onderzoek	0
Exploitatie	0
Totaal	**353.826**

Beheerplan	Areaal	Onderhoudsniveau
Water en rioleringsprojecten (beheer, vervangingen en nieuwe aanleg)	450 km watergangen 281 km vrijvervalriolering 54 hoofdgemalen vrijvervalriolering 15 km hoofdpersleidingen 4 hoofdgemalen vacuumriolering 167 km druk en vacuumriolering 1.177 drukrioleringspompputten 16 bergbezinkbasins 516 IBA's (decentrale minizuiveringen) 18.506 kolken	We volgen de landelijke richtlijnen voor onderhoud en beheer van de riolering van Stichting Rioned. Deze zijn beschreven in de Leidraad Riolering.

Beleidskader

WRP 2019-2023 (waterrioleringbeleidsplan)

Uitgevoerde activiteiten en kosten

- In het jaar 2020 is er een vervolg gegeven aan verder harmoniseren en optimaliseren van het totale rioleringsareaal.

Dit houdt o.a. in:
Het samenvoegen van de revisietekeningen en areaalgegevens vrijvervalriolering, drukriolering, IBA's , gemalen in de beheersystemen.
Harmoniseren en uitbreiden drukrioleringspompen met een gelijkwaardig meldsysteem.
Harmoniseren en maken van een inhaalslag onderhoud van het totale areaal.

- Uitvoering geven aan het jaarlijks onderhoud van het totale rioleringsareaal.
- Reinigen en inspecteren van 30 km vrijvervalriolering en het uitvoeren van de hieruit komende maatregelen en een inhaalslag gemaakt met het uitvoeren van de inspectiemaatregelen 2019.
- Renoveren van een 3 tal grote rioolgemalen. Drostlaan Asperen, Zeiving Herwijnen, Lingebos Vuren.
- Gestart met de voorbereiding vervangen/modificeren van het totale areaal IBA's.
- Realiseren van diverse afkoppelplannen, reconstructies, reliningsprojecten. o.a. Langerakstraat Asperen, Laan 40-45 Kalenberg Meteren, H. Kuykstraat Geldermalsen, Kapelstraat Ophemert, Rijnstraat Geldermalsen.
- Voorbereiden van diverse afkoppelplannen, reconstructies, reliningsprojecten t.b.v. uitvoer 2021 o.a. Voorstraat/Stadswal Asperen, Nieuwe Steeg Herwijnen, Julianastraat, Randweg Geldermalsen, Mark Meteren.
- Geadviseerd op riolering, water en klimaat bij diverse inbreidingsplannen, nieuwbouwplannen, integrale reconstructies, Prorailplannen, dijkverzwaringsplannen, waterplannen, burgerparticipatie-plannen gemeente breed.
- Klimaatstresstesten vanuit WRP gerealiseerd, voor wateroverlast, grondwater en hitte.
- Klimaatinformatiecursussen (Spraakwater) geïntroduceerd bij alle basisscholen.
- In beeld brengen/verminderen/oplossen van wateroverlastlocaties extreme neerslag afgelopen jaar.
- Samen met waterschap robuuster inrichten gemeentelijke riolering in relatie met de water-zuiveringen.
- Opstellen 10-jarig reiniging en inspectieplan vrijvervalriolering.
- Jaarlijks reinigen areaal kolken i.s.m. AVRI.
- Jaarlijks onderhoud IBA's i.s.m. Waterschap.

Door de krappe personeelsbezetting bij de voorbereiding en uitvoering is er binnen riolering en water een achterstand in de going concern taken, adviestaken, renovatie en optimalisatieprojecten ontstaan. In overleg met het college wordt er binnen de huidige planperiode WRP 2019 t/m 2023 een inhaalslag gemaakt door extra inhuur van personeel. De meerkosten worden opgevangen binnen het WRP.

Water en rioleringsprojecten	
Omschrijving	**Kosten 2020**
Onderhoud	1.557.242
Investeringen	1.365.450
Advies en Onderzoek	66.896
Exploitatie	2.086.817
Totaal	**5.076.405**

4 Financiering

Inleiding

1. Algemeen

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. Al deze geldstromen lopen via de treasuryfunctie, die de gemeente bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe heeft ondergebracht.

De uitvoering van de financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden, afgekort Wet Fido. In deze wet zijn regels opgenomen voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie bij de decentrale overheden.

2. West Betuwe

Het grootste gedeelte van het jaar heeft de gemeente in een situatie van overliquiditeit verkeert. Alleen in de eerste maanden van 2020 waren er onvoldoende financiële middelen om uitgaven te kunnen doen. De verkoop van de aandelen Eneco, de opbrengsten van de precariobelasting, verkopen van kavels en een teruggaaf van de BTW Compensatie Fonds zorgde er voor de liquiditeitspositie van de gemeente goed werd. Dusdanig goed dat een aflossing van een vaste lening van twaalf miljoen euro uit eigen middelen kon worden betaald.

3. Rentevisie

Naast de ontwikkeling van de omvang van de financieringsbehoefte is de renteontwikkeling een belangrijke factor. De Europese Centrale Bank (ECB) voerde – als gevolg van Covid-19 – in 2020 een ruimhartig monetair beleid. Het gevolg van dit ruimhartig beleid was dat de rentepercentages erg laag bleven en zelfs negatief werden.

Voor het rentepercentage van een langlopende lening (10-jaars) was de verwachting dat deze in 2020 tussen -/- 0,30% en +/+ 0,30% zou schommelen. Het daadwerkelijk percentage liet in 2020 een grillig verloop zien; de weken voor de eerste lockdown als gevolg van Covid-19 daalde het rentepercentage sterk, waarna het in de eerste weken van maart tot waarden rond de 0% steeg. Vanaf maart is het rentepercentage gedaald en bewoog zich aan het eind van het jaar op een niveau van rond -/- 0,50%.

Voor de 3-maands Euribor (= Euro Interbank Offered Rate: het gemiddelde rentetarief waar tegen 57 Europese banken elkaar leningen in euro's verstrekken. Hierbij gelden verschillende looptijden: van 1 week tot 12 maanden) was de verwachting dat het rentepercentage rond de -/- 0,4% zou schommelen. Net als voor de 10-jaars laat ook de 3-maands Euribor een (minder sterke) stijging zien aan het begin van maart, waarna ook voor dit rentetarief een geleidelijke daling is ingezet tot een niveau van -/- 0,55%.

Renterisicobeheer

Onder renterisicobeheer wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor de gemeente maximaal kortlopende leningen mag afsluiten. Kortlopende leningen zijn leningen korter dan één jaar. Het maximum wordt volgens de Wet Fido berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari.
Voor 2020 bedroeg de kasgeldlimiet 10.787.000 euro.

(bedragen x € 1.000)

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2020	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Totaal netto vlottende schuld	1.065	-10.518	-33.664	-27.371
Toegestane kasgeldlimiet	10.787	10.787	10.787	10.787
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**9.722**	**21.305**	**44.451**	**38.158**

Per kwartaal wordt gemeten of de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft. De gemeente blijft in alle kwartalen van 2020 ruimschoots boven het toegestane kasgeldlimiet en voldoet daarmee aan de gestelde voorwaarden.

2. Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen te beperken is de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20 procent van het begrotingstotaal per 1 januari. Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd verspreid zijn.

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden	Jaarrekening 2020
Begrotingstotaal	126.900
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	25.380
Maximaal risico op vaste schuld	18.345
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**7.035**

De gemeente is ruim boven de renterisiconorm gebleven.
Er hebben geen renteherzieningen op de portefeuille met langlopende leningen plaatsgevonden.

3. Koersrisico

Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn er geen koersrisico's in het kader van het treasury-beleid. Aandelen van nutsbedrijven zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken en beschouwen we niet als risicovolle beleggingen. Het betreft de aandelen in de NV BNG Bank, Vitens, Stedin, Alliander en het Grootboek Nationale Schuld.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12-2020	Netto opbrengst 2020
BNG Bank	AAA	137	76
Grootboek Nationale Schuld	AA+	41	1
Vitens	Geen rating	5	0
Alliander N.V.	Geen rating	2.662	194
Stedin Holding	Geen rating	475	176
Eneco	Geen rating	0	231
Totaal		**3.320**	**678**

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa.
De deelnemingen zijn tegen boekwaarde (= verkrijgingswaarde) verantwoord. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om qua treasury goed inzicht te geven in de waarde van de beleggingsportefeuille ligt het meer voor de hand om naast de boekwaarde ook de marktwaarde (=verkoopwaarde) te vermelden. Vanwege het feit dat het aandelen betreft van niet-beursgenoteerde ondernemingen die tevens beperkt verhandelbaar zijn, is dat niet mogelijk. Vanwege Covid-19 heeft Vitens geen dividend uitgekeerd.

4. Kredietrisico

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Hierdoor doen zich bij het uitzetten van middelen geen (nieuwe) kredietrisico's voor. Bij het verstrekken van leningen, garanties of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist.
Bij kredietrisico's kan een onderverdeling in de volgende categorieën worden gemaakt:

A. Verstrekte geldleningen

In het verleden zijn leningen aan derde verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

(bedragen x € 1.000)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2020	Aflossing 2020	Verstrekkingen 2020	Stand per 31-12-2020
Vitens NV	215	107	0	108
Startersleningen	1.940	202	495	2.233
Duurzaamheidslening	1.120	250	383	1.253
Verenigingen	346	23	0	323
Hypothecaire lening personeel	1.124	546	0	578
Overige lening personeel	1	1	0	0
Overige leningen	0	0	42	42
Totaal	**4.746**	**1.129**	**920**	**4.537**

De starters- en duurzaamheidsleningen worden door de Svn uitgevoerd. Gezien de huidige situatie met Covid-19 en de economische gevolgen die op dit moment vooral jongeren (starters) treft, is het niet ondenkbeeldig dat vorderingen als oninbaar moeten worden verklaard. Daarmee is het risico voor de gemeente groter geworden.
Op basis van de jaarrekeningen van de verenigingen kan worden gesteld dat het risico dat de aflossingstermijnen van de leningen niet worden voldaan klein is. Hierbij moet worden aangetekend dat dit op basis is van jaarrekeningen over het boekjaar 2019 of – indien met een gebroken boekjaar wordt gewerkt – 2019/2020. Dit betekent dat de gevolgen van Covid-19 niet of nauwelijks invloed op deze cijfers hebben gehad. Volgens de penningmeesters van een aantal verenigingen is de situatie wel drastisch veranderd, maar door de subsidiemogelijkheden van onder andere de gemeente lukt het nog om financieel overeind te blijven. Ondanks de mogelijkheid om de aflossingstermijn van de lening over 2020 later te voldoen, hebben alle verenigingen de termijn over 2020 voldaan.
De gemeente heeft in het verleden aan (oud) medewerkers een hypothecaire geldlening verstrekt. In 2020 heeft een aantal van hen, vanwege de gunstige rentetarieven, de lening vervroegd afgelost. Van de overgebleven leningen wordt het risico op niet terugbetalen als uiterst klein ingeschat.

B. Garantstelling

In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodrager is.

(bedragen x € 1.000)

Gegarandeerde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Stand per 1-1-2020	Opname 2020	Aflossing 2020	Stand per 31-12-2020
Particuliere woningbouw		50-100%	76.627	0	1.008	75.619
Woningbouwcorporaties	101.955	50%	45.413	16.500	6.165	55.748
Gemeente als achtervang			**122.040**	**16.500**	**7.173**	**131.367**
Nutsbedrijven	162.018	100%	250	0	250	0
Verbonden Partijen (UBR)	15.672	24%	0	3.731	0	3.731
Stichting Avondlicht	2.400	100%	600	0	180	420
Sporthal De Wiel	2.684	100%	2.502	0	46	2.456
Leningen personeel	943	100%	718	0	214	504
Gemeente als directe risicodrager			**4.070**	**3.731**	**690**	**7.111**
Totaal gegarandeerde geldleningen			**126.110**	**20.231**	**7.863**	**138.478**

Met betrekking tot de particuliere woningbouw staat de gemeente voor 100% garant voor hypotheken die zijn afgesloten vóór 1995. In 1995 is gestart met de Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekende voor de gemeente dat zij niet alleen garant stond voor de aangegane particuliere hypotheken, maar dat zij dit doet samen met de Rijksoverheid: ieder voor 50%. In 2011 heeft het Rijk deze garantstelling voor de NHG geheel voor haar rekening genomen. Door aflossingen wordt het bedrag waar de gemeente garant voor staat kleiner. Daar staat tegenover dat vanwege de huidige economische situatie het niet denkbeeldig is dat er een groter beroep op de garantstelling wordt gedaan.
Ook voor leningen van de woningbouwcorporaties staat de gemeente - samen met het Rijk - als achtervang garant. Ondanks enkele faillissementen en andere financiële malversaties bij de woning-bouwcorporaties is het tot op heden niet voorgekomen dat een beroep moest worden gedaan op deze achtervang constructie, waardoor het toekomstige risico dat de gemeente haar achtervang rol moet uitoefenen als zeer gering wordt ingeschat.

Op basis van de jaarrekeningen over 2019 is een inschatting gemaakt van de kans dat de gemeente garant moet staan voor Stichting Avondlicht en sporthal De Wiel. Met behulp van financiële kengetallen is een risicobeoordeling gemaakt. Voor Stichting Avondlicht is de verwachting dat er geen beroep op de garantstelling wordt gedaan. Voor sporthal De Wiel geldt hetzelfde, maar daar moet wel de aantekening bij worden gemaakt, dat gezien het resultaat over 2019 in combinatie met de gevolgen van Covid-19 het risico voor de gemeente groter is.

Vóór de invoering van de Wet Fido (2001) was het voor ambtenaren mogelijk goedkoop te lenen, waarbij de gemeente garant stond. Sindsdien is het niet meer mogelijk voor ambtenaren om langs deze weg een hypotheek af te sluiten. De gemeente dient in het verleden afgesloten hypotheken te respecteren en als garantsteller voor deze hypotheken te fungeren tot het moment van algehele aflossing. Het risico dat de gemeente aan wordt gesproken op haar rol als garantsteller wordt op dit moment als uiterst klein geschat.

5. Intern liquiditeitsbeheer

Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de financieringsactiviteiten te baseren op een liquiditeitsprognose. Om een goed inzicht te krijgen welke geldlening afgesloten moet worden en hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, moet de informatievoorziening verder worden verbeterd.

Financiering

1. **Vaste leningen**

In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2020.

(bedragen x € 1.000)

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rente %
Stand per 1 januari 2020	93.195	0,474% - 4,780%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	18.344	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2020	**74.851**	

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

2. Kasgeldleningen

Om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen zijn er in 2020 kasgeldleningen aangetrokken. De reden om een kasgeldlening aan te trekken heeft enerzijds rente technische gronden (korter is goedkoper) en anderzijds te maken met de onzekerheid met betrekking tot toekomstige gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

(bedragen x € 1.000)

Looptijd	Opgenomen bedrag	Rentepercentage
30-01-2020 t/m 03-03-2020	10.000	-0,480%
3-3-2020 t/m 06-04-2020	7.000	-0,475%

3. **Relatiebeheer**

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. In maart 2021 heeft overleg met de BNG plaatsgevonden, waarbij geconcludeerd kon worden dat de faciliteiten als toereikend moeten worden beschouwd en de condities als marktconform.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen betreffende debiteuren en crediteuren. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen.

In onderstaande grafiek wordt het beeld voor 2020 getoond.

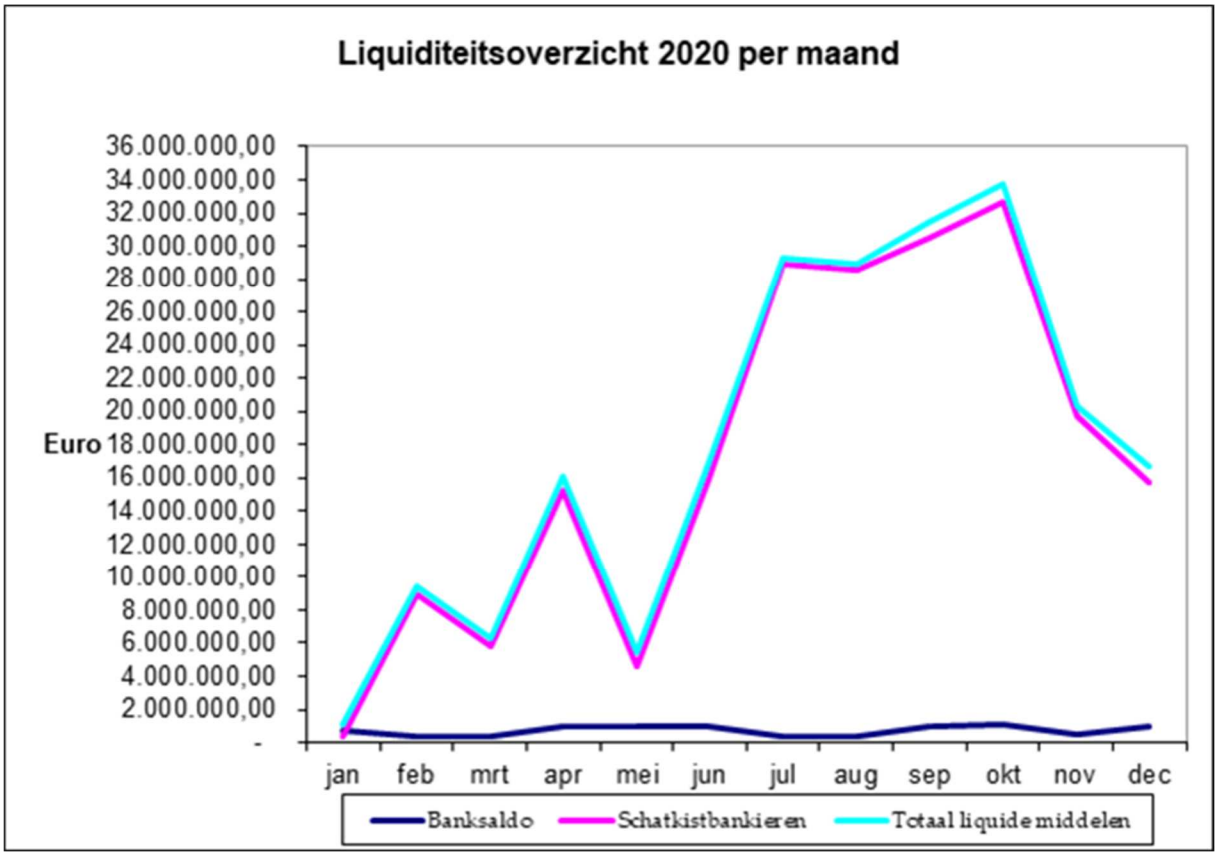

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een grensbedrag van 0,75 procent van het begrotingstotaal, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening.

(bedragen x € 1.000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**951,75**			
		Kw 1	**Kw 2**	**Kw 3**	**Kw 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**702**	**746**	**657**	**726**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	250	206	295	226
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	126.900			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	126.900			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	951,75			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw 1	Kw 2	Kw 3	Kw 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	63.147	67.861	60.403	66.775
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	702	746	657	726

De gemeente is in alle kwartalen onder het drempelbedrag gebleven en voldoet daarmee aan de gestelde zoals genoemd in het treasurystatuut.

Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

(bedragen x € 1.000)

Rente toerekening 2020	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	1.213
De externe rentebaten	-210
Totaal door te rekenen externe rente	**1.003**
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-624
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	**379**
Rente eigen vermogen	0
Rente voorzieningen	35
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	**414**
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-556
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**-142**

5 Bedrijfsvoering

De ambitie van West Betuwe

In de loop van 2020 hebben we ons organisatieplan opgesteld waarin we de ambitie voor de organisatie hebben aangescherpt:
West Betuwe wil een flexibele, mensgerichte en resultaatgerichte samenwerkingsorganisatie zijn. Daarmee sluiten we aan op het zelforganiserende vermogen van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. De organisatie van West Betuwe is primair gericht op de externe dienstverlening. Onze missie:
“In de doorontwikkeling van de organisatie richten we ons steeds minder op het werken in structuren en vanuit regels, maar op netwerk- en relatiegericht werken rondom inhoudelijke maatschappelijke vraagstukken. De organisatie zoekt – afhankelijk van de opgave- naar een passende vorm van organiseren. Dat betekent dat er niet één benadering is, maar verschillende. Het resultaat telt, niet de vorm.”
In 2020 hebben we focus aangebracht in het Samen West Betuws Werken (SWBW) op opgave- en netwerkgericht werken:
- Opgavegericht: we richten ons op de opgaven (en met name de beoogde resultaten).
- Netwerkgericht: we werken integraal samen, waarbij we de samenwerking met onze omgeving en relevante partners inzetten voor de resultaten.

Deze manier van werken is nodig om de ambitie van de gemeente West Betuwe waar te maken:
- Samen met de samenleving
- Dienstverlening, dichtbij en op maat.

Op het gebied van de bedrijfsvoering hebben wij, samen met de partners Culemborg en Tiel, een aantal taken uitbesteed aan de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe, een belangrijke partij voor de doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering.

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders voor de bedrijfsvoering van West Betuwe zijn in de volgende documenten vastgelegd:

- ‘Besturen en organiseren in West Betuwe': het realiseren van de ambities van de nieuwe gemeente en het vormgeven van de nieuwe organisatie vraagt om een stevig fundament. Dit document beschrijft dat fundament
- Organisatieplan West Betuwe 2020 - vastgesteld door college
- Programmaplan Samen West Betuws Werken - vastgesteld door college
- Kerngericht werken in de gemeente West Betuwe- vastgesteld door college
- Controlvisie - vastgesteld door college

Doelstellingen

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan

Centrale huisvesting buitendienst (gemeentewerf)	
Besluitvorming raad over ontwerp en beschikbaar stellen krediet eerste kwartaal 2020	
Begin 2020 ondertekenden wij de intentie-overeenkomst met de Provincie Gelderland. Wij werken op dit moment aan de afronding van het programma van eisen en de samenwerkingsovereenkomst. Onderdeel van de uitwerking zijn het investeringsvolume, de verdeling van de kosten, eigendom en exploitatie. In januari 2021 informeerden wij de raad over de stand van zaken. De besluitvorming over de nieuwe gemeentewerf inclusief de kredietaanvraag is voorzien voor het tweede kwartaal van 2021.	
Aanbesteding en start werkzaamheden tweede kwartaal 2021	
Na de besluitvorming in het tweede kwartaal van 2021 starten we met de architectenselectie en het ontwerpproces. Daarna volgt de aanbesteding en start bouw, naar verwachting in 2022.	

Evaluatie BWB	
Een beschikbaar evaluatierapport in het vierde kwartaal 2020	
Eind oktober ontvingen wij de definitieve rapportage over de evaluatie van de bedrijfsvoeringstaken. Deze evaluatie hebben wij betrokken bij de besluitvorming over de businesscase BWB.	

Van tijdelijke huisvesting naar een definitief centraal onderkomen.	
Kredietvotering voor definitieve huisvesting in tweede kwartaal 2020.	
In mei 2020 rondden we de architectenselectie af en startten we met het ontwerp voor de verbouwing. Vervolgens verfijnden we de kostenraming en bereidden we de tijdelijke huisvesting voor. In december stelde de raad het taakstellende krediet voor de verbouwing inclusief tijdelijke huisvesting beschikbaar en startten we de aanbestedingsprocedure voor de verbouwing.	
Start uitvoering bouwwerkzaamheden in derde kwartaal 2020.	
Wij rondden de architectenselectie in het tweede kwartaal af. Op het moment van opstellen van deze rapportage is de architect samen met ons gestart met het voorontwerp. Wij startten de aanbestedingsprocedure in december op. De daadwerkelijke bouw start vervolgens uiterlijk tweede kwartaal 2021.	

Informatiebeveiliging en AVG

Informatiebeveiliging

Door de coronasituatie is er begin 2020 extra aandacht besteed aan veilig thuiswerken. Voor alle medewerkers is er een speciale e-learning rondom veilig thuiswerken beschikbaar gesteld. Verder zijn gedurende het jaar ook de meer reguliere bewustwordingsactiviteiten uitgezet, zoals het uitvoeren van een phishing test.

2020 heeft verder in het teken gestaan van de implementatie van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Hier is een programma voor opgesteld waaronder een zestal projecten onder vallen. Deze lopen conform planning door tot en met 2021. Deze projecten zorgen enerzijds voor een grotere (digitale) veiligheid van de gemeentelijke gegevens en anderzijds voor meer compliancy aan de BIO.

De ENSIA (eenduidige single information audit) cyclus van 2020 is afgerond. Gemeente West Betuwe komt hier globaal gezien voldoende uit wat inhoudt dat de informatiebeveiliging op orde is. 100% veilig bestaat echter niet, daarom blijft continue doorontwikkeling en aandacht voor bewustwording noodzakelijk.

Privacy
In 2020 heeft een GAP-analyse plaatsgevonden om na te gaan in hoeverre de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) aantoonbaar is geborgd binnen de gemeente West Betuwe. Deze analyse heeft betrekking op de privacymaatregelen die organisatiebreed nodig zijn. Op basis van deze analyse constateerden we verschillende verbeterpunten die in 2021 zullen worden opgepakt.

We voerden meerdere DPIA's (een risicoanalyse van een proces waarin persoonsgegevens worden gebruikt) uit. En gaven opvolging aan de aanbevelingen uit de eerder gemaakte DPIA van het sociaal domein. Medewerkers van het sociaal domein zijn actief getraind. Naast de beantwoording van specifieke vragen is hiermee de bewustwording bij de medewerkers verder verhoogd. Naar aanleiding van de training zijn er ook een aantal acties opgesteld die in 2021 worden opgepakt.

Naast medewerkers van het sociaal domein zijn ook een aantal contactpersonen verder getraind op het gebied van privacy.

6 Verbonden partijen

Doel

Het is gewenst dat in de programmabegroting en in de jaarstukken aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft, vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en de mogelijke risico's,. Het gaat daarbij om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (samenwerkingsverbanden) en overige samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen. Er wordt niet over alle partijen gerapporteerd waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is, maar alleen over partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Over partijen waarin de gemeente West Betuwe alleen een financieel belang heeft, wordt in deze paragraaf dus niet gerapporteerd.

Er is sprake van een bestuurlijk belang indien er zeggenschap door middel van stemrecht bestaat of wanneer de gemeente in het bestuur van de desbetreffende organisatie wordt vertegenwoordigd. Er is sprake van een financieel belang wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij een faillissement of als er financiële aansprakelijkheid bestaat indien de desbetreffende partij haar verplichtingen niet nakomt (conform artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten).

De gemeenteraad kan op verbonden partijen toezicht uitoefenen door middel van toezichts-arrangementen. De gemeenteraad houdt toezicht op verbonden partijen op basis van drie verschillende toezichtsarrangementen. Deze arrangementen nemen in zwaarte toe. Hoe groter het bestuurlijke en/of financiële risico, hoe meer toezichtsinstrumenten kunnen worden ingezet.
Op hoofdlijnen wordt per verbonden partij gerapporteerd over wat zich heeft afgespeeld. Bij verbonden partijen die in toezicht 2 vallen, wordt ook gerapporteerd over de managementrapportages (bestuurs-rapportages) voor zover de betreffende verbonden partij die opstelt. Bij verbonden partijen die in toezicht 3 vallen, wordt daarnaast ook gerapporteerd over wat er in de AB-vergaderingen heeft gespeeld. Daarnaast heeft de gemeenteraad een drietal moties in 2019 aangenomen voor meer grip op samenwerkingsverbanden, betere informatievoorziening, meer transparantie en afstemming van de agenda's. Zo worden verslagen en stukken sneller online bekend gemaakt en is het mogelijk voor inwoners een AB-vergadering bij te wonen. In december 2020 heeft het college, net als alle andere gemeenten uit de regio, een informatieprotocol vastgesteld. In het informatieprotocol zijn afspraken vastgelegd over welke informatie de gemeenten op welk moment kunnen verwachten vanuit gemeenschappelijke regelingen. Hiermee krijgen raden, colleges en de ambtelijke organisaties van de gemeenten meer inzicht in de aanlevering van stukken vanuit gemeenschappelijke regelingen.
Het informatieprotocol versterkt de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad, door duidelijke afspraken over welke informatie wanneer moet worden aangeleverd.

Risicoprofielen van verbonden partijen
De verbonden partijen van de gemeente West Betuwe lopen sterk uiteen in (financiële) omvang en vorm. Hierdoor variëren de bestuurlijke en financiële belangen en ook de risico's. Bij het opstellen van de begroting wordt het risicoprofiel van een verbonden partij ingeschat. Door aan verbonden partijen met een hoog risicoprofiel extra aandacht te besteden, kan de gemeente de kansen en bedreigingen bij deze verbonden partijen tijdig signaleren en daar adequaat op reageren.

Het risicoprofiel van een verbonden partij is op actuele bestuurlijke en financiële risico's gebaseerd en komt op basis van een risicoanalyse tot stand. Hoe groter het bestuurlijke of financiële risico is, hoe intensiever de sturing op de verbonden partij is. Dat heeft ook tot gevolg dat de gemeenteraad navenant meer informatie over een verbonden partij met een hoog bestuurlijk of financieel risico krijgt. Op basis van de financiële gegevens kan de risico-indeling als volgt worden weergegeven:

		Bestuurlijk risico		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
Financieel risico	Laag	Regionaal Archief Rivierenland Belastingsamenwerking Rivierenland Natuur- en recreatieschappen NV's: Alliander, Stedin, Vitens, Eneco, Bank Nederlandse Gemeenten. BV Merwede Lingelijn Beheer Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden		
	Gemiddeld		Regio Rivierenland	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
	Hoog			Avri Werkzaak Rivierenland Veiligheidsregio Gelderland-Zuid Omgevingsdienst Rivierenland GGD Gelderland-Zuid UBR

Verbonden Partij	Financieel Risico	Bestuurlijk risico	Toelichting
Gemeenschappelijke Regelingen			
Regio Rivierenland	Gemiddeld	Gemiddeld	Nieuw beleid bij gedelegeerde taken beperkt; risico zit in Dienstverleningsovereenkomsten; Bestuurlijk: Regionale beleidsvoorbereiding is politiek gevoelig; beperkte gevolgen voor inwoners en ondernemers
Avri	Hoog	Hoog	Reserve inzameling huishoudelijk afval is (te) laag, Bestuurlijk: draagvlak is een probleem t.a.v. ondergronds inzamelen en verhoging van tarieven.
Werkzaak Rivierenland	Hoog	Hoog	Financieel: herverdeling financiën. Bestuurlijk: kwetsbare doelgroepen
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	Gemiddeld	Hoog	Bestuurlijk een gevoelig dossier.
GGD Gelderland-Zuid	Hoog	Hoog	Financiële lasten Veilig thuis; Corona Bestuurlijk: Veilig thuis blijft een gevoelig onderdeel

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Hoog	Hoog	Groot risico op verhoging gemeentelijke bijdragen; corona; reserves laag.
Omgevingsdienst Rivierenland	Hoog	Hoog	Output financiering, niet alle werkzaamheden in te schatten; bestuurlijk risico zit in de kwaliteit van de dienstverlening
Regionaal Archief Rivierenland	Laag	Laag	
Belastingsamenwerking Rivierenland	Laag	Laag	Bestuurlijk risico is gemiddeld omdat de inning van lokale belastingen gevoelig ligt bij de inwoners.
Natuur- en Recreatieschappen	Laag	Laag	Recreatietaak is geprivatiseerd.
Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland	Hoog	Hoog	Betreft een nieuwe gemeenschappelijke regeling en de gemeente staat garant.
N.V.'s en B.V's			
N.V. Alliander	Laag	Laag	
N.V. Stedin	Laag	Laag	
N.V. Vitens	Laag	Laag	
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Laag	
N.V. Eneco	Laag	Laag	
Merwede-Lingelijn (M.L.L.) Beheer B.V.	Laag	Laag	
Overige samenwerkingsverbanden			
Nuval	Laag	Laag	
Verenigingen en Stichtingen			
Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden	Laag	Laag	

Toezichtsregime gemeenschappelijke regelingen:

Betrokkenheid bij gemeenschappelijke regelingen maakt de afstand kleiner en maakt het werkterrein bekender.
Op hoofdlijnen wordt per gemeenschappelijke regeling middels een kwartaal rapportage gerapporteerd over wat er zich heeft afgespeeld en afhankelijk van het gekozen toezichtsarrangement wordt deze rapportage uitgebreider.

Per gemeenschappelijke regeling wordt het volgende toezichtsarrangement toegepast.

Gemeenschappelijke regelingen	Toezichtsarrangement
Afvalverwerking Rivierenland (Avri)	3
Werkzaak Rivierenland	3
Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland	3
Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)	3
GGD Gelderland-Zuid (GGD) incluief Veilig Thuis	3
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	3
Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)	3
Regio Rivierenland	2
Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	1
Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)	1

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Regio Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van algemeen bestuur, verkeer, vervoer en waterstaat, economische zaken, onderwijs, cultuur en recreatie, sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, volksgezondheid en milieu en ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische)beleidstaken uit.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden en een voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. De AB-leden hebben stemrecht in de omvang waarin het inwoneraantal van de gemeente die zij vertegenwoordigen zich verhoudt tot het inwoneraantal van alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Er wordt afgerond op honderdtallen inwoners. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft één stem in het AB. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit tenminste drie leden, waaronder de voorzitter van het AB. Deze is ook voorzitter van het DB. Het AB wijst uit zijn midden ten minste twee leden aan als leden van het DB.					
Programma	Programma 1					
Relatie met programma	Regio Rivierenland is opgenomen onder programma 1 (Bestuur en ondersteuning). Daarnaast is er een relatie met programma 3 (Verkeer, vervoer en waterstaat) ten aanzien van (basis)mobiliteit en verkeersveiligheid;. met programma 4 (Economie) voor de economische speerpunten agribusiness, economie en logistiek, breedband en recreatie en toerisme; met programma 5 (Onderwijs) voor onder andere de leerplicht; met programma 7 (Sociaal domein) voor leefbaarheid en sociaal domein (Wmo en jeugd); met programma 9 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) ten aanzien van de speerpunten op het gebied van wonen.					
Risico's	Voor contractgestuurde dienstverlening bestaat het risico dat er geen sluitende exploitatie is en reserves moeten worden ingezet.					
Risicoprofiel	Middel					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	426	426	3.085	2.927	7.870	12.619
Toelichting financieel belang	De gepresenteerde gemeentelijke bijdrage is exclusief de diensten die de gemeente afneemt voor de contractgestuurde dienstverlening. De bijdrage hiervoor was 1.828.000 euro in 2020.					

Avri						
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Doel	Avri is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden en colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden. Elk AB-lid heeft één stem. Het AB besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen, tenzij anders is bepaald. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden uit het AB, die door het AB worden aangewezen. Raadsleden hebben geen zitting in het AB. Voorafgaand aan elke AB-vergadering wordt een Platformbijeenkomst belegd, waarin de raadsleden van de deelnemende gemeenten wensen en bedenkingen kunnen uiten met betrekking tot de agenda van de desbetreffende AB-vergadering.					
Programma	Programma 8					
Relatie met programma	Avri is opgenomen onder programma 8 (Duurzaamheid en milieu) vanwege de basistaak van Avri, het ophalen van huishoudelijk afval. De gemeente West Betuwe neemt enkele plustaken van Avri af op het gebied van IBOR. Zo wordt tijdens de zomermaanden het GFT-afval wekelijks opgehaald en voert Avri taken uit op het beheer van de openbare ruimte. De uitvoering van de taken op het beheer van de openbare ruimte wordt beschreven in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.					
Risico's	Reserve inzameling huishoudelijk afval is (te) laag. Bestuurlijk draagvlak is in 2020 behoorlijk op de proef gesteld door verhoging van de tarieven en het provinciale besluit rondom de overdracht stortplaats.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	3.949	4.229	1.150	550	46.282	45.142
Toelichting financieel belang	De gemeentelijke bijdrage betreft het gemeentelijk aandeel in de kosten van de inzameling van huishoudelijk afval door Avri. De kosten voor de uitvoering van de Ibor-taken zijn hier niet in opgenomen. Voor 2020 gaat om een bedrag van 1.677.000 euro.					

Werkzaak Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit 8 leden: 1 lid per deelnemende gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het DB bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB.					
Programma	Programma 7					
Relatie met programma	De GR is opgenomen onder programma 7 (Sociaal Domein). Er is ook een relatie met Programma 4 (Economie) in verband met de het bereiken van een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie.					
Risico's	De coronacrisis heeft een economische impact waarvan niemand de omvang kent. De crisis is erg recent en wetenschappelijk onderbouwde scenario's ontbreken. Deze risico's zijn nog niet ingecalculeerd. De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen. Werkzaak loopt deels risico's op de omzet en bedrijfsvoering. De overige risico's worden direct vertaald naar de gemeenten. De risico's van Werkzaak worden afgedekt met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle. Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaak verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het is verstandig om eventueel een reserve te creëren om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorzienbare omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	17.120	16.944	1.798	5.504	18.213	35.705
Toelichting financieel belang	In de werkelijke bijdrage zit een bedrag van 2.578.000 euro aan uitvoeringskosten (waarvan 504.000 euro voor de Tozo-regeling). De resterende bijdrage betreft de verstrekkingen in de vorm van inkomensregelingen en kosten van participatie.					

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	De colleges zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het bestuur telt drie zetels. Elke deelnemer heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid. De gemeenschappelijke regeling voert haar taak in mandaat uit.					
Programma	Programma 1					
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 1.					
Risico's	• Nog in onderzoek: overdracht ICT-budgetten (hard en software) van gemeenten aan BWB, waardoor op dit moment nog niet integraal op IT gestuurd kan worden. Beheersmaatregel: De overdracht in 2021 realiseren.• De overdracht van de hardware portefeuille met een beleidsplan voor overdracht aan het bestuur voorleggen in december. De applicatieportefeuille met een beleidsplan per Domein voorbereiden en voorleggen aan het bestuur.• De over- en onderschrijdingen in de projectenportefeuille zijn financieel gemaakt. De bedragen zijn gekapitaliseerd. Beheersmaatregel: intensiever sturen op financiële ontwikkeling van projecten in relatie tot de te realiseren doelstelling.• De voorgenomen verbeteringen en jaarplannen opgestart in 2020 zijn nog niet voltooid. Het reserveren van middelen en het uitbreiden van formatie voor noodzakelijke investeringen in de dienstverlening wordt wenselijk geacht. Beheersmaatregel: De (financiële) effecten zichtbaar maken per investering.• Kwaliteit van medewerkers: Het ontwikkelen van de medewerkers (en teams) is gestart.• Ziekteverzuim: We moeten hiervoor aandacht blijven houden. Er is binnen de begroting geen budget voor het inhuren van vervanging bij langdurige ziekte. Bij langdurige ziekte is vervanging soms onvermijdelijk.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	5.046	5.051	561	1.308	2.094	7.500
Toelichting financieel belang	In de werkelijke bijdrage zit een bedrag van 33.000 euro aan niet compensabele BTW.					

GGD Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur; het Algemeen Bestuur telt 14 zetels. Het stemgewicht per gemeente wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar, zoals opgenomen in de bevolkingsstatistiek van het CBS. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het AB en minimaal vier andere leden. Deze worden aangewezen door het AB. Daarnaast kunnen maximaal drie leden van het DB worden aangewezen van buiten de kring van het algemeen bestuur.					
Programma	Programma 7					
Relatie met programma	Deze GR is opgenomen onder programma 7 (Sociaal domein en Volksgezondheid). De GR heeft ook een relatie met Programma 2 (Veiligheid). De GGD Gelderland-Zuid speelt een rol bij de rampenbestrijding. Daarnaast zijn er nog relaties met de programma 5 (Onderwijs).					
Risico's						
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	1.736	1.675	1.291	1.992	5.481	24.929
Toelichting financieel belang						

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Doel	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid levert brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten worden door de burgemeester in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB telt 14 zetels. Alle leden hebben één stem, tenzij het AB een besluit neemt over de jaarrekening, begroting of een begrotingswijziging. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal één stem heeft. De burgemeester van Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit zes leden.					
Programma	Programma 2					
Relatie met programma	De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is onder programma 2 (Veiligheid) opgenomen.					
Risico's	Financieel kans op verhoging gemeentelijke bijdrage door inkleden duiktaak en evt. in te halen activiteiten a.g.v. coronacrisis. Reserve nog altijd onder bestuurlijke norm. Bestuurlijk evt. gevolgen door evaluatie wet veiligheidsregio's.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	3.938	3.938	3.285	3.085	64.335	68.400
Toelichting financieel belang						

Omgevingsdienst Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	De Omgevingsdienst Rivierenland behartigt de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Daartoe hoort ook het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.					
Deelnemers/betrokken partijen	De colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel en het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemers zijn met één lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Het AB bestaat uit negen leden. Deelnemers die zowel de milieutaken als de taken op het gebied van bouw en ruimtelijke ordening hebben ingebracht, hebben twee stemmen. De deelnemers die alleen de milieutaken hebben ingebracht, hebben één stem. Het AB wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het AB benoemt de leden van het dagelijks bestuur (DB). Het DB bestaat uit drie leden en de voorzitter van het AB. De gemeenschappelijke regeling voert haar taken in mandaat uit.					
Programma	Programma 9					
Relatie met programma	De Omgevingsdienst Rivierenland is onder programma 9 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 8 (Duurzaamheid en milieu) ten aanzien van de milieutaken.					
Risico's	In overeenstemming met notitie 'Risicomanagement en bepaling van het weerstandsvermogen' is het benodigd weerstandsvermogen in overeenstemming met de beschikbare weerstandscapaciteit. De voornaamste risico's zijn de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel, het wegvallen van subsidies en outputsturing. De kosten zo ver nu bekend zijn inzichtelijk; echter de kans op onverwachte uitgaven is reel aanwezig. Het is nog onvoldoende helder wat nieuwe/aangepaste wetgeving (bijvoorbeeld Omgevingswet, PAS etc.) voor een invloed heeft. Ook is in de afgelopen jaren een sterke toename in de juridische procedures waarneembaar. Deze trends hebben ook de komende jaren hun uitwerking op het werkprogramma van de ODR.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	4.059	4.144	1.077	1.121	6.079	6.669
Toelichting financieel belang						

Natuur- en Recreatieschap Lingegebied						
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath					
Doel	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied houdt samen met het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Lingegebied heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit vier leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Het doel van deze B.V. is drie werk-B.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit®waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 (Economie) vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.					
Risico's	Er zijn geen risico's					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	0	0	0	0
Toelichting financieel belang						

Regionaal Archief Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Doel van het Regionaal Archief Rivierenland is het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaatsen van de deelnemers en van de archiefbescheiden die daar naartoe zijn overgebracht, evenals het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden.					
Deelnemers/betrokken partijen	Colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel					
Bestuurlijk belang	Elke gemeente is met een lid in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd. Elk lid heeft één stem. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen, tenzij in de regeling anders is bepaald. Raadsleden hebben geen zitting in het AB, omdat zij geen bevoegdheden hebben overgedragen. De gemeenschappelijke regeling werkt met beeld- en oordeelvormende vergaderingen. In deze vergaderingen kunnen daarvoor aangewezen raadsleden en AB-leden gezamenlijk over de agendapunten van het algemeen bestuur overleggen. Deze vergadering vindt plaats voorafgaand aan de AB-vergadering, zodat de AB-leden de meningen uit de beeld- en oordeelvormende vergadering kunnen betrekken bij de afwegingen die zij in de AB-vergadering maken. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden die door en uit het AB worden aangewezen.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Regionaal Archief Rivierenland is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Het Regionaal Archief Rivierenland beheert verschillende cultureel historische documenten, waaronder fotoarchieven. In die zin beheert het Regionaal Archief Rivierenland het cultureel erfgoed van de gemeente West Betuwe en de regio Rivierenland. Daarnaast is er ook een relatie met programma 1 (Bestuur en ondersteuning) ten aanzien van de archieffunctie.					
Risico's	Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2020 306.507 euro. De geïnventariseerde risico's zijn op de Adviesnota Weerstandsvermogen gebaseerd. Het risicoprofiel bedraagt 202.000 euro. Met een weerstandsvermogen van 306.507 eurokomt de weerstandsratio uit op 1,52. Dit is ruim boven de norm van 1,0.					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	538	533	535	499	8.787	8.512
Toelichting financieel belang						

Belastingsamenwerking Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	Het doel van Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) is samen te werken bij de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van de vastgoedinformatie.					
Deelnemers/betrokken partijen	De deelnemers zijn het dagelijks bestuur (DB) van Waterschap Rivierenland, het DB van de gemeenschappelijke regeling Avri en de colleges van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende bestuursorganen zijn in het algemeen bestuur (AB) vertegenwoordigd, waarbij Waterschap Rivierenland met twee leden is vertegenwoordigd. Alle deelnemers, met uitzondering van Waterschap Rivierenland, hebben één stem. De leden namens Waterschap Rivierenland hebben beiden twee stemmen. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit de voorzitter en twee leden, door en uit het AB gekozen, waarbij ten minste één lid uit de vertegenwoordiging namens Waterschap Rivierenland wordt gekozen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze gemeenschappelijke regeling is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen. Daarnaast is er een relatie met programma 8 (Volksgezondheid en milieu) voor de heffing en inning van de rioolheffing.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	750	749	399	339	7.236	7.771
Toelichting financieel belang						

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal						
Vestigingsplaats	Kerk-Avezaath					
Doel	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal houdt samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied in stand. Deze B.V. voert de publieke taken van de drie recreatieschappen uit. Deze publieke taken zijn het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van de openbare recreatief-toeristische infrastructuur in het werkgebied van de recreatieschappen. Daarbij wordt tevens bescherming van het landschappelijk karakter van het gebied beoogd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe (Neerijnen) en West Maas en Waal.					
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal heeft een algemeen bestuur (AB). Dit AB bestaat uit acht leden. Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit het AB. De drie recreatieschappen zijn aandeelhouders van de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Doel van deze B.V. is drie werkB.V.'s in stand te houden. Doel van de Avezaath B.V. is het verwerven, beheren en vervreemden van onroerende zaken. Doel van de Recreatie B.V. (Uit®waarde Events) is het verrichten van commerciële activiteiten, zoals het organiseren van evenementen, het ontwikkelen en organiseren van recreatiearrangementen en het ter beschikking stellen van recreatieterreinen en recreatiemiddelen. Doel van de Cellendonk B.V. is het detacheren van (tijdelijk) personeel bij de Recreatiemaatschappij of On Site Rivierengebied.					
Programma	Programma 6					
Relatie met programma	Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is onder programma 6 (Sport, cultuur en recreatie) opgenomen. Er is ook een relatie met programma 4 (Economie) vanwege de recreatiemogelijkheden voor bewoners en toeristische activiteiten voor bedrijven.					
Risico's	Er zijn geen risico's					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	0	0	6.853	6.853
Toelichting financieel belang						

UBRivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Doel	UBRivierenland is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het glasvezelnetwerk in het buitengebied van de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Deelnemers/betrokken partijen	Gemeenten Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel.					
Bestuurlijk belang	Er is een Algemeen bestuur en Dagelijks Bestuur. Deze worden gevormd door bestuurders van de deelnemende gemeenten.					
Programma	Programma 4					
Relatie met programma						
Risico's	De gemeente staat garant voor 8,93 miljoen euro. Op dit moment vindt de aanleg van het glasvezelnetwerk plaats. Deze aanlegkosten passen binnen de exploitatieopzet van de UBR.					
Risicoprofiel	Hoog					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	0	-36	0	15.667
Toelichting financieel belang						

Overige samenwerkingsverbanden

Nuval						
Vestigingsplaats	Barneveld					
Doel	Nuval is een aandeelhoudersplatform van Vitens en Alliander, die namens een aantal gemeenten met één stem binnen het grootaandeelhoudersoverleg van Alliander optreedt, zodat deze (kleine) gemeenten meer invloed kunnen uitoefenen.					
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten Aalten, Almere, Apeldoorn, Barneveld, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Dronten, Duiven, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Lelystad, Lochem, Montferland, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Rheden, Rijnwaarden, West Betuwe, Westervoort, Winterswijk, Zeewolde, Zevenaar en Zutphen.					
Bestuurlijk belang	West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander; binnen Nuval is dat 1,86 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers. West Betuwe bezit 34.717 aandelen Vitens; binnen de Nuval is dat 2,0 procent van de aandelen van de Nuval-vertegenwoordigers.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze samenwerking is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v..t	n.v.t.
Toelichting financieel belang						

Vennootschappen

N.V. Alliander						
Vestigingsplaats	Arnhem					
Doel	Doel van Alliander is het leveren van energie. Alliander bestaat uit drie werkmaatschappijen, namelijk Liander (netwerkbeheerder), Liandon (consultancy en advies over de aanleg, de instandhouding en het beheer van complexe energie-infrastructuren en meetdiensten) en Liandyn (actief in onder andere de markt voor verlichting van de openbare ruimte en verkeersregelinstallaties).					
Deelnemers/betrokken partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (± 45%), Friesland (± 13%), Noord-Holland (± 9%) en de gemeente Amsterdam (± 9%). De overige 24% van de aandelen zijn in handen van 51 gemeenten in Gelderland, Flevoland, Noord-Holland en Zuid-Holland, de gemeente Amersfoort, de provincie Flevoland en twee houdstermaatschappijen van gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de Rijn- en Bollenstreek.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 233.211 aandelen Alliander. Dit is 0,170 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen,					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	4.224 mln	4.328 mln	4.567 mln	5.094 mln
Toelichting financieel belang						

Vitens NV						
Vestigingsplaats	Utrecht					
Doel	Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.					
Deelnemers/betrokken partijen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als een naamloze vennootschap.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe is houder van 34.717 aandelen in deze vennootschap.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	533 mln	n.n.b.	1.826 mln	n.n.b.
Toelichting financieel belang						

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)						
Vestigingsplaats	Den Haag					
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang (publieke sector). Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.					
Deelnemers/betrokken partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.					
Bestuurlijk belang	De aandelen BNG Bank zijn voor de helft in handen van gemeenten en provincies. De andere helft is in handen van de Staat. De gemeente West Betuwe heeft zeggenschap via het stemrecht op de 60.255 aandelen die zij in bezit heeft. De gemeente West Betuwe heeft geen afvaardiging in het bestuur van BNG Bank.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	4.887 mln	5.097 mln	144.802 mln	155.262 mln
Toelichting financieel belang						

Merwede Lingelijn B.V.						
Vestigingsplaats	Gorinchem					
Doel	De Merwede Lingelijn B.V. heeft als doel de voorbereiding en realisatie van de verbeteringen aan de infrastructuur van en rond de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen (Merwede-Lingelijn) en het verrichten van alle verdere handelingen die met dit doel in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. De gemeenten geven de Beheer B.V. opdracht voor het realiseren van de verschillende projecten aan de spoorlijn en de stations. Daartoe heeft elke gemeente een realisatieovereenkomst met de Beheer B.V. afgesloten, voor zover het projecten betreft op het grondgebied van de desbetreffende gemeente. De Beheer B.V. is namens de gemeenten opdrachtgever van de provincie Zuid-Holland; de provincie is verantwoordelijk voor het doen realiseren van de gedeeltelijke spoorverdubbeling, de aanpassing van bepaalde treinhaltes, de realisatie van een nieuwe treinhalte en de beveiliging van een aantal overwegen, waaronder die in Beesd.					
Deelnemers/betrokken partijen	De gemeenten langs de Merwede-Lingelijn: Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	Het maatschappelijke kapitaal van de B.V. bedraagt 1.000.000 euro verdeeld in 1.000.000 aandelen van 1 euro. Het geplaatste kapitaal bedraagt 250.000 euro. De participatie in het geplaatste kapitaal is op het aandeel van elke gemeente in de te realiseren projecten gebaseerd. De gemeente West Betuwe heeft 6.000 aandelen. Dit is 2,4 procent van het aantal uitstaande aandelen. Dordrecht heeft 7.275 aandelen, Sliedrecht 101.575 aandelen, Hardinxveld-Giessendam 50.100 aandelen, Gorinchem 50.950 aandelen en Leerdam 30.525 aandelen.					
Programma	Programma 3					
Relatie met programma	De Merwede Lingelijn als openbaar vervoersvoorziening behoort in de eerste plaats in programma 3 (Verkeer). De kwaliteitsverbetering van deze spoorlijn heeft ook een relatie met programma 2 (Veiligheid).					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t	n.v.t.	n.v.t	n.v.t
Toelichting financieel belang						

NV Eneco						
Vestigingsplaats	Rotterdam					
Doel	ENECO is energieleverancier in een volledig door de markt gedreven omgeving.					
Deelnemers/betrokken partijen	53 Nederlandse gemeenten.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 16.875 aandelen ENECO. Dit is 0,339 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
		0	2.937 mln	n.v.t.	767 mln	n.v.t.
Toelichting financieel belang	In verband met de verkoop van de aandelen Eneco hebben wij per 31 december 2020 geen belang meer in de NV Eneco.					

NV Stedin						
Vestigingsplaats	Rotterdam					
Doel	De hoofdactiviteiten van Stedin zijn het transport van gas en elektriciteit naar particulieren en bedrijven, evenals het aanleggen, onderhouden en toekomstbestendig maken van elektriciteits- en gasnetten.					
Deelnemers/betrokken partijen	53 Nederlandse gemeenten.					
Bestuurlijk belang	De gemeente West Betuwe bezit 16.875 aandelen ENECO. Dit is 0,339 procent van het totale aantal uitstaande aandelen.					
Programma	Programma 10					
Relatie met programma	Deze deelneming is onder programma 10 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	2.949 mln	2.891 mln	4.340 mln	4.681 mln
Toelichting financieel belang						

Verenigingen en Stichtingen

	Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden					
Vestigingsplaats	Arkel					
Doel	Het bestuur van de Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de instandhouding van de scholen voor openbaar primair onderwijs in de gemeenten Molenlanden (Giessenlanden en Molenwaard), Vijfheerenlanden (Leerdam, Vianen en Zederik) en West Betuwe (Lingewaal), evenals voor het geven van onderwijs conform de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs in deze 24 scholen.					
Deelnemers/betrokken partijen	Gemeenten Molenlanden, Vijfheerenlanden en West Betuwe.					
Bestuurlijk belang	De Stichting Openbaar Onderwijs Alblasserwaard en Vijfheerenlanden wordt bestuurd door een algemeen bestuur van vijf personen, onder wie een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Het bestuur is samengesteld uit bestuurders die door de gemeenten zijn benoemd. West Betuwe wordt door een van de wethouders vertegenwoordigd.					
Programma	Programma 5					
Relatie met programma	Deze stichting is onder programma 5 (Onderwijs) opgenomen.					
Risico's	-					
Risicoprofiel	Laag					
Financieel belang (x € 1.000)	**Geraamde bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Werkelijk Eigen vermogen**		**Werkelijk Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	3.137	n.n.b.	4.518	n.n.b.
Toelichting financieel belang						

7 Grondbeleid

De ambitie van West Betuwe

Het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkelingen in West Betuwe. De gemeente stelt samen met de samenleving een agenda op voor de toekomst voor de kernen en het buitengebied.
Bij de ruimtelijke agendapunten wordt afgewogen welke instrumenten van het grondbeleid worden ingezet passend bij het beoogde beleidsdoel en de financiële mogelijkheden.

In 2020 is de Nota grondbeleid West Betuwe 2020 vastgesteld waarin een aantal zaken toegevoegd die het beleid beter maken, inspelen op nieuwe ruimtelijke opgaven voor de gemeente en de veranderende rol van de gemeente. In deze nota een afwegingskader toegevoegd ter ondersteuning van de grondbeleidskeuze, worden de ontwikkelingen vanuit het BBV-regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) verwerkt en een doorkijk gegeven in de nieuwe Omgevingswet. Deze strategische nota fungeert als paraplunota voor een viertal nota's waarmee uitvoering aan het grondbeleid gegeven wordt op meer operationeel niveau. Het betreft de inmiddels vastgestelde nota restgroen, de nota kostenverhaal en de nota grondprijs- en uitgiftebeleid. De vierde nota Bovenwijkse zaken wordt opgesteld zodra de omgevingsvisie er is.

De gemeente kiest voor opgavegericht grondbeleid. Het opgavegericht grondbeleid geeft ruimte om aan te sluiten bij de rol die de gemeente kan hebben in opgaven in een gebiedsproces. Dit houdt in dat de gemeente per locatie- en gebiedsniveau aan de hand van een afwegingskader een keuze maakt welke grondbeleidsvorm voor die locatie en situatie passend is. Door te werken met een afwegingskader wordt op een uniforme en zorgvuldige wijze op basis van de opgaven en de locatie specifieke omstandigheden de grondbeleidskeuze bepaald. Hiermee beschikt de raad over een ondersteunend beleidskader dat ze in staat stelt om (maatschappelijke) doelen en de bestuurlijke ambities te verwezenlijken of te versterken in een gebied.

Beleidskaders

De volgende beleidskaders zijn van toepassing:

- Nota grondbeleid 2020 (september 2020)
- Nota restgroen 2021-2025 (december 2020)
- Nota kostenverhaal 2021 (februari 2021)
- Nota grond- en uitgiftebeleid 2021 (maart 2021)
- Grondprijzenbrief 2021 (februari 2021)

Prognose van de resultaten van grondexploitaties

Resultaten

De gemeente West Betuwe kent onderstaande grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond in Exploitatie (BIE-grex). In onderstaande tabel zijn de boekwaarden, te realiseren kosten en opbrengsten, verwacht resultaat op eindwaarde en nette contante waarde (tegen de in het BBV voorgeschreven disconteringsvoet van 2%) weergegeven. Op verschillende grondexploitaties is al tussentijdse winstneming toegepast, conform BBV regelgeving. Voor grondexploitaties met een negatief resultaat zijn verliesvoorzieningen getroffen. De getroffen verliesvoorzieningen zijn gebaseerd op de netto contante waarde per 1 januari 2021. In totaal zijn er voor de verliesgevende complexen per 31 december 2020 verliesvoorzieningen aanwezig van in totaal 19.863.000 euro.
Op de balans zijn de voorzieningen in aftrek gebracht op de bruto boekwaarde.

Het resultaat op netto contante waarde (NCW) prijspeil 1 januari 2021 bedraagt 17.362.000 euro negatief. Ten opzichte van het verwachte resultaat per 1 januari 2020 bij de jaarrekening 2019 van 17.332.000 euro betekent dit een verslechtering van het resultaat met 30.000 euro.

Dit verschil is de optelsom van de mutaties van alle grondexploitaties, zowel positieve als negatieve. Het resultaat van Hogeland III laat een verslechtering zien van 125.000 euro. Dit wordt veroorzaakt hoofdzakelijk veroorzaakt door de extra kosten voor reparatie van de aangelegde de damwand van ongeveer 100.000 euro. De kosten waren niet voorzien in de grondexploitatie.

Er zijn ook grondexploitaties waar in 2020 het resultaat verbeterd is, met name De Plantage.
De grondexploitatie De Plantage profiteert van de stijgende VON-prijzen in de regio, wat resulteert in hogere grondopbrengsten voor de gemeente waardoor de grondexploitatie verbetert. Op totaalniveau met 1.100.000 euro.

Bij Herwijnen-Oost en Hondsgemet-Zuid lijkt ook sprake van een verslechtering, maar dat komt door het (verplicht) nemen van tussentijdse winst. Bij de grondexploitatie Herwijnen-Oost van 169.000 euro, bij de grondexploitatie Hondsgemet-Zuid van 1.163.000 euro. In feite is tussentijdse winst geen kostenpost, maar het voortijdig toerekenen van winst, waardoor het boekhoudkundig een minpost is. Ook bij Hogeland III is sprake van tussentijdse winstneming over 2020 van 26.000 euro. In totaal is over 2020 een tussentijdse winstneming genomen van 1.358.000 euro. Daarnaast is er in 2020 nog een winst van 30.000 euro genomen bij het afsluiten van De Eng II.

Voor een uitgebreidere toelichting per grondexploitatie wordt verwezen naar de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2021.

Resultaat	*Eind jaar*	*Boekwaarde 1-1-2020*	*Verminderingen / vermeerderingen*	*Boekwaarde 31-12-2020*	*Te realiseren kosten*	*Te realiseren opbrengsten*	*Resultaat op eindwaarde*	*Resultaat Netto contante waarde*
Woningbouw								
Achter het Dorpshuis, Spijk	2023	-20.277	14.410	-5.867	537.005	705.891	174.753	164.674
Centrumplan, Vuren	2021	1.308.844	-1.229.423	79.421	471.001	100.000	-450.422	-441.591
De Eng II, Asperen	2020	493.503	-493.503	0	0	0	0	0
De Plantage, Geldermalsen	2034	44.525.310	-3.169.399	41.355.911	43.804.608	63.701.091	-21.459.428	-16.263.564
Haaften Noord, Haaften	2021	1.045.134	-148.504	896.630	13.491	346.529	-563.592	-552.541
Herwijnen-Oost, Herwijnen	2022	3.159.337	-1.204.312	1.955.025	861.911	3.208.793	391.857	376.641
Hogeland III, Heukelum	2021	-391.535	17.971	-373.564	196.080	165.289	342.773	336.052
Klingelenberg Noord, Tuil	2027	978.485	45.650	1.024.135	377.961	1.170.535	-231.561	-201.588
Mackaylaan, Ophemert	2021	116.883	2.895	119.778	25.137	337.503	192.588	188.812
Molenblok, Varik	2027	3.456.437	456.557	3.912.994	2.937.918	4.696.928	-2.153.984	-1.875.173
Slingerbos, Ophemert	2027	2.775.529	193.949	2.969.478	3.535.106	6.251.750	-252.834	-220.107
Bedrijventerrein								
Homburg-Noord, Beesd	2021	585.234	-183.889	401.345	110.032	197.050	-314.327	-308.164
Hondsgemet-Noord, Geldermalsen	2030	14.258.319	293.316	14.551.635	13.991.638	29.680.000	1.136.727	932.512
Hondsgemet-Zuid, Geldermalsen	2022	5.707.859	-5.632.651	75.208	1.598.064	2.195.875	522.603	502.310
Totaal		**77.999.062**	**-11.036.933**	**66.962.129**	**68.459.952**	**112.757.234**	**-22.664.848**	**-17.361.727**

Bij de verliesvoorzieningen voor de verliesgevende complexen is gekozen voor de netto contante waarde van het verlies per 1 januari 2021. Dit houdt in dat jaarlijks ten laste van het resultaat er een dotatie van 2% aan de verliesvoorzieningen zal moeten plaatsvinden zodat aan het eind van de looptijd van het betreffende plan de voorziening zodanig is dat deze het verlies aan het eind van de looptijd precies kan opvangen. Voor 2021 gaat het om een toe te voegen bedrag van ongeveer 397.250 euro (2% over 19.863.000 euro).

Molenblok en Slingerbos
In 2018 hebben de besturen van Waterschap Rivierenland en voormalige gemeente Neerijnen een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten over de manier waarop dijkversterking en woningbouw samen op konden gaan. Beide projecten werden hiermee aan elkaar gekoppeld. Gemeente en waterschap werken sinds die tijd samen aan de koppelkansen dijkversterking en woningbouw, met de SOK als kader. Met de dijkontwerpen die zijn opgenomen in het Projectplan Waterwet (eind 2020) is helderheid ontstaan over de ruimtelijke mogelijkheden voor woningbouw. Hierdoor bleek dat de plannen uit de SOK niet uitvoerbaar zijn. In het MPG 2021 heeft een grondige actualisatie van deze twee grondexploitaties plaatsgevonden. Dit op basis van de laatste informatie over gebruiksmogelijkheden van de gemeentelijke gronden en de daaraan gekoppelde aspecten als planning, plan- en bouwkosten en grondwaarden. Een en ander heeft naar verwachting omvangrijke negatieve gevolgen.
Omdat hiervoor in 2021 een raadsbesluit noodzakelijk is en de raad nog keuzemogelijkheden heeft, is er sprake van een gebeurtenis na balansdatum die niet in de jaarrekening 2020 mag worden verwerkt. Het financieel nadelig effect dat nog niet in deze jaarrekening is verwerkt bedraagt ongeveer 2.583.000 euro.

8 Covid-19

Inleiding

Op 29 september en 15 december 2020 bent u via een (uitgebreide) raadsinformatienota geïnformeerd over de wijze waarop de gemeente West Betuwe in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio is omgegaan met de corona-crisis en de (financiële) gevolgen van de crisis voor verschillende stakeholders in de samenleving. Daarnaast ontvangt u tweewekelijks een raadsbrief vanuit de Veiligheidsregio die van een lokale inkleuring is voorzien. In deze paragraaf van de jaarrekening brengen wij de informatiestromen samen en kijken terug op de corona-inzet in 2020 en de mogelijke korte- en langetermijneffecten voor de gemeente.

Korte termijn effecten op de gemeente

Zorg en ondersteuning

De druk neemt toe en corona speelt op allerlei fronten een rol. Er komen meer telefoontjes tussendoor van inwoners met vragen over hoe ze nu moeten omgaan met de situatie thuis, de zorg die stagneert, minder resultaat bij ingezette zorg en daardoor moet de zorg worden verlengd of opgeschaald.
Bij Wmo zien we dat de stijging in cliënt-aantallen die sinds die fusie (en ingang abonnementstarief) speelt, in 2020 licht heeft doorgezet, al lijkt er stagnatie in het tweede halfjaar. Concreet was dit een toename met 8,4 procent in 2020 ten opzichte van 2019. Dit is niet onverwacht gezien de vergrijzing en landelijke prognoses. In hoeverre corona een groot effect heeft hier, kunnen we niet precies zeggen. We zien wel duidelijk dat tijdens de eerste lockdown de aanmeldingen flink kelderden, maar er is vooralsnog geen kwantitatief bewijs voor een ‘zorgstuwmeer’.
Bij Jeugd is sprake van een dubbel beeld. De cliënt-aantallen nemen af terwijl de kosten per cliënt zijn toegenomen. Een voorzichtige conclusie is dat zorg intensiever wordt en kinderen met bepaalde soorten jeugdzorg (GGZ, ambulant, verblijf) minder snel uitstromen. We zien ook dat de wachtlijsten bij ggz aanbieders oplopen.

Economie

Met name de sectoren evenementenbranche, horeca en detailhandel zijn de afgelopen maanden zwaar getroffen doordat deze gesloten moesten blijven. Uiteindelijk kan dit leiden tot stoppende bedrijven.
Als gemeente kijken we op korte termijn of we met verruimde terrassen met eventueel overkapping de horeca tegemoet kunnen komen als zij weer (volledig) open mogen zijn. Tegelijkertijd meldt de Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Gelderland, dat het aantal faillissementen onder haar leden in West Betuwe vrijwel nihil is.
De werkloosheid is met ruim 20 procent gestegen in 2020 ten opzichte van 2019. In absolute aantallen zijn er 60 mensen werkloos geworden.

Leefbaarheid

Het is lastig om met stelligheid te kunnen zeggen wat de gevolgen zijn van corona op de leefbaarheid. Wat we weten is dat er tijdens de eerste golf/lockdown veel onderlinge steun werd gegeven door tal van organisaties (dorpsorganisaties, kerken, besturen en vrijwilligers van lokale verenigingen). Denk aan uitdelen van bloemetjes bij ouderen, boodschappen doen, aandacht geven aan eenzame personen etc.

In de tweede helft van het jaar was dat deels weggeëbd en was er in veel kernen minder aandacht hiervoor. Aan de andere kant hadden veel mensen inmiddels een eigen structuurtje en netwerken opgebouwd.
De activiteiten in de dorpshuizen en veel verenigingsactiviteiten zijn stilgevallen. Dit kan leiden tot ledenverlies en het opnieuw opstarten gaat extra energie kosten. Ook sportverenigingen hebben hier mee te maken. Aan de andere kant is er veel bereidheid om uitgestelde activiteiten weer op te pakken. Denk daarbij ook aan uitgestelde leefbaarheidsinitiatieven en herdenkingsactiviteiten (75 jaar na de Tweede Wereldoorlog).
Er is op allerlei plekken ingeteerd op financiële reserves (onder andere bij de dorpshuizen). Daardoor is er minder ruimte voor tegenvallers en voor bv. grotere onderhoudskosten.
Sociaal-emotioneel hebben bepaalde groepen (flinke) klappen opgelopen. Denk aan ouderen en aan jongeren. Daarnaast hebben mensen veel meer thuis gezeten en minder gesport, hetgeen een negatief effect heeft op de gezondheid en het welbevinden. Ook financieel zijn veel mensen in de problemen gekomen. Denk aan middenstanders, de horeca en veel ZZP'ers.

Verwachte lange termijn effecten op de gemeente

Vanaf maart 2020 zijn er 12 faillissementen geregistreerd. Op een totaal van ongeveer 5500 bedrijven valt dit relatief mee. Het aantal stoppende bedrijven is voor 2020/2021 niet in beeld. De verwachting is dat wanneer de steunmaatregelen stoppen het aantal faillissementen zal toenemen. Dit kan vervolgens ook gevolgen hebben voor het aantal werklozen in de gemeente, en daaraan gekoppeld het aantal uitkeringen.
Het is moeilijk te voorspellen wat de zorgvraag gaat worden op de lange termijn. Op dit moment zien we nog geen signalen van een stuwmeer aan zorgvragen. Wel is duidelijk dat er meer vraag is naar GGZ-zorg en dit zal zeker ook op de lange termijn nog doorwerken.
Zodra we uit de crisis geraken, gaan we vanuit de leefbaarheid waarschijnlijk twee bewegingen zien. Enerzijds de behoefte om dit te vieren en anderzijds de behoefte om te reflecteren op wat dan achter ons ligt. Verjaardagen, huwelijken, jubilea etc. zijn uitgesteld en worden wellicht uitbundiger gevierd. In enkele dorpen wordt nagedacht over een herinneringsplek, vanwege het overlijden van dorps-bewoners.
Tenslotte is het (financiële) langetermijneffect van corona op de gemeente afhankelijk van besluiten door het Rijk. De landelijke overheid heeft vele miljarden aan steunpakketten beschikbaar gesteld voor de samenleving, maar die zullen op termijn ook weer moeten worden terugverdiend. Vanwege de bekende trap-op-trap-af-systematiek van het gemeentefonds, kan dit een negatief effect hebben op de uitkering van het gemeentefonds aan gemeenten.

Visie op genomen en te nemen maatregelen en activiteiten

De landelijke coronawetgeving is vanzelfsprekend leidend in de lokale aanpak. De gemeente kan niet meer ruimte bieden dan dat het Rijk die geeft. Binnen die Rijkskaders proberen we als gemeente zoveel mogelijk mee te denken met vragen van inwoners: hoe kunnen we hen binnen de beschikbare kaders zoveel mogelijk ruimte geven? Met die vraag in het achterhoofd heeft het college in 2020 diverse (gedoog)besluiten genomen om ondernemers in staat te stellen hun bedrijf voort te zetten.

Daarnaast heeft uw raad in 2020 een noodfonds van 500.000 euro opgericht om daarmee verenigingen te ondersteunen die niet in aanmerking kwamen voor de landelijke compensatie-regelingen. Zoals u in de financiële stukken van deze jaarrekening en hieronder kunt zien is in 2020 daarvan 323.878 euro uitgegeven. De rest hevelen we over naar 2021. Hierover bent u in de loop van het jaar enkele keren per Raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Totaal van de financiële effecten (totaal lasten en gemiste opbrengsten, compensatiepakket Rijk/Provincie)

Voor het inzichtelijk maken van de financiën van Covid-19 maken we onderscheid tussen het Corona noodfonds en de overige gekregen gelden vanuit provincie en rijk (compensatiepakket). We geven aan wat de minder opbrengsten en de meer en minder kosten zijn als gevolg van Covid-19.

Coronanoodfonds

De raad heeft in 2020 een budget van 500.000 euro toegekend. Dit coronanoodfonds is voor de ondersteuning van de maatschappelijke organisaties. Omdat het een geoormerkt budget is verantwoorden we deze post afzonderlijk.
Bij het instellen van dit fonds is een raming gemaakt van het aantal aanvragers (200) en het gemiddelde geleden financieel nadeel (2.500 euro). In 2020 ontvingen 72 maatschappelijke organisaties een bijdrage uit het noodfonds. Dit betrof 17 dorpshuizen, 10 muziek/culturele instellingen, 31 sportverenigingen en 14 overige maatschappelijke organisaties.
Het totale gehonoreerde bedrag bedroeg 323.878 euro. De regeling is verlengd tot 1 juli 2021. Het resterende budget van 176.122 euro hevelen we daarom via de resultaatbestemming over naar 2021.

Corona noodfonds	**2020**
Gemeentelijke bijdrage	500.000
Uitgaven 2020	-323.878
Saldo	**176.122**

Compensatiepakket rijk en provincie

Gemeentefonds

Via de Junibrief 2020, de Septembercirculaire en Decembercirculaire 2020 hebben we vanuit het Gemeentefonds extra gelden gekregen voor de meerkosten als gevolg van Covid-19. Deze inkomsten zijn via de tweede bestuursrapportage aan uw raad bekendgemaakt. We hebben ruim 1,1 miljoen euro ontvangen vanuit het Rijk. Hiervan is 108.000 euro geoormerkt voor de extra kosten voor de verkiezingen van leden van de Tweede Kamer van maart 2021, deze zijn gestort in een reserve.
Ook hebben we ruim 240.000 euro geoormerkt voor extra lasten voor de participatiewet die Werkzaak voor ons uitvoert. Deze extra gelden zijn door Werkzaak ook ingezet in 2020 en zijn verwerkt in de definitieve afrekening. In programma 7 bij de toelichting op de jaarrekening verklaren we dit nader.
Derhalve nemen we de geoormerkte gelden vanuit de circulaires niet mee in de categorie meeropbrengsten.
De Covid-gelden vanuit de Junibrief, Septembercirculaire en provinciale tegemoetkoming zijn verantwoord op programma 2. De Covid-gelden vanuit de decembercirculaire zijn verantwoord in programma 10.

Provinciale bijdrage

Van de provincie Gelderland hebben we ruim 144.000 euro tegemoetkoming ontvangen voor extra kosten als gevolg van Corona voor de volgende thema's:

- inhuur medewerkers vitale beroepen
- noodgedwongen extra opvang kwetsbare beroepen
- uitvoeren activiteiten sociale verbinding binnen de gemeente te versterken
- tegemoetkomingen aan ondernemingen cultuur, sport, recreatie en toerisme en gemeenschapsvoorzieningen

Compensatiepakket rijk en provincie	Geoormerkt	2020	
Gemeentefonds			
Junibrief (Programma 2)			
Inhaalzorg/meerkosten Jeugdzorg	nee	73.860	
Inhaalzorg/meerkosten Wmo	nee	31.337	
Lokale culturele voorzieningen	nee	137.959	
Kinderopvang	nee	26.491	
Compensatie toeristenbelasting	nee	53.000	
Compensatie parkeerbelasting	nee	30.000	
Participatiewet/WSW compensatie 1/3 - 1/6	ja	154.540	
Septembercirculaire (Programma 2)			
Extra kosten verkiezingen 2021 i.v.m. Covid-19	ja	107.900	
Toezicht en handhaving	nee	113.000	
Precariobelasting en markt- en evenementenleges	nee	45.400	
Lokale culturele voorzieningen	nee	135.900	
Buurt- en dorpshuizen	nee	32.500	
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	nee	71.400	
Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)	nee	19.500	
Vrijwilligersorganisaties jeugd	nee	23.600	
Participatiewet/WSW compensatie 1/6 - 1/1	ja	85.855	
Decembercirculaire (Programma 10)			
Aanvullend pakket re-integratie	nee	10.240	
Gemeentelijk schuldenbeleid	nee	20.060	
Bijzondere bijstand	nee	6.840	
Continuïteit van zorg	nee	54.370	
Compensatie quarantainekosten	nee	7.410	
Jeugd aan zet (DU)	nee	10.000	
Totaal exclusief geoormerkte gelden			**1.251.162**
Tegemoetkoming provincie Gelderland (Programma 2)	nee		144.989
Afgeraamd bij de eerste bestuursrapportage parkeerbelasting			-30.000
Storting in reserve Verkiezingen			-107.900
Totaal meer opbrengsten			**1.258.251**

Minder opbrengsten

De minder opbrengsten bestaan uit diverse inkomsten die we niet genereren zoals begroot.
Denk hierbij aan inkomsten voor de kermis en parkeren. In het voorjaar van 2020 dachten we dat we 110.000 euro minder gingen ontvangen voor het onderdeel parkeeropbrengsten. Echter blijkt dat we in 2020 ten opzichte van de primitieve begroting maar 35.000 euro minder hebben ontvangen. Voor de gehouden kermissen hebben we vanwege Covid-19 geen huur doorberekend. Hierdoor missen we 18.600 euro aan inkomsten. De post toeristenbelasting heeft niet geleden onder de Covid-19 crisis. Ook hebben we minder inkomsten als gevolg van verminderde bijdrage van het CAK voor een bedrag van 29.000 euro.

Minder opbrengsten	2020
Kermissen	-18.600
Minder parkeer opbrengsten	-35.000
WMO CAK	-29.000
	-82.600

Meer kosten

Voor Covid-19 hebben we diverse meer kosten gemaakt. Dit zijn extra kosten voor:

- bedrijfsvoering buitendienst: inhuur personeel, bebording e.d.;
- bijdrage aan museum Geofort;
- persoonlijke bescherming en hygiëne: desinfectiegel, mondkapjes, plexischermen e.d.;
- dienstverlening: o.a. extra kosten thuisbezorgen van identiteitsdocumenten;
- coronaproof werken/vergaderen: accounts voor digitaal vergaderen, koptelefoons, huur vergaderlocaties;
- VVE-educatie: compensatie ouderbijdrage en noodopvang;
- toezicht en handhaving: verkeersregelaars, bebording e.d.;
- Wmo: compensatie zorgaanbieders en kosten voor noodvervoer;
- Jeugd: compensatie zorgaanbieders, compensatie eigen bijdrage voor ouders voor ritbijdrage jeugd;
- huurderving statushouders;
- de kosten van de CO2- melders voor scholen en dorpshuizen;
- de Avri voor coronaproof werken, meer kosten voor vervuiling door minder handhaving (in verband met gevraagde inzet voor de noodverordening), extra kosten personeel voor onder andere verkeershandhaving;
- extra kosten in verband met extra huren van ruimtes voor geven van griepvaccinaties;
- ambtelijke ondersteuning: extra inhuur vanwege extra werkzaamheden als gevolg van Covid-19.

Meer kosten	2020
Bedrijfsvoering buitendienst	-61.811
Cultuur: bijdrage aan Geofort	-100.000
Persoonlijke beschermingsmiddelen en hygiëne	-25.472
Dienstverlening	-19.890
Coronaproof werken/vergaderen	-18.831
VVE educatie	-17.376
Toezicht en handhaving	-26.491
WMO	-14.785
Jeugd	-40.908
Huurderving statushouders	-3.755
CO2 melders	-16.007
AVRI	-108.674
Vaccinatieruimtes	-701
Extra ambtelijke ondersteuning	-47.540
Meerkosten WSW Participatiewet	-240.395
	-742.634

Financiële samenvatting

Het compensatiepakket van het rijk en provincie is bedoeld voor het opvangen van de diverse extra kosten en de mindere opbrengsten door Covid-19. In 2020 hebben we ruim 742.000 euro aan extra kosten uitgegeven en bijna 83.000 euro minder opbrengsten binnen gekregen. De geldelijke compensatie van het rijk en provincie is voor 2020 afdoende geweest. Echter de corona pandemie duurt voort en we weten niet of er nog meer compensatie gelden verstrekt worden door rijk en/of provincie. De overgebleven gelden vanuit de compensatiepakketten van 433.000 euro (324.000 vanuit Programma 2 en 109.000 euro vanuit Programma 10) hevelen we daarom over naar 2021. Hierdoor zijn we in 2021 in staat de extra kosten en mindere opbrengsten door Covid-19 op te vangen.

Samenvatting	2020
Compensatiepakket rijk en provincie	1.258.251
Minder opbrengsten	-82.600
Meer kosten	-742.634
	433.017

Minder kosten

Naast meerkosten en minder opbrengsten, maakten we in 2020 ook minder kosten als gevolg van Covid-19. Deze voordelen komen ten gunste van het jaarrekening resultaat. De belangrijkste voordelen lichten we toe bij hoofdstuk 1.3. Toelichting op de afwijkingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we hiernaar. Het betreft de volgende onderdelen:

- Organisatiekosten (programma 1)
- Kantoorpanden en kantoorkosten (programma 1)
- Parkeerbeheer (programma 3)
- Bevordering toerisme (programma 4)
- Leerlingenvervoer (programma 5)
- Kunst en cultuur (programma 6)
- Sociaal cultureel werk (programma 7)
- Adviesraad Sociaal Domein (programma 7)
- Toezicht kinderopvang GGD (programma 7)
- Armoedebeleid (programma 7)

Inzet van de ambtelijke organisatie

Aanwezigheid

Vanaf het begin van de coronacrisis is het uitgangspunt gevolgd van de regering: werk zoveel mogelijk thuis. Daarbij is ervoor gekozen om mensen niet te verbieden op kantoor te werken, maar te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid. Iedereen kan zelf het beste inschatten in hoeverre de privé-situatie het toelaat om thuis aan het werk te zijn. Daarbij hebben we het thuiswerken zo goed mogelijk geprobeerd te faciliteren.

Corona-gerelateerde inzet

Het meeste werk rondom corona wordt gedaan door het zogeheten ‘kernteam corona’. Dit team fungeert als centraal aansturingsmechanisme voor de lokale vertaling van landelijke maatregelen. Daarnaast moesten in 2020 ook enkele vakinhoudelijke medewerkers veel aandacht besteden aan corona-gerelateerde activiteiten. Hierbij valt te denken aan het voorbereiden van enkele lokale maatregelen als het gaat om economische activiteiten, maatregelen in het sociaal domein en de contacten met inwoners.

Inzet Veiligheidsregio
Op het moment dat het coronavirus zijn intrede deed in Nederland is landelijk een GRIP4-situatie afgekondigd. Deze situatie had tot gevolg dat niet de gemeente maar de (voorzitter van de) Veiligheidsregio het bevoegde gezag is voor de bestrijding van het virus. Voor West Betuwe is dat de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) met burgemeester Bruls (Nijmegen) als voorzitter. Voor de besluiten wordt zoveel mogelijk draagvlak gezocht in het Regionale Beleidsteam, waarin alle burgemeesters van gemeenten binnen de regio zitting hebben. De Veiligheidsregio bouwt qua ambtelijke bezetting ook op de inzet vanuit de verschillende gemeenten. Ook West Betuwe levert daarin een bovengemiddelde bijdrage en levert bezetting voor de groep van de Algemeen Commandant Bevolkingszorg, de juristengroep, de communicatiegroep en de veiligheidsgroep.

Verwachtingen voor 2021 en verder

De verwachtingen voor 2021 en verder zijn erg afhankelijk van de ontwikkelingen van het coronavirus. Als het aantal besmettingen afneemt en/of de vaccinatiegraad toeneemt, is het mogelijk om langzaamaan meer ruimte te geven aan inwoners, ondernemers en verengingen om hun activiteiten weer op te starten. Mocht dit een structurele versoepeling blijken te zijn, kan ook meer onderzoek worden gedaan naar de getroffen sectoren, personen, verenigingen en de mogelijkheden die de gemeente heeft om het herstel hiervan te stimuleren en te ondersteunen.

Als het aantal besmettingen blijft stijgen en/of de vaccinatiestrategie niet de gewenste vooruitgang biedt, kan 2021 zomaar een jaar worden waarin opnieuw de nadruk ligt op beperkende maatregelen, de handhaving daarvan en het zoeken naar mogelijkheden daarbinnen. Een extra uitdaging daarbij zal dan het afnemend draagvlak voor de maatregelen zijn.

Jaarrekening

1 Baten en lasten

1.1 Overzicht van baten en lasten

De lasten en baten conform BBV per programma zijn hieronder weergegeven.

Programma Bedragen (x € 1.000)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten			
Bestuur en Ondersteuning	-6.513	-6.829	-7.464
Veiligheid	-5.750	-6.909	-5.641
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-9.426	-13.697	-7.143
Economie	-4.395	-7.325	-8.305
Onderwijs	-5.747	-5.528	-4.838
Sport, Cultuur en Recreatie	-8.225	-9.208	-8.918
Sociaal Domein en Volksgezondheid	-41.694	-50.886	-49.974
Duurzaamheid en Milieu	-14.233	-14.593	-15.093
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	-14.946	-14.661	-15.813
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	-2.508	-1.393	-1.618
Overhead	-13.255	-13.010	-12.275
Vennootschapsbelasting	0	0	-34
Onvoorzien	-250	0	0
Totaal lasten	**-126.941**	**-144.039**	**-137.116**
Baten			
Bestuur en Ondersteuning	643	3.049	651
Duurzaamheid en Milieu	14.610	13.347	14.176
Economie	4.080	6.614	8.837
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	85.707	101.681	102.591
Onderwijs	752	936	622
Sociaal Domein en Volksgezondheid	9.203	15.016	14.490
Sport, Cultuur en Recreatie	482	1.068	1.109
Veiligheid	28	49	177
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	655	1.273	1.626
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	9.848	12.290	15.052
Overhead	6	169	175
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0
Totaal baten	**126.017**	**155.497**	**159.505**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-924**	**11.458**	**22.389**
Toevoegingen aan reserves	-7.013	-42.044	-40.047
Onttrekkingen van reserves	12.518	32.751	25.083
Gerealiseerd resultaat	**4.581**	**2.165**	**7.424**

Binnen het programma Bestuur en Ondersteuning zijn de bedragen van overhead uitgezonderd en binnen Financiering en Algemene dekkingsmiddelen zijn de bedragen van Vennootschapsbelasting en onvoorzien uitgezonderd.

1.2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 2 januari 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het besluit is genomen over de dividend uitkering.

Resultaten uit de jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen worden als bate of last genomen op het moment waarop de jaarrekeningen worden vast gesteld door de algemene besturen van de betreffende regelingen.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. In de jaarrekening 2020 is rekening gehouden met het accres volgens de septembercirculaire 2020.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorg-verlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.
De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.
Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dan wordt er wel een verplichting opgenomen.

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verdeling taakvelden over de programma's
In beginsel wordt een taakveld aan slechts één programma toegerekend. Een uitzondering hierop is taakveld 0.10 (mutaties reserves). Dit taakveld wordt toegerekend aan de programma's waarop de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves betrekking hebben.

Opbouw programma's
In overzicht 1.1 worden de onderdelen/taakvelden Overhead, Vennootschapsbelasting en Onvoorzien apart in beeld gebracht. In de overige tabellen maken de lasten en baten van het taakveld Overhead onderdeel uit van programma 1 (Bestuur en Ondersteuning). De lasten en baten van de taakvelden Vennootschapsbelasting en Onvoorzien maken onderdeel uit van programma 10 (Financiering en Algemene dekkingsmiddelen).

Overhead
De kosten van overhead worden in beginsel niet meer verdeeld over de andere taakvelden en daarmee ook niet over de programma’s, maar worden gepresenteerd in een afzonderlijk overzicht.
Een uitzondering betreft de toerekening van de overhead aan de grondexploitatie (taakveld 3.2 en 8.2). Vanuit taakveld 0.4 (Overhead) wordt in 2020 een bedrag van 350.000 euro aan de grondexploitatie toegerekend.
De directe personeelskosten van medewerkers die direct aan een programma/taakveld werken worden wel aan dat betreffende programma/taakveld toegerekend.

1.3 Toelichting op de financiële afwijkingen

Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Bestuur en Ondersteuning Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
0.1 Bestuur	-4.980	-5.194	-5.902
0.2 Burgerzaken	-1.533	-1.635	-1.562
0.4 Overhead	-13.255	-13.010	-12.275
Totaal Lasten	**-19.768**	**-19.839**	**-19.739**
Baten (x € 1.000)			
0.1 Bestuur	2	2.264	0
0.2 Burgerzaken	641	785	651
0.4 Overhead	6	169	175
Totaal Baten	**649**	**3.218**	**826**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-19.119**	**-16.622**	**-18.914**
Totaal toevoegingen	-2.157	-12.166	-9.896
Totaal onttrekkingen	1.798	2.902	3.367
Gerealiseerd resultaat	**-19.478**	**-25.886**	**-25.443**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 1 Bestuur en Ondersteuning	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Accountantskosten	i		40
Rekenkamer	i		46
Ambtsketen burgemeester	i		20
Raadsinformatiesysteem	i		18
Inkoopfunctie	i		67
Inkoopbureau van Regio Rivierenland	i	21	
Organisatiekosten	i		164
Kantoor (panden en kosten)	i		151
Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe	i		43
Burgerzaken	i	61	
Wethouderspensioenen	i	75	
Diverse kleine verschillen	i		51
Subtotaal		**157**	**600**
Totaal saldo verschillen			**443**

Accountantskosten
Bij de jaarrekening 2019 hevelden we een bedrag over voor de afronding van de controle 2019. Dit bedrag was maar gedeeltelijk nodig voor de controlekosten in 2020, waardoor een voordeel ontstond van ruim 40.000 euro. Voor ontwikkeling en begeleiding van de auditcommissie bij het opnieuw vormgeven van het toezicht door de raad op de financiën van de gemeente wordt voorgesteld een bedrag van 10.000 euro beschikbaar te houden in 2021.

Rekenkamer
In 2020 is nog niet gestart met een rekenkamer. Hierdoor is er een incidenteel voordeel van 45.750 euro. Wel zijn de voorbereidingen gestart maar de uitgaven daarvoor komen in 2021. Voorgesteld wordt het bedrag die reden via budgetoverheveling beschikbaar te houden voor 2021.

Ambtsketen burgemeester
In de Tweede Bestuursrapportage 2020 is een budget van 20.000 euro beschikbaar gesteld voor de aankoop van de ambtsketen. De levering hiervan vindt plaats in 2021 waardoor voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen naar 2021.

Raadsinformatiesysteem
In 2020 hebben we minder uitgegeven aan het raadsinformatiesysteem. Dit bedrag hevelen we via de resultaatbestemming over naar 2021

Inkoopfunctie

Het totaal beschikbaar gestelde budget voor de implementatie van de inkoopfunctie, 315.040 euro loopt van medio 2020 door tot medio 2021. Dat de werkelijke kosten ten opzichte van de geraamde kosten in 2020 lager zijn uitgevallen, wordt naast de Covid-19 omstandigheden verklaard door een latere start als gevolg van de werving en selectieprocedure van de tactische inkoopcapaciteit en van de senior inkoopadviseur tevens contractmanager Sociaal Domein. Het niet aangewende budget 2020 afgerond 67.000 euro hevelen we om die reden over naar 2021.

Inkoopbureau van Regio Rivierenland
De hoger uitgevallen bijdrage van ruim 21.000 euro aan het Inkoopbureau van Regio Rivierenland wordt enerzijds veroorzaakt door een hogere afname van de contractueel overeengekomen uren voor met name het programma (T)huisvesting en anderzijds door de indexering van de uurtarieven.

Organisatiekosten
In 2020 hebben we minder uitgegeven aan organisatiekosten voor een bedrag van 164.000 euro.
De oorzaak hiervan is minder representatiekosten doordat veel activiteiten niet zijn doorgegaan als gevolg van Covid-19. Daarnaast hebben we een onderschrijding op de post vakliteratuur en lidmaatschappen. Ook hebben we minder geld uitgegeven aan verzekeringen doordat we geld terug hebben ontvangen van een tweetal verzekeringen over de jaren 2019 en 2020.

Kantoor

Kantoorpanden
Doordat het gemeentehuis in 2020 minder als werkplek is gebruikt, is ook minder energie (gas/elektra) en water verbruikt. Mede hierdoor en door de zachte winter zijn de kosten 23.000 euro lager uitgevallen. Het verbruik is niet representatief voor de toekomstige situatie, aangezien het gemeentehuis na verbouwing niet vergelijkbaar is met de huidige situatie. Tevens is er een voordeel van ruim 9.000 euro op de schoonmaakkosten dit is het gevolg van de corona maatregelen en het vele thuiswerken, waardoor veel minder frequent schoonmaak van de kantoorruimten noodzakelijk was.
Ook hebben we een onderschrijding op de schoonmaakkosten van de panden van voormalig Neerijnen. Dit budget zetten we structureel in voor de nieuwe huisvesting.

Kantoorkosten
Het voordeel van ruim 87.000 euro is grotendeels het gevolg van de Corona maatregelen en het hierdoor minder op kantoor werkzaam zijn geweest van de medewerkers en bestuurders. De aanschaf van kantoorartikelen en drukwerk was hierdoor beduidend minder. Daarentegen zijn in het kader van de Corona wel meer kosten gemaakt voor de aanschaf van ontsmettingsmiddelen.
Als gevolg van het vele thuiswerken waren ook de kosten voor representatie, consumpties en benodigdheden voor koffie/thee lager.
Anderzijds is er ook minder uitgegeven vanwege de aanstaande verbouwing van Kuipershof 2.
Deze uitgaven, evenals de uitgaven aan meubilair en kantoormachines, zijn tot een minimum beperkt.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe
In 2020 heeft de bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe ongeveer 43.000 euro minder gefactureerd aan de gemeente West Betuwe dan we hadden begroot. We hebben in 2020 de financiële consequenties van de nieuwe verrekensystematiek te hoog ingeschat.

Burgerzaken
Door corona zijn veel huwelijken, vakanties en CBR-examens niet doorgegaan. Hierdoor is er een incidenteel tekort ontstaan van 61.000 euro. In dit bedrag is begrepen 20.000 euro, zijnde 50 procent van de kosten, voor de thuisbezorging van reisdocumenten en rijbewijzen. Het andere deel is ten laste

van het fusiebudget gebracht. Voor 2021 zal in de eerste bestuursrapportage een structureel budget worden gevraagd.

Wethouderspensioenen
Het tekort van 75.000 euro komt door een extra storting in de voorziening voor de pensioenen van de voormalige wethouders. Deze storting wordt veroorzaakt door de lage rekenrente waarmee moet worden gerekend en de toegenomen levensverwachtingen.

Programma 2 Veiligheid

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Veiligheid Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	-4.145	-5.608	-4.467
1.2 Openbare orde en Veiligheid	-1.605	-1.301	-1.174
Totaal Lasten	**-5.750**	**-6.909**	**-5.641**
Baten (x € 1.000)			
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	145
1.2 Openbare orde en Veiligheid	28	49	32
Totaal Baten	**28**	**49**	**177**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.721**	**-6.860**	**-5.465**
Totaal toevoegingen	0	0	0
Totaal onttrekkingen	66	66	66
Gerealiseerd resultaat	**-5.655**	**-6.794**	**-5.399**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 2 Veiligheid	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Wijziging methode precariobelasting	i	14	
Toezicht en handhaving	i		83
Openbare orde en veiligheid/IGP	i		25
Covid-19 compensatiegelden rijk en provincie	i		1.111
Corona noodfonds	i		176
Diverse kleine verschillen	i		14
Subtotaal		**14**	**1.409**
Totaal saldo verschillen Programma 2			**1.395**

Wijzigingen methode precariobelasting standplaatsen

Door het wijzigen van precariobelasting 2020 (van m2 naar doorbelasting per dagdeel) zijn er 14.000 euro minder precario inkomsten ontvangen.

Toezicht en handhaving

Voor de uitbesteding van taken binnen toezicht en handhaving is een structureel budget opgenomen in de begroting van 88.000 euro. Door de invulling van vacatures binnen het team kan dit budget voor een groot deel (83.000 euro) in 2020 vrijvallen in het resultaat.

Openbare Orde en Veiligheid / IGP

Vanwege Corona hebben de grootschalige integrale controles van het IGP (Inter Gemeentelijk Projectbureau) stilgelegen. Er was om deze reden geen aanvullende Boa-capaciteit nodig in 2020, waardoor het budget van 25.000 euro niet is benut.

Covid-19 compensatiegelden Rijk en Provincie

In programma 2 hebben we de compensatiegelden vanuit het Rijk (Junibrief en Septembercirculaire) en Provincie geboekt als totaalbudget. De Covid-19 compensatiegelden vanuit de decembercirculaire staan in Programma 10.

Compensatiepakket rijk en provincie	Geoormerkt	2020
Gemeentefonds		
Junibrief (Programma 2)		
Inhaalzorg/meerkosten Jeugdzorg	nee	73.860
Inhaalzorg/meerkosten Wmo	nee	31.337
Lokale culturele voorzieningen	nee	137.959
Kinderopvang	nee	26.491
Compensatie toeristenbelasting	nee	53.000
Compensatie parkeerbelasting	nee	30.000
Participatiewet/WSW compensatie 1/3 - 1/6	ja	154.540
Septembercirculaire (Programma 2)		
Extra kosten verkiezingen 2021 i.v.m. Covid-19	ja	107.900
Toezicht en handhaving	nee	113.000
Precariobelasting en markt- en evenementenleges	nee	45.400
Lokale culturele voorzieningen	nee	135.900
Buurt- en dorpshuizen	nee	32.500
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	nee	71.400
Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)	nee	19.500
Vrijwilligersorganisaties jeugd	nee	23.600
Participatiewet/WSW compensatie 1/6 - 1/1	ja	85.855
Tegemoetkoming provincie Gelderland (Programma 2)	nee	144.989
Totaal		**1.287.231**
Afgeraamd bij de eerste bestuursrapportage parkeerbelasting		-30.000
Gestort in de reserve verkiezingen (tweede bestuursrapportage)		-107.900
Totaal Covid-19 budget programma 2		**1.149.331**

In bovenstaande tabel staat het overzicht van welke budgetten geboekt zijn in programma 2 als Covid-19 budget, waarbij we tevens aangeven dat bij de eerste en tweede bestuursrapportage twee bedragen zijn afgeboekt.

Het merendeel van de Covid-19 kosten zijn gemaakt op andere taakvelden binnen de overige programma's. Deze uitgaven zijn ook, conform de BBV-richtlijnen op die taakvelden verantwoord. Dit betekent dat we op Programma 2 een onderschrijding op het budget hebben van ruim 1,1 miljoen euro. In 2020 hebben we ongeveer 787.000 euro aan Covid-19 meerkosten en minder opbrengsten verantwoord op de andere taakvelden in de overige programma's. Dit is inclusief het geoormerkte budget voor Werkzaak voor de uitvoering van de WSW van ongeveer 240.000 euro. Dit betekent dat we ongeveer 324.000 euro over houden vanuit deze compensatiegelden. Dit hevelen we over naar 2021 voor de Covid-19 kosten in 2021.

In de paragraaf Covid-19 geven wij een totaal beeld van de financiële effecten (totaallasten en gemiste opbrengsten, compensatiepakket Rijk/Provincie) van Covid-19.

Corona noodfonds

De raad heeft in 2020 een budget van 500.000 euro toegekend. Dit coronanoodfonds is voor de ondersteuning van de maatschappelijke organisaties. Omdat het een geoormerkt budget is verantwoorden we deze post afzonderlijk. Bij het instellen van dit fonds is een raming gemaakt van het aantal aanvragers (200) en het gemiddelde geleden financieel nadeel (2.500 euro). In 2020 ontvingen 72 maatschappelijke organisaties een bijdrage tot een totaal bedrag van 323.878 euro. De regeling is verlengd tot 1 juli 2021. Het resterende budget van 176.122 euro hevelen we daarom via de resultaatbestemming over naar 2021.

Corona noodfonds	**2020**
Gemeentelijke bijdrage	500.000
Uitgaven 2020	-323.878
Saldo	**176.122**

Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
0.63 Parkeerbelasting	-2	-2	0
2.1 Verkeer, wegen en water	-8.965	-13.075	-6.690
2.2 Parkeren	-127	-95	-71
2.3 Recreatieve Havens	-112	-107	-105
2.5 Openbaar vervoer	-220	-418	-277
Totaal Lasten	**-9.426**	**-13.697**	**-7.143**
Baten (x € 1.000)			
0.63 Parkeerbelasting	222	112	139
2.1 Verkeer, wegen en water	407	1.138	1.457
2.2 Parkeren	21	21	23
2.3 Recreatieve Havens	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	5	2	7
Totaal Baten	**655**	**1.273**	**1.626**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.770**	**-12.422**	**-5.517**
Totaal toevoegingen	-2.533	-5.652	-5.876
Totaal onttrekkingen	414	6.544	2.020
Gerealiseerd resultaat	**-10.888**	**-11.530**	**-9.373**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Fietspaden onder de Waalbruggen	i		389
Verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost	i		173
Meekoppelkans hinderbeperking spoorbrug	i		1.300
Parkeren	i		47
Budgetoverheveling Spoor	i		100
Nutsbedrijven	i		66
Gladheid	i		57
Diverse kleine verschillen	i		25
Subtotaal			**2.157**
Totaal saldo verschillen Programma 3			**2.157**

Fietspaden onder de Waalbruggen
Dit project uit de voormalige gemeente Neerijnen wordt gedekt uit de algemene reserve. Het project zit nog in de voorbereidingsfase en komt pas na 2020 tot uitvoering. Hierdoor is er binnen dit programma een voordeel van 389.000 euro en op programma 10 een nadeel aangezien dit bedrag niet onttrokken wordt aan de algemene reserve.

Verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost
Bij de eerste bestuursrapportage 2020 is een voorbereidingskrediet verstrekt voor knelpunten op de N327. Samen met de provincie Gelderland werken we aan een set van maatregelen op de N327 van de rotonde bij AH distributiecentrum tot en met de aansluiting op de A15. Dit voorbereidingskrediet wordt gedekt uit de reserve Precariobelasting. Doordat dit project net is gestart, is er binnen dit programma een voordeel van 173.000 euro en op programma 10 een nadeel aangezien dit bedrag niet onttrokken wordt aan de reserve Precariobelasting.

Meekoppelkans hinderbeperking spoorbrug
Bij nieuw beleid 2020 was dit project van 1,3 miljoen euro opgenomen voor hinderbeperkende maatregelen bij de spoorbrug in Waardenburg. Bij dit project zijn meerdere partijen betrokken, zoals gemeente Zaltbommel, provincie Gelderland en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Er is nog geen overeenstemming over uitvoering van maatregelen. Hierdoor zijn er geen uitgaven en is er op programma 10 een nadeel aangezien dit bedrag niet onttrokken wordt aan de reserve Precariobelasting. Het bedrag blijft beschikbaar voor de uitvoering op een later tijdstip.

Parkeren
Opbrengst Parkeergelden
De inkomsten uit de parkeermeters zijn bij de eerste bestuursrapportage 2020 afgeraamd met 110.000 euro naar 52.500 euro in verband met corona. Uiteindelijk werd er meer geparkeerd en liepen de inkomsten op tot 128.000 euro.
Door tijdelijk mindere inzet van personeel bij parkeerhandhaving zijn er voor een bedrag van 49.000 euro minder aan parkeerboetes uitgeschreven.

Parkeerbeheer
Door corona zijn de parkeermeters twee maanden uitgeschakeld geweest en vervolgens minder gebruikt. Hierdoor is voor 20.000 euro aan onderhoudskosten bespaard.

Bijdrage afkoop onderhoud geluidschermen
In 2018 is besloten om de onderhoudskosten aan de geluidschermen van ProRail af te kopen. Verwachting was dat deze eenmalige bijdrage van 100.000 euro in 2020 afgekocht werd. Dit wordt waarschijnlijk 2021 waardoor voorgesteld wordt om dit budget na vaststelling van deze jaarrekening 2020 over te hevelen naar 2021.

Aanleg kabels nutsbedrijven
Er zijn minder vergunningen aangevraagd dan verwacht wat een nadeel van 11.000 euro oplevert aan minder legesopbrengsten. In het traject West Betuwe Financieel in Evenwicht zijn de legesopbrengsten structureel verhoogd naar 150.000. Verwacht wordt dat dit behaald wordt. Voor grondverbetering/licentie hoefde 42.000 euro minder aan kosten te worden gemaakt en de degeneratievergoeding heeft 35.000 euro meer opgebracht. Per saldo betekent dit een eenmalig voordeel van ruim 66.000 euro.

Gladheid
De winter laat zich erg moeilijk voorspellen en daarom is de post gladheid in de begroting gebaseerd op een gemiddeld winterseizoen. In 2020 was de winter aan het begin en einde van het jaar extreem warm wat een duidelijk effect op het strooien heeft gehad. Er zijn in totaal 12 uitrukken geweest tegenover het gemiddelde van 24 uitrukken waar het budget op gebaseerd is. Gevolg is dat er geen pekelwater en zout besteld hoefde te worden, weinig tot geen onderdelen kapot zijn gegaan en bijna geen inhuur heeft hoeven plaatsvinden. Dit extreme verschil heeft geresulteerd in een positief voordeel van 35.000 euro op de post gladheid en 22.000 euro op de post dvo AVRI.

Programma 4 Economie

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Economie Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
3.1 Economische ontwikkeling	-240	-584	-572
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.938	-6.481	-7.511
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	-48	-59	-54
3.4 Economische promotie	-169	-201	-168
Totaal Lasten	**-4.395**	**-7.325**	**-8.305**
Baten (x € 1.000)			
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.831	6.404	8.621
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	75	54	50
3.4 Economische promotie	174	156	166
Totaal Baten	**4.080**	**6.614**	**8.837**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-317**	**-711**	**533**
Totaal toevoegingen	-38	-38	-38
Totaal onttrekkingen	-1	28	0
Gerealiseerd resultaat	**-356**	**-721**	**495**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 4 Economie	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Grondexploitaties - bedrijventerreinen	i		1.158
Versterken bedrijvigheid	i		18
Bevordering toerisme	i/s		45
Diverse kleine verschillen	i	5	
Subtotaal		**5**	**1.221**
Totaal saldo verschillen Programma 4			**1.216**

<u>Grondexploitatie bedrijventerreinen</u>

Op de grondexploitaties bedrijventerreinen hebben we een afgerond resultaat van 1.158.000 euro en dit bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. Grondexploitatie - bedrijventerreinen (tussentijdse winstneming)
Bij een winstgevend complex schrijft het BBV voor dat op basis van de voortgang van de gemaakte kosten en opbrengsten er tussentijds winst moet worden genomen. Voor dit complex wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 5.595.000 euro. Omdat de voortgang ongeveer 89,3 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 4.996.349 euro. In de jaren 2016 t/m 2019 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 3.832.535 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2020 1.163.814 euro bedraagt.

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Hondsgemet Zuid (tussentijdse winstneming)	0	1.163.814	1.163.814
Totaal	**0**	**1.163.814**	**1.163.814**

2. Grondexploitatie - bedrijventerreinen (niet toerekenbare kosten)
Niet alle (ambtelijke) kosten die gemaakt worden voor de grondexploitatie kunnen worden toegerekend aan de complexen, omdat er binnen de begroting van deze complexen onvoldoende ruimte hiervoor is.

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Niet toerekenbare apparaatskosten aan complexen	-42.079	-49.327	-7.248
Totaal	**-42.079**	**-49.327**	**-7.248**

3. Grondexploitatie - bedrijventerreinen (lagere kosten na afsluiting complex)
In de jaarrekening 2018 is het complex Zeiving Noord afgesloten. Hierbij is er rekening gehouden met nog te maken kosten van in totaal 52.096 euro. In werkelijkheid was dit 50.880 euro, waardoor er een voordeel van 1.216 euro resteert.

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Zeiving Noord (lagere kosten na afsluiten complex)	0	-1.216	1.216
Totaal	**0**	**-1.216**	**1.216**

<u>Versterken bedrijvigheid</u>
Het Regionaal Economisch Ambitiedocument is eind 2020 afgerond. Onderdeel hiervan is het Regionaal Investeringsfonds (RIF). Niet alle middelen vanuit het RIF zijn besteed. Hierdoor is een bedrag van 13.000 euro incidenteel teruggestort naar de gemeente.
In het kader van corona kon de gemeente geen fysieke themabijeenkomsten organiseren voor ondernemers. Hierdoor is het restantbudget van 5.000 euro incidenteel niet uitgegeven.
In totaal is er een voordeel van 18.000 euro incidenteel.

Bevordering toerisme

Opbrengst Toeristenbelasting

Bij de herindeling zijn de opbrengsten van de voormalige gemeenten Lingewaal en Geldermalsen bij elkaar opgeteld (57 adressen). Neerijnen kende geen toeristenbelasting. In 2019 was al een toename te zien (67 adressen). In 2020 zijn er 6 nieuwe ondernemers bijgekomen. Ten opzichte van 2019 is het totaal aantal overnachtingen vergelijkbaar met 2020 ondanks een slecht voorseizoen. De opbrengst van toeristenbelasting is 15.000 euro meer dan begroot en is structureel.

Uitbestede werkzaamheden

Vanwege corona hebben we minder promotie gemaakt en minder campagne gevoerd om toeristen naar onze gemeente te laten komen. Daarnaast zijn er minder fysieke themabijeenkomsten georganiseerd met recreatieve ondernemers. Hierdoor is 30.000 euro incidenteel minder uitgegeven.

Programma 5 Onderwijs

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Onderwijs Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-234	-237	-349
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.688	-2.211	-2.218
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.825	-3.080	-2.271
Totaal Lasten	**-5.747**	**-5.528**	**-4.838**
Baten (x € 1.000)			
4.1 Openbaar basisonderwijs	18	18	38
4.2 Onderwijshuisvesting	87	87	94
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	647	831	490
Totaal Baten	**752**	**936**	**622**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.993**	**-4.591**	**-4.217**
Totaal toevoegingen	-322	-396	-396
Totaal onttrekkingen	764	694	556
Gerealiseerd resultaat	**-4.550**	**-4.293**	**-4.057**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 5 Onderwijs	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Huisvesting gymlokalen	i	94	
Huisvesting onderwijs	i	42	
Lokaal onderwijsbeleid	i		21
Leerlingenvervoer	i		350
Diverse kleine verschillen	i		1
Subtotaal		**136**	**372**
Totaal saldo verschillen Programma 5			**236**

Huisvesting gymlokalen

De overschrijding op dit budget van 94.000 euro is veroorzaakt door:

- afrekening van beheer en dienstverleningsovereenkomsten (scholen voeren onderhoud en beheer uit voor de gemeente) over 2019 die pas in 2020 in rekening zijn gebracht;
- de schoonmaakkosten zijn hoger dan geraamd door extra diensten als gevolg van corona maatregelen;

- de huuropbrengsten zijn lager dan geraamd als gevolg van corona maatregelen.

Huisvesting onderwijs
Door een constructiefout bij de bouw aan De Lingeborg in Geldermalsen hebben herstelwerkzaamheden plaatsgevonden voor een bedrag van 42.000 euro. Volgens de onderwijsregelgeving is de gemeente hiervoor verantwoordelijk.

Lokaal onderwijsbeleid
In maart 2020 heeft de gemeenteraad de verordening cultuureducatie primair onderwijs gemeente West Betuwe vastgesteld. Bij de start was niet duidelijk welke scholen gebruik zouden maken van de regeling, waardoor in 2020 een voordelig verschil van 21.000 euro ten opzichte van de begroting ontstond.

Leerlingenvervoer
Het voordeel van 350.000 euro ontstaat doordat door de coronacrisis het leerlingenvervoer een aantal weken heeft stil gelegen. Aan de vervoerders is wel een compensatie (80%) voor de niet gereden ritten verstrekt. Het betreft deels een incidentele afwijking als gevolg van de coronacrisis. Wat betreft een structurele afwijking wordt in 2021 bekeken of het jaarlijks begrote bedrag aangepast moet worden, omdat er ook in 2019 een overschot was.

Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sport, Cultuur en Recreatie Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
5.1 Sportbeleid en activering	-544	-585	-523
5.2 Sportaccommodaties	-970	-1.065	-992
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-379	-456	-434
5.4 Musea	-585	-512	-608
5.5 Cultureel erfgoed	-418	-402	-384
5.6 Media	-1.062	-1.109	-1.054
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.267	-5.079	-4.923
Totaal Lasten	**-8.225**	**-9.208**	**-8.918**
Baten (x € 1.000)			
5.1 Sportbeleid en activering	0	18	0
5.2 Sportaccommodaties	77	124	138
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0
5.4 Musea	5	5	6
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	51
5.6 Media	48	48	49
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	352	873	865
Totaal Baten	**482**	**1.068**	**1.109**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-7.742**	**-8.139**	**-7.809**
Totaal toevoegingen	-409	-1.352	-1.401
Totaal onttrekkingen	227	938	728
Gerealiseerd resultaat	**-7.924**	**-8.554**	**-8.481**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Kunst en cultuur	i		22
Tractie buitendienst	i	27	
Onderhoud groen	i	36	
Openluchtrecreatie	i		80
Speelvoorzieningen	i	13	
Sportbeleid	i		89
Buitensportaccommodaties	i	19	
Geofort	i	100	
Bibliotheken	i	20	
Afstoten snippergroen	i		63
Diverse kleine verschillen	i		34
Subtotaal		**215**	**288**
Totaal saldo verschillen Programma 6			**73**

Toelichting programma 6

Kunst en cultuur
Als gevolg van corona is er in 2020 bijna geen activiteiten op het gebied van kunst en cultuur georganiseerd, waardoor er minder incidentele subsidies zijn verstrekt. Hierdoor ontstond een voordeel van 22.000 euro.

Tractie
Het wagenpark voor de buitendienst was zwaar verouderd. In verband met de fusie, onduidelijkheden omtrent invulling van werkzaamheden en vernieuwde duurzaamheidseisen was de vervangingstermijn langer dan gebruikelijk. Oudere voertuigen vragen meer onderhoud waardoor de kosten oplopen.
In 2020 is een aanbesteding opgestart voor nieuwe, passende en zo duurzaam mogelijke voertuigen. De voertuigen zijn eind 2020 en begin 2021 geleverd. Dit betekent dat het onderhoud van de oude voertuigen gedurende het jaar grotendeels is gebleven om veiligheid te garanderen. Inmiddels is het wagenpark vervangen op de vrachtwagen na. De kosten zullen daarmee ook weer op normaal niveau komen. De extra kosten geven een incidenteel tekort van 27.000 euro.

Onderhoud openbaar groen
Op de post groenonderhoud is per saldo een nadeel van 36.000 euro welke veroorzaakt wordt door verschillende voor- en nadelen:

- In 2019 is een tweetal maaibestekken aanbesteed die wachtende op de harmonisatie nog 3 jaar doorwerkt. De totale aanbesteding van de twee bestekken viel hoger uit dan de beschikbare budgetten. Er is in de loop van 2019 en 2020 gestuurd op het zo kostenefficiënt mogelijk uitvoeren van de bestekken, door overleg met de aannemer en strakke sturing. Deze bestekken zijn nog niet geharmoniseerd. Door het vergroten van de grip op het bestek, aannemer en toezicht konden de meerkosten beperkt worden tot 15.000 euro.

- Het ziekteverzuim is afgelopen jaar buiten de invloedssfeer van de werkgever hoog geweest. Er is 2 fte langdurig ziek wat grote impact heeft op de inzet. Daarnaast houdt corona-crisis langer aan en drukt daarmee ook zijn stempel op het ziekteverzuim van de buitendienst. Er is gekeken hoe het werk zo efficiënt mogelijk kon worden ingericht, maar het was niet te voorkomen dat extra inhuur à 101.000 euro noodzakelijk was (in de tweede bestuursrapportage 2020 was 50.000 euro beschikbaar gesteld).
- In het boombeheer buitengebied, welke uitgevoerd wordt middels de DVO AVRI, zijn dit jaar minder kosten gemaakt. Dit is ontstaan doordat de snoeiachterstand in het huidige werkgebied kleiner is dan verwacht. Dit is eenmalig en de verwachting is dat de kosten volgend jaar weer conform de berekeningen zijn. De minderkosten bedragen 78.000 euro.

Openluchtrecreatie
In 2020 is 80.000 euro beschikbaar gesteld voor het project bereikbaarheid van de Linge.
Het beleidsplan Recreatie en toerisme is vastgesteld in de raadsvergadering van mei. Op basis van het uitvoeringsplan heeft een inventarisatie plaatsgevonden van potentiële locaties. De uitvoering hiervan vindt plaats vanaf 2021. Voorgesteld wordt om dit budget na vaststelling van deze Jaarrekening 2020 over te hevelen naar 2021.

Speelvoorzieningen
In 2020 is het speelruimtebeleid geharmoniseerd. De kosten voor het onderzoeksrapport waren 13.000 euro hoger dan begroot.

Sportbeleid
In 2020 is de harmonisatie van het sportbeleid doorgeschoven naar 2021. In 2021 wordt de kadernota Sport 2022 - 2026 opgesteld. Voorgesteld wordt de niet bestede middelen voor Sportbeleid en Sport & Bewegen van 89.000 euro in 2020 bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 over te hevelen naar 2021 voor de harmonisatie van het sportbeleid.

Buitensportaccommodaties
De overschrijding wordt veroorzaakt doordat de BSR voor de buitensportaccommodaties belastingaanslagen van voorgaande jaren voor een bedrag van 19.000 euro in rekening heeft gebracht.

Geofort
Aan de Stichting Geofort is een financiële bijdrage van 100.000 euro betaald. Hiermee voldeed Geofort aan de "Compensatieregeling Corona Musea > 100.000 bezoekers". Dit bedrag is ten laste van de begrotingspost Compensatiepakket corona crisis medeoverheden gebracht dat in programma 2 wordt verantwoord.

Bibliotheken
De onderschrijding wordt veroorzaakt door de post nieuw beleid Laaggeletterdheid van 20.000 euro. Op deze post zijn in 2020 nog geen uitgaven gedaan. In 2020 is gewerkt aan het Regionaal plan “Meedoen met Taal”, “Laaggeletterdheid & Geld” en het Taalakkoord. Deze plannen vormen voor de gemeenten de basis om in 2021 te werken aan een lokaal uitvoeringsplan Laaggeletterdheid en doorontwikkeling Digi-Taalhuis, waarin de kosten voor nieuw beleid laaggeletterdheid worden opgenomen.

Afstoten snippergroen

De verkopen van snippergroen laten een positieve ontwikkeling zien. In de tweede bestuursrapportage 2020 is de verwachte opbrengst met 317.000 euro verhoogd naar 396.000 euro. De werkelijk verkopen bedragen 409.000 euro, mede door enkele grote (forse) verkopen. De kosten van begeleiding van deze verkopen waren 126.000 euro lager dan begroot. In de begroting was een onttrekking opgenomen van 15.000 euro aan de bestemmingsreserve oneigenlijk gebruik gemeentegrond. Op basis van de verkopen is er 47.000 toegevoegd aan de reserve. Per saldo blijft er een voordeel op dit onderdeel van 63.000 euro.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Sociaal Domein en Volksgezondheid Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.746	-5.904	-4.833
6.2 Wijkteams	-699	-1.582	-1.518
6.3 Inkomensregelingen	-11.445	-15.393	-14.823
6.4 Begeleide participatie	-3.613	-3.228	-3.322
6.5 Arbeidsparticipatie	-456	-556	-525
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.379	-1.867	-1.925
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-7.078	-7.715	-7.840
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-6.533	-8.467	-9.221
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-388	-505	-444
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-2.830	-3.423	-3.295
7.1 Volksgezondheid	-2.527	-2.246	-2.228
Totaal Lasten	**-41.694**	**-50.886**	**-49.974**
Baten (x € 1.000)			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.189	1.494	1.684
6.2 Wijkteams	0	581	473
6.3 Inkomensregelingen	7.688	12.387	11.977
6.4 Begeleide participatie	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	315	543	356
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	11	11	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0
Totaal Baten	**9.203**	**15.016**	**14.490**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-32.490**	**-35.870**	**-35.484**
Totaal toevoegingen	-118	-1.476	-1.476
Totaal onttrekkingen	1.110	2.723	1.517
Gerealiseerd resultaat	**-31.498**	**-34.624**	**-35.443**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Inhuur team beleid sociaal domein	i	27	
Sociaal cultureel werk	i		22
MFC De Burcht van Haeften	i	97	
Adviesraad sociaal domein	i		11
Onderzoekskosten GGD	i	19	
Toezicht kinderopvang GGD	i		62
Wet Inburgering	i		91
Mantelzorgondersteunig	i		11
Bijdrage projectbureau Wmo/Jeugd	i	52	
Armoedebeleid	i		257
Kwijtschelding rioolheffing	i	75	
Covid compensatie WSW en Participatie	i	240	
Inkomensvoorzieningen en participatie	i		154
WMO-zorg ambulant 18+	i		245
WMO-zorg en Jeugdzorg	i	1.191	
Openbare gezondheidszorg	i		13
Diverse kleine verschillen	i		16
Subtotaal		**1.701**	**882**
Totaal saldo verschillen Programma 7			**-819**

Toelichting programma 7

Inhuur team beleid sociaal domein
Voor het team beleid is in 2020 voor 27.000 euro meer ingehuurd dan verwacht. Dit komt met name door een krappe arbeidsmarkt voor beleidsmedewerkers, inhuur bij personeelswisselingen en door extra werkzaamheden die voortkomen uit beleidsharmonisaties.

Sociaal cultureel werk
Als gevolg van corona zijn er in 2020 bijna geen activiteiten op het gebied van sociaal cultureel werk georganiseerd, waardoor er minder incidentele subsidies zijn verstrekt. Hierdoor ontstaat er een incidenteel voordeel van 22.000 euro.

MFC De Burcht van Haeften
De gemeente heeft rekeningen betaald voor De Burcht van Haeften omdat de vorige bestuurder zijn verplichtingen niet kon voldoen en het voortbestaan van het MFC ter discussie stond. Tegen die bestuurder loopt nu een juridische procedure, waar deze voorschotten onderdeel van uitmaken. Hierover is op 15 december 2020 een raadsinformatienota verstuurd.

Adviesraad sociaal domein
Het voordeel van 11.000 euro ontstaat doordat er in 2020 een aantal vergaderingen door corona zijn vervallen. Hierdoor zijn minder presentiegelden uitgekeerd. Daarnaast hebben enkele leden van de Adviesraad medio 2020 hun lidmaatschap opgezegd.

Onderzoekskosten GGD
De overschrijding heeft te maken met onderzoek naar zorgwekkende zorgaanbieders. De gemeente heeft een contract met de GGD Gelderland-Zuid voor Wmo-toezicht. Dit contract is bedoeld voor basisonderzoeken. In 2020 is er een vervolgonderzoek geweest (follow-up) voor 19.000 euro.
Deze kosten waren niet begroot.

Toezicht kinderopvang GGD
Als gevolg van de coronacrisis zijn veel verkorte jaarlijkse onderzoeken uitgevoerd. Hiervoor worden minder uren in rekening gebracht.Verder zijn in 2020 minder onderzoeken (69) gedaan dan in 2019 (114) en zijn weinig nadere onderzoeken (onderzoeken naar aanleiding van een overtreding) nodig geweest. Hierdoor ontstaat een voordeel van 62.000 euro.

Wet Inburgering
De inwerkingtreding van de Wet Inburgering is doorgeschoven naar 1 januari 2022. In de meicirculaire hebben we extra geld ontvangen voor invoering van de nieuwe wet en voor maatschappelijke begeleiding statushouders. De niet bestede gelden in 2020 (91.000 euro) hevelen we, na vaststelling van de jaarrekening 2020, over naar 2021. Ter voorbereiding op de nieuwe wet werken we met de zeven andere gemeenten in Rivierenland aan verschillende projecten en pilots zodat statushouders die nog niet onder de nieuwe wet vallen toch goed begeleid worden en zich daarmee sneller thuis zullen voelen. De pilots starten volgens de aangepaste planning in juni 2021 en lopen door tot de nieuwe wet van kracht wordt. Projectleiding, financieel ontzorgen, persoonlijk plan inburgering en de inzet van de inburgeringsconcusulent worden door de acht gemeenten uitgevoerd en bekostigd.

Mantelzorgondersteuning
Voor de mantelzorgcomplimenten geldt een open einde regeling. In 2020 zijn in totaal 946 complimenten uitgereikt. Na afrekening van de mantelzorgcomplimenten blijft een bedrag van ongeveer 11.000 euro over.

Projectbureau Wmo/jeugd
Er is een overschrijding van 52.000 euro op het budget voor het regionaal projectbureau Wmo/jeugd door extra uitgevoerde controles op rechtmatigheid.

Armoedebeleid
Bij het armoedebeleid is er een overschot van 257.000 euro doordat er in 2020 voor enkele regelingen minder aanvragen zijn geweest dan begroot. Dit heeft deels te maken met corona: inwoners hebben minder kosten gemaakt. In 2019 zijn de regelingen geharmoniseerd. Bij het opmaken van de begroting 2020 is rekening gehouden met een toename van aanvragen van de regelingen. Voor de regeling meerkosten zijn er minder aanvragen geweest in 2020. Dit heeft te maken met het wijzigen van de aanvraagprocedure. Voorheen zijn inwoners er jaarlijks op geattendeerd dat ze een aanvraag konden indienen. Dat is in 2020 losgelaten. Inwoners zijn over deze wijziging geïnformeerd. Verder is het minimabeleid een open einderegeling. Van te voren is moeilijk in te schatten hoeveel aanvragen er zullen komen.

Kwijtschelding rioolheffing
De kwijtscheldingen voor de rioolheffing vallen 75.000 euro hoger uit dan begroot. Dit geeft een nadeel op dit taakveld. Hier tegenover staat een voordeel op taakveld 7.2 Riolering (programma 8) als gevolg van een lagere toevoeging aan de voorziening Water en rioleringsplan (WRP).

Rijksvergoeding Covid compensatie WSW en Participatie
Werkzaak heeft de door ons ontvangen Covid-vergoeding van 240.000 euro ingezet, waardoor op dit programma een nadeel ontstaat. De ontvangen Covid-vergoeding is verantwoord in programma 2 waar een voordeel van 240.000 euro ontstaat. Per saldo is deze vergoeding over de programma's budgetneutraal.

Inkomensvoorzieningen en participatie

Bedrijfsvoering
In 2020 heeft de afrekening van het project voor instroom van het klantenbestand van de voormalige gemeente Lingewaal van Avres naar Werkzaak plaatsgevonden. Het voordelig resultaat van 150.000 euro voor West Betuwe ontstond doordat de externe kosten voor dit project veel lager waren dan vooraf ingeschat.

Inkomensvoorzieningen (BUIG)
Het BUIG voordeel in 2020 bedroeg 1.187.000 euro voor West Betuwe. Dit was 92.000 euro hoger dan bij de tweede Bestuursrapportage 2020 was verwacht. Het BUIG voordeel is door de gemeenteraad bij de begrotingsraad ingezet voor het te verwachten begrotingstekort in 2022 en 2023.

Debiteuren Werkzaak
Jaarlijks worden de debiteuren van Werkzaak geactualiseerd en beoordeeld of de vorderingen nog inbaar zijn. Voor West Betuwe resulteert dit in het afboeken van 56.000 euro aan vorderingen door Werkzaak.

Begeleide Participatie
In 2020 is na uitspraak van de Hoge Raad bekend geworden dat we over de jaren 2014 tot en met 2018 25.000 euro Btw op re-integratiekosten terug ontvangen. Hier was in de begroting geen rekening meegehouden.
Onlangs hebben we van Avres een niet begrote nadelige afrekening van 88.000 euro ontvangen over 2019 en 2020 omdat we onvoldoende werk bieden vanuit de gemeente aan de Wsw-ers die bij Avres blijven.

Arbeidsgerichte participatie en re-integratie
Het voordeel van 31.000 euro ontstaat door minder uitgaven dan begroot voor KP4-klanten. In het tweede kwartaal in 2021 ligt besluitvorming over overdracht van het KP4-klantenbestand naar Werkzaak voor aan de raad.

WMO zorg ambulant 18+
Via de septembercirculaire 2020 ontvingen we 18.000 euro voor de brede aanpak dak- en thuislozen. De maatschappelijke opvang is belegd bij gemeente Nijmegen. In kader van landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang heeft de gemeente hier ook een rol in gekregen en budget voor gekregen. Niet alle uitgaven zijn gedaan in 2020.

Van de gemeente Nijmegen hebben we 227.000 euro ontvangen voor de innovatie ambulantisering GGZ. Daarnaast heeft deze gemeente ook zijn algemene reserve beschermd wonen opgeheven. Het saldo is verdeeld over de deelnemende gemeenten voor de uitvoering van de taken decentralisatie beschermd wonen. Niet alle uitgaven in dit kader zijn gedaan in 2020. De resterende middelen hevelen we na vaststelling van de jaarrekening 2020 over naar 2021.

WMO-zorg en Jeugdzorg

De uitvoering van de Wmo en Jeugdwet zijn open einderegelingen. Het nadeel van de Wmo en Jeugdwet bedraagt bijna 1,2 miljoen euro ten opzichte van de begroting van 21,4 miljoen euro.
Het jaarresultaat van WMO-zorg wijkt 554.000 euro nadelig af op een begroting van 9,5 miljoen euro. Het aantal cliënten Wmo is ten opzichte van 2019 gestegen. Totaal waren er in 2020 2025 cliënten ten opzichte van 1868 in 2019. Een verklaring hiervoor is de vergrijzing en het abonnementstarief, waardoor meer inwoners een beroep doen op de Wmo.
Bij huishoudelijke hulp is er een cyclus van dertien perioden van vier weken. In de tweede bestuursrapportage 2020 is per abuis uitgegaan van twaalf perioden. Dit maakt op jaarbasis een verschil van 200.806 euro.
Verder is er in het vierde kwartaal van 2020 een forse toename van cliënten geweest en zijn er hulpmiddelen in het dure segment uitgekeerd. Hierdoor is 59.000 euro meer uitgegeven.

Eigen bijdrage maatwerkdienstverlening 18+

Wij hanteren een minimabeleid voor de eigen bijdrage (abonnementstarief) voor Wmo ondersteuning. De hoogte van de grenzen van het minimabeleid geven we in november voorafgaand aan het nieuwe jaar door aan het CAK. De inkomensgrens is gebaseerd op 120% van de geldende bijstandsnorm. Daarnaast is het abonnementstarief voor iedereen gelijk, 19 euro per maand.
Op basis van de beschikbare rekentool op de site van het CAK in 2019 is een indicatie gemaakt van de te ontvangen inkomsten uit het abonnementstarief in 2020.
Mogelijke oorzaken van de lagere inkomsten:

- als gevolg van Covid-19 hebben dagbestedingslocaties minder ondersteuning kunnen leveren;
- in de maanden april / mei 2020 heeft het CAK het abonnementstarief niet opgelegd;
- de grenzen van het minimabeleid zijn voor 2020 aanzienlijk lager dan die in 2019 van toepassing waren. In 2019 waren de grenzen nog voorgeschreven in het Uitvoeringsbesluit en in 2020 waren de grenzen voor het eerst gelijk aan de grenzen van het minimabeleid. Ten opzichte van het begrote bedrag van 250.000 euro was in de jaarrekening 2019 al een daling van 72.000 euro te zien. Door de genoemde oorzaken in 2020 dalen de inkomsten structureel nog 95.000 euro extra ten opzichte van 2019.

Het jaarresultaat van Jeugdzorg wijkt 637.000 euro nadelig af op een begroting van 11,9 miljoen euro. In 2020 waren er 1476 cliënten, in 2019 waren dat 1504 cliënten. Dit is een daling van het aantal jeugdcliënten. Echter, de kosten per cliënt in de jeugdzorg zijn gestegen. Er is sprake van een dubbel beeld. Een voorzichtige conclusie is dat zorg intensiever wordt en kinderen met bepaalde soorten jeugdzorg (GGZ, ambulant, verblijf) minder snel uitstromen. De hogere kosten zijn waarschijnlijk gerelateerd aan de effecten van coronamaatregelen op de jeugdgezondheid.

Openbare gezondheidszorg

In de septembercirculaire 2020 hebben we 13.0000 euro ontvangen voor Kansrijke Start. Kansrijke Start is een actieprogramma om zorg en ondersteuning te bieden aan kwetsbare gezinnen. In 2021 wordt gestart met de uitvoering van de activiteiten. Deze middelen hevelen we, na vaststelling van de jaarrekening 2020 over naar 2021.

Programma 8 Duurzaamheid en Milieu

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Duurzaamheid en Milieu Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
7.2 Riolering	-7.442	-5.329	-5.814
7.3 Afval	-4.009	-4.085	-4.500
7.4 Milieubeheer	-1.108	-3.580	-3.086
7.5 Begraafplaatsen	-1.674	-1.599	-1.693
Totaal Lasten	**-14.233**	**-14.593**	**-15.093**
Baten (x € 1.000)			
7.2 Riolering	9.180	6.932	7.494
7.3 Afval	4.536	4.512	4.918
7.4 Milieubeheer	9	1.018	713
7.5 Begraafplaatsen	885	885	1.051
Totaal Baten	**14.610**	**13.347**	**14.176**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**377**	**-1.245**	**-916**
Totaal toevoegingen	-54	-5.882	-5.882
Totaal onttrekkingen	149	3.656	3.579
Gerealiseerd resultaat	**472**	**-3.471**	**-3.219**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 8 Duurzaamheid en Milieu	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Kwijtschelding riolering (WRP)	i		77
Milieubeheer	i		112
Lijkbezorgingsrechten	i		67
Diverse kleine verschillen	i	4	
Subtotaal		**4**	**256**
Totaal saldo verschillen Programma 8			**252**

Kwijtschelding riolering (WRP)
Het voordeel van 77.000 euro op het taakveld riolering wordt grotendeels verklaard doordat de werkelijke kwijtschelding hoger uitvalt dan begroot. Hierdoor is er een lagere toevoeging aan de voorziening WRP (lagere netto opbrengst) wat een voordeel is. Het nadeel van de hogere kwijtschelding staat op taakveld 6.3 Armoedebeleid (programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid).

Milieubeheer
Naast de tussentijdse verhoging van de opbrengst van de leges (in de tweede bestuursrapportage) komt het totaal aan ontvangen leges Milieu in 2020 incidenteel op een positief resultaat van 22.000 euro. Deze extra inkomsten hebben een directe relatie met de enorme verhoging van het totaal aantal aanvragen omgevingsvergunningen die de ODR in het afgelopen jaar geeft afgehandeld (ongeveer 144 procent bouw en milieu samen).

Ondanks deze forse toename van het aantal aanvragen omgevingsvergunningen heeft de ODR nagenoeg conform het werkprogramma haar werkzaamheden en afspraken uitgevoerd. Dit heeft onder andere geleid tot minder werkelijke uren dan begroot, met een positief resultaat van 79.000 euro tot gevolg.

Overige voor- en nadelen komen op een positief resultaat van 11.000 euro. Het totale product Milieubeheer komt hiermee op een positief saldo van 112.000 euro.

Totale bijdrage ODR 2020
De totale bijdrage aan ODR is in de begroting verdeeld over meerdere programma's (9 - omgevingsvergunningen bouw, 8 - milieu en 3 - incidentele projecten). Zoals aangeven bedraagt het positief resultaat op het programma Milieubeheer 112.000 euro. Echter op het programma Omgevingsvergunningen Bouw is er een nadeel van 180.000 euro. Per saldo (alle programma's samen) is er een nadeel van 85.000 euro op de bijdrage van de ODR 2020 ten opzichte van de begroting.

Lijkbezorgsrechten
Aan inkomsten voor de lijkbezorgingsrechten is 714.152 euro begroot. Er zijn in 2020 vijftien begrafenissen meer geweest en er zijn ook meer graven verlengd, waardoor de werkelijke inkomsten 874.422 euro bedragen. In deze meeropbrengst van ruim 160.000 euro is een bedrag begrepen van 99.000 euro aan meer ontvangen afgekocht (toekomstig) onderhoud. Dit is budget neutraal omdat dit bedrag wordt toegevoegd aan die voorziening. Daarnaast is er ook meer onttrokken aan de voorziening afkoopsommen begraafplaatsen (5.000 euro). Het totaal van de extra inkomsten bedraagt netto 67.000 euro.

Wat	Bedrag
Begrote lijkbezorgingsrechten	714.152
Werkelijk saldo door 15 extra begrafenissen en meer verlengingen dan begroot	874.422
Saldo lijkbezorgingsrechten	**160.270**
Toevoeging afkoop alg. onderhoud begraafplaatsen	-98.682
Onttrekking voorziening afkoopsommen	4.949
Saldo	**66.537**

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
8.1 Ruimtelijke Ordening	-988	-1.374	-1.228
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-8.932	-10.264	-11.428
8.3 Wonen en bouwen	-5.026	-3.023	-3.157
Totaal Lasten	**-14.946**	**-14.661**	**-15.813**
Baten (x € 1.000)			
8.1 Ruimtelijke Ordening	214	373	384
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.266	9.834	12.490
8.3 Wonen en bouwen	1.368	2.083	2.178
Totaal Baten	**9.848**	**12.290**	**15.052**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-5.098**	**-2.371**	**-760**
Totaal toevoegingen	-1.148	-1.000	-1.000
Totaal onttrekkingen	5	30	0
Gerealiseerd resultaat	**-6.241**	**-3.341**	**-1.760**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Ruimtelijke ordening	i		72
Organisatiekosten taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening	i		80
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	i		1.492
Omgevingsvergunningen	i	109	
Wonen	i		50
Diverse kleine verschillen	i	4	
Subtotaal		**113**	**1.694**
Totaal saldo verschillen Programma 9			**1.581**

Ruimtelijke ordening

Er is sprake van een incidenteel voordelig verschil van 72.000 euro. Dit wordt veroorzaakt doordat we meer legesopbrengsten ontvingen voor (kleinere) afwijkingen van het bestemmingsplan (70.000 euro). Daarnaast maakten we minder kosten voor visievorming en beleidsvorming geïnitieerd door de gemeente (ongeveer 52.000 euro) omdat we voor een aantal onderwerpen in afwachting zijn van de komst van de Omgevingswet.
De opbrengsten voor faciliterend grondbeleid bleven achter bij de begroting (50.000 euro). In 2020 sloten we minder anterieure overeenkomsten af omdat we een groot deel van dat jaar in afwachting waren van kaders voor nieuwe woningbouwinitiatieven.

Organisatiekosten ruimtelijke ordening

Lagere personele lasten (salarislasten en niet begrote zwangerschapsuitkering) op de organisatiekosten van ruimtelijke ordening resulteert in een incidenteel voordeel van 80.000 euro.

Grondexploitaties - woningbouw

Het voordelige saldo van de grondexploitaties-woningbouw bedraagt afgerond 1.492.000 euro. Dit bestaat uit een voordeel op enkele complexen waar we tussentijds winst namen en een voordeel als gevolg van de vrijval het in het verleden genomen verlies op andere complexen. Het gaat om de volgende winstnemingen en verliesvoorzieningen:

Grondexploitatie tussentijdse winstnemingen

In 2020 is er sprake van de volgende (tussentijdse) winstnemingen:

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Herwijnen Oost (tussentijdse winstneming)	0	168.458	168.458
Het Hoge Land III (tussentijdse winstneming)	0	25.929	25.929
De Eng II (winstneming na afsluiten complex)	0	29.921	29.921
Totaal	**0**	**224.308**	**224.308**

Bij winstgevende complexen schrijft het BBV voor dat op basis van de voortgang van de gemaakte kosten en opbrengsten er tussentijds winst moet worden genomen.
Voor **Herwijnen Oost** wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 1,2 miljoen euro. Omdat de voortgang ongeveer 66,4 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 800.611 euro. In de jaren 2016 t/m 2019 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 632.153 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2020 168.458 euro bedraagt.
Voor **Hoge Land III** wordt in totaliteit een winst verwacht van ruim 2,5 miljoen euro. Omdat de voortgang ongeveer 84,7 procent is, moet er tussentijds een winst worden genomen van 2.120.147 euro. In de jaren 2018 t/m 2019 heeft reeds een winstneming plaatsgevonden van 2.094.218 euro, zodat de tussentijdse winstneming in 2020 25.929 euro bedraagt.
In 2020 is **De Eng II** afgesloten met een winst van 311.004 euro. Tussentijds is tot en met 2019 al een winst van 281.083 euro genomen, zodat in 2020 nog een winst van 29.921 euro wordt gerealiseerd.

Grondexploitatie actualisatie verliesvoorziening
Aan de reeds gevormde verliesvoorzieningen voor de verschillende complexen valt in 2020 per saldo ongeveer 1.161.000 euro vrij ten gunste van de algemene middelen. In de begroting werd rekening gehouden met een extra toevoeging van 205.000 aan de verliesvoorzieningen. Deze toevoegingen en vrijval bestaan uit de volgende onderdelen:

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Reguliere toevoeging aan verliesvoorzieningen	-204.482	-204.482	0
Actualisering Homburg Noord (Beesd)	0	2.682	2.682
Actualisering De Plantage (Meteren)	0	1.275.312	1.275.312
Actualisering Slingerbos (Ophemert)	0	300	300
Actualisering Molenblok (Varik)	0	-500	-500
Actualisering Haaften Noord	0	42.484	42.484
Actualisering Klingelenberg Noord (Tuil)	0	11.529	11.529
Actualisering Centrumplan Vuren	0	34.057	34.057
Totaal	**-204.482**	**1.161.382**	**1.365.864**

De verliesvoorzieningen zijn gebaseerd op de zogenaamde Netto contante waarde (NCW). Dit houdt in dat aan de voorziening jaarlijks 2 procent rente moet worden toegevoegd zodat de voorziening aan het eind van de looptijd van het betreffende complex voldoende is om de resterende nadelige eindwaarde op te vangen. In principe zou er een bedrag van 420.000 euro aan de verliesvoorzieningen moeten worden toegevoegd. In verband met een lagere rentetoerekening aan de complexen in 2020 is bij de decemberwijziging 2020 de toevoeging met 215.000 euro verlaagd tot 205.000 euro. In werkelijkheid wordt de verliesvoorziening met 1.161.000 euro verlaagd. Het voordelig verschil van 1.366.000 euro wordt veroorzaakt door inhoudelijke aanpassingen van de kosten en opbrengsten van de diverse verliesgevende complexen. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Grondexploitatie - woningbouw (niet toerekenbare kosten)
Niet alle (ambtelijke) kosten die gemaakt worden voor de grondexploitatie kunnen worden toegerekend aan de complexen, omdat er binnen deze complexen onvoldoende ruimte hiervoor is. In 2020 kunnen de volgende lasten niet worden toegerekend aan de complexen. Dit betreft algemene kosten die niet specifiek betrekking hebben op een complex:

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Niet toerekenbare apparaatskosten aan complexen	-192.679	-291.588	-98.909
Niet toerekenbare advieskosten aan complexen	0	-13.226	-13.226
Opstellen nota Grondbeleid	-25.000	-19.000	6.000
Opstellen nota Bovenwijkse zaken	-8.000	0	8.000
Totaal	**-225.679**	**-323.814**	**-98.135**

Omgevingsvergunning

Het voordeel op de legesinkomsten is 82.000 euro. De hogere legesinkomsten houden vooral verband met het hoge aantal bouwaanvragen en afronding van de bouwvergunningen binnen de Plantage. Er is een nadeel op de advieskosten van welstand van 11.000 euro.
Er is een nadeel van 180.000 euro op het bouwonderdeel van het werkprogramma ODR.
De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- 44% meer vergunningaanvragen dan begroot
- 52% meer handhavingszaken dan begroot

Per saldo is er een nadeel van 109.000 euro op het product omgevingsvergunning.

Wonen

Aankoop grond en realiseren toegangsweg Karnheuvelsestraat Est

In de Eerste Bestuursrapportage 2020 is 50.000 euro beschikbaar gesteld voor deze maatregelen. Door ontwikkelingen bij Staatsbosbeheer kan dit pas in 2021 worden opgepakt.
De uitvoering hiervan vindt plaats in 2021. Daarom stellen we voor om dit budget na vaststelling van deze Jaarrekening 2020 over te hevelen naar 2021. Staatsbosbeheer taxeert het perceel opnieuw waardoor niet bekend is of het budget nog toereikend zal zijn. Mogelijk wordt het aankoopbesluit heroverwogen.

Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

De lasten en baten van het programma zijn hieronder weergegeven.

Financiering en Algemene dekkingsmiddelen Taakvelden BBV (excl. reserves)	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Lasten (x € 1.000)			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-873	-848	-982
0.5 Treasury	-90	250	201
0.61 OZB woningen	-404	-450	-449
0.62 OZB niet-woningen	-240	-257	-257
0.64 Belastingen Overig	-2	-57	-128
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-1.149	-31	-3
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	-34
Totaal Lasten	**-2.758**	**-1.393**	**-1.652**
Baten (x € 1.000)			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	487	561	941
0.5 Treasury	2.066	14.682	14.698
0.61 OZB woningen	7.332	7.431	7.458
0.62 OZB niet-woningen	5.296	5.358	5.420
0.64 Belastingen Overig	5.026	5.026	5.031
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	65.362	68.623	69.043
0.8 Overige baten en lasten	138	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal Baten	**85.707**	**101.681**	**102.591**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**82.951**	**100.287**	**100.939**
Totaal toevoegingen	-236	-14.081	-14.081
Totaal onttrekkingen	7.985	15.171	13.249
Gerealiseerd resultaat	**90.700**	**101.377**	**100.106**

Toelichting

Bedragen x € 1.000

Toelichting afwijkingen Programma 10 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Incidenteel/ structureel	Nadeel	Voordeel
Gemeentelijke eigendommen	i		227
Treasury	i	33	
Onroerende zaakbelastingen (OZB)/hondenbelasting	i		121
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	i		420
Onttrekkingen aan de reserves	i	1.862	
Vennootschapsbelasting	i	34	
Voorziening dubieuze debiteuren	i	72	
Diverse kleine verschillen	i	38	
Subtotaal		**2.039**	**768**
Totaal saldo verschillen Programma 10			**-1.271**

Gemeentelijke eigendommen

In 2020 is het pand Netstraat 1 in Enspijk verkocht. Na aftrek van de boekwaarde resulteert er een resultaat van 258.000 euro. De andere kosten op dit taakveld zijn 31.000 hoger dan begroot.
Het besluit tot verkoop in het college heeft plaatsgevonden op 24 november 2020. Verwerking heeft niet plaats kunnen vinden in de tweede bestuursrapportage 2020 maar zal nu enerzijds voor het wegvallen van de huuropbrengst en anderzijds voor het vervallen van de kosten opgenomen worden in de 1e bestuursrapportage van 2021. Conform het collegebesluit zal de netto-opbrengst ingezet worden voor de taakstelling 'incidentele verkopen gronden en gebouwen' binnen West Betuwe Financieel in evenwicht

Treasury

Het verschil bij treasury is als volgt opgebouwd:

	Begroting 2020 na wijziging	Realisatie 2020	Verschil
Bankkosten	23.250	21.167	2.083
Beheerkosten SVN leningen	0	12.106	-12.106
Naheffingsaanslagen Belastingdienst	0	17.733	-17.733
Werkelijke rentelasten	1.214.269	1.212.697	1.572
Werkelijke rentebaten	-204.343	-209.776	5.433
Rentetoevoeging voorziening afkoopsommen begraafplaatsen	35.271	35.271	0
Werkelijk rentelasten en bankkosten	1.068.447	1.089.198	-20.751
Toegerekende rente aan complexen grondexploitatie	-616.194	-623.993	7.799
Toegerekende rente aan overige taakvelden	-392.353	-381.977	-10.376
Toegerekende rente aan beheerplannen	-174.764	-174.132	-632
Idem (opslag rente over reserves/voorzieningen)	-358.702	-349.472	-9.230
Totaal	**-473.566**	**-440.376**	**-33.190**

Het nadeel wordt vooral veroorzaakt door de hogere beheerkosten van de SVN-leningen en de naheffingsaanslagen BCF en BTW van de Belastingdienst.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)/hondenbelasting

	2020	< 2020	Totaal
OZB woningen/eigenaren	7.447.032	10.732	7.457.764
OZB niet-woningen/eigenaren	3.243.695	17.477	3.261.172
OZB niet-woningen/gebruikers	2.171.419	-12.235	2.159.184
Hondenbelasting	0	-769	-769
Bruto opbrengsten verantwoord in 2020	12.862.146	15.205	12.877.351
Oninbare en dubieuze vorderingen in 2020	-53.235	31.807	-21.428
Netto opbrengsten verantwoord in 2020	12.808.911	47.012	12.855.923
Geraamde ontvangsten 2020	12.735.000	0	12.735.000
Verschil	**73.911**	**47.012**	**120.923**

De werkelijke baten en lasten uit de OZB 2020 wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van 74.000 euro (0,6 procent). Voor de oudere belastingjaren is er sprake van een hogere opbrengst van 47.000 euro ten opzichte van de inschattingen van BSR bij de jaarrekening 2019. Per saldo zijn de opbrengsten 121.000 euro hoger dan geraamd. In deze cijfers is rekening gehouden met de door BSR geraamde oninbare en dubieuze posten.

Algemene uitkering

	2020	< 2020	Totaal
Algemene uitkering (exclusief Sociaal deelfonds)	64.196.982	147.285	64.344.267
Algemene uitkering/Sociaal deelfonds)	4.698.873	0	4.698.873
In 2020 ontvangen uitkering	68.895.855	147.285	69.043.140
Geraamde ontvangsten 2020	68.624.783	-1.364	68.623.419
Verschil	**271.072**	**148.649**	**419.721**

Per saldo hebben we een voordeel van 420.000 euro op de post Algemene uitkering. De oorzaken hiervan zijn:
1. Taakmutaties
In de decembercirculaire 2020 is een aantal taakmutaties bekend gemaakt die, door de late bekendmaking, niet meer in de begroting verwerkt konden worden. Het betreft hier een Covid-19-compensatie (98.931 euro), een bijdrage voor de aanpak van discriminatie (20.661 euro), de maatschappelijke begeleiding van statushouders (2.370 euro) en een bijdrage van 10.000 euro voor het project Jeugd aan zet. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om de gelden voor Covid-19 en de aanpak van discriminatie voor 2021 beschikbaar te houden.

2. Lagere OZB-inkomensmaatstaf
Voor 2018 is de definitieve OZB-inkomstenmaatstaf vastgesteld. Ten opzichte van de inschatting eind 2019 valt de definitieve korting voor 2018 lager uit. Dit wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door de in 2020 verlaagde OZB-aanslagen die tot een nadeel leiden bij de OZB-opbrengsten. Op basis van de laatste cijfers van BSR worden voor 2019 en 2020 ook lagere kortingen verwacht. Dit leidt tot een totaal voordeel van ruim 224.000 euro.

3. Overig
Daarnaast hebben we door diverse kleine verschillen een voordeel van 64.000 euro.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vennootschapsbelasting	Primitieve begroting 2020	Begroting na wijziging	Realisatie 2020
Vermindering voorlopige aanslag 2016 (Geldermalsen)			-14.000
Betaalde Vennootschapsbelasting 2017 (Neerijnen)			271
Vermindering voorlopige aanslag 2018 (Geldermalsen)			-13.961
Verrekening verlies 2018 (Lingewaal) met aangifte 2019			-52.928
Te betalen Vennootschapsbelasting 2019			170.430
Verrekening verlies 2020 met aangifte 2019			-56.206
Totaal	**0**	**0**	**33.606**

Over de jaren 2016 tot en met 2018 hebben we vennootschapsbelasting terugontvangen van de belastingdienst. Voor Geldermalsen was er sprake van teruggaven omdat de gemeente niet Vpb-plichtig bleek. Voor Neerijnen gaat het om een afrekening over 2017.
Voor 2019 wordt rekening gehouden met een Vpb winst van 730.000 euro, waardoor er een bedrag van 170.430 euro aan belasting moet worden afgedragen.
Voor 2020 wordt rekening gehouden met een Vpb verlies van 224.800 euro, waardoor een bedrag van 56.206 euro met de te betalen belasting 2019 kan worden verrekend.
Voor Lingewaal resteerde (nog) een te verrekenen verlies over 2018 van 211.700, waardoor een bedrag van 52.928 euro met de te betalen belasting 2019 kan worden verrekend.

Voorziening dubieuze debiteuren
De voorziening dubieuze debiteuren is geanalyseerd en gebleken is dat deze opgehoogd moet worden met een bedrag van 72.000 euro. Deze voorziening is exclusief de dubieuze debiteuren die voort kunnen komen vanuit de opgelegde aanslagen door de belastingsamenwerking rivierenland (BSR).

Onttrekkingen reserves
In 2020 hebben we minder onttrokken uit de algemene reserve voor de uitvoering van nieuw beleid, omdat er geen uitgaven waren in 2020 op deze projecten. Het betreft de projecten:
- Fietspaden onder de Waalbruggen
- Verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost
- Meekoppelkans hinderbeperking spoorbrug

In programma 3 is het voordeel op deze projecten verantwoord. Per saldo is deze afwijking nihil.

1.4 Overzicht aanwending onvoorzien

In de primaire begroting is een post voor Onvoorzien opgenomen van 250.000 euro. De post Onvoorzien is ingezet bij de bestuursrapportages en decemberwijziging.

Inzet welk P&C product	Omschrijving	Jaarrekening 2020
Eerste Bestuursrapportage 2020	ODR Werkprogramma	-80.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Aankoop grond en realiseren toegangsweg Karnheuvelsestraat	-50.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Versterking bedrijvigheid	-5.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Controlemeting windpark Avri	-8.500
Eerste Bestuursrapportage 2020	ODR Werkprogramma 2020 Drugslab	-42.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Onvoorzien bijraming	202.500
Eerste Bestuursrapportage 2020	Beleidsplan Huisvesting arbeidsmigranten	-30.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Ophogen budget taxatiekosten verkoop gronden/panden	-25.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Huisvesting vreemdelingen	-32.000
Eerste Bestuursrapportage 2020	Uitwerking Woonvisie	-30.000
Decemberwijziging	Vrijval restant budget onvoorziene uitgaven	-150.000
Totaal		**-250.000**

1.5 Overzicht incidentele baten en lasten

Hieronder volgt een overzicht van de incidentele lasten en baten over het jaar 2020.

Incidentele lasten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele lasten (exclusief reserves)				
Nieuw beleid 2020	1	500	167	232
Accountantskosten (overheveling 2019)	1	0	68	28
Overige budgetoverhevelingen 2019	1	0	18	18
Frictiekosten herindeling	1	1.713	1.714	2.604
Kosten Covid-19	2	0	1.004	806
Corona noodfonds	2	0	500	324
Nieuw beleid 2020	3	1.395	1.547	72
Fietspaden onder de Waalbruggen (overheveling 2019)	3	0	410	21
Herinrichting openbare ruimte centrum Geldermalsen (overheveling 2019)	3	0	947	5
Verkeersbeleid (t.l.v. BR Grote infrastructurele projecten)	3	0	400	0
Sluipverkeer Beesd	3	0	22	16
Gastvrije Waaldijk	3	0	25	36
Dijkversterking (extra lasten t.l.v. ontvangen leges)	3	0	40	0
Kosten glasvezel buitengebied	3	0	61	53
Aanpassen openbare verlichting bij Kulturhus Haaften	3	0	60	62
Bijdrage afkoop onderhoud geluidsschermen	3	100	100	0
Bijdrage in plaatsen geluidsschermen spooromgeving	3	0	200	150

Incidentele lasten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele lasten (exclusief reserves)				
Nieuw beleid 2020	4	40	14	20
Overige budgetoverhevelingen 2019	4	0	22	22
Revitalisering bedrijventerrein Homburg	4	0	28	0
Fruittech campus	4	0	325	325
Nieuw beleid 2020	6	207	207	127
Cultuurhistorische waarden (overheveling 2019)	6	0	56	56
Kunst- en cultuurbeleid	6	0	25	25
Robuust subsidiebeleid (OZB compensatie)	6	0	30	30
Verkoop snippergroen (lasten)	6	5	290	176
Uitgaven Landschapsontwikkelingsplan (incidentele uitgaven)	6	0	84	84
Nieuw beleid 2020	7	320	160	160
Inzameling incontinentiemateriaal	7	0	73	44
Lasten kernenbeleid	7	0	1.000	0
Onderzoek financiën Sociaal domein (t.l.v. inc. middelen Jeugdzorg)	7	0	12	12
Robuust subsidiebeleid (dorpshuizen)	7	0	55	55
Kulturhus Haaften (nagekomen lasten 2019)	7	0	0	99
Beschermd wonen	7	0	203	0
Duurzaamheid (overheveling 2019)	8	0	127	50
Klimaatadaptatie	8	0	150	150
Klimaatmiddelen transitievisie (overheveling 2019)	8	0	40	48
Duurzaamheid (kosten De Knop)	8	70	70	70
Golfbaan Spijk (ODR)	8	0	110	110
Nieuw beleid 2020	9	2.273	363	384
Planontwikkeling Heuffterrein Vuren (overheveling 2019)	9	0	50	50
Woonvisie/beleidsplan huisv. arbeidsmigranten	9	0	42	44
Implementatiekosten vergunningverlening bouwen	9	0	40	37
Dijkversterking (extra lasten t.l.v. ontvangen leges)	9	0	125	125
Leges omgevingsvergunningen (hogere lasten)	9	0	350	541
Verliesvoorzieningen grondexploitatie 2020	9	0	0	-1.366
Aankoop grond/aanleg toegangsweg Karnheuvelsestraat Est	9	0	50	0
Skaeve Huse (eenmalige kosten)	9	0	30	0
Nieuw beleid 2020	10	75	45	45
Stelpost Onvoorziene (incidentele) lasten	10	250	0	0
Storting in voorziening Dubieuze debiteuren	10	0	0	72
Incidentele middelen Jeugdzorg (algemene uitkering)	10	653	0	0
Frictiekosten voormalig personeel Neerijnen	10	0	84	71
Totaal incidentele lasten (exclusief reserves)		**7.601**	**11.543**	**6.093**

Incidentele lasten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele lasten Reserves				
BR Vorming gemeente West Betuwe	1	1.713	1.714	1.721
BR Verkiezingen (extra kosten Covid-19)	1	0	116	116
BR Afschrijvingslasten (t)huisvesting	1	0	3.780	3.780
BR Revolverend fonds maatschappelijk verantwoord inkopen	1	10	10	10
BR Budgetoverheveling (Organisatieontwikkeling/nw beleid 2020)	1	0	333	268
BR Budgetoverheveling (Werkkostenregeling)	1	0	130	130
BR Budgetoverheveling (Parkeerbeleid/nieuw beleid 2020)	1	0	15	15
BR Budgetoverheveling (Mobiliteitsplan/nieuw beleid 2020)	1	0	8	10
BR Budgetoverheveling (Harmonisatie bedrijventerreinenbeleid/nw beleid 2020)	1	0	8	8
BR Budgetoverheveling (Harmonisatie detailhandelsbeleid/nw beleid 2020)	1	0	8	2
BR Budgetoverheveling (Toeristenbelasting/nieuw beleid 2020)	1	0	10	10
BR Budgetoverheveling (Kunst en Cultuur)	1	0	25	25
BR Budgetoverheveling (Evaluatie klantprofiel 4/nw beleid 2020)	1	0	50	50
BR Budgetoverheveling (Inclusiegemeente/nieuw beleid 2020)	1	0	20	20
BR Budgetoverheveling (Volksgezondheid/nieuw beleid 2020)	1	0	90	90
BR Budgetoverheveling (Wet Inburgering)	1	0	108	108
BR Budgetoverheveling (Onderzoek financiën Sociaal Domein)	1	0	78	78
BR Budgetoverheveling (Energietransitie)	1	0	212	204
BR Budgetoverheveling (Implementatie Omgevingswet/nw beleid 2020)	1	0	1.910	1.889
BR Budgetoverheveling (Implementatie vergunningverlening bouwen)	1	0	610	613
BR Budgetoverheveling (Beleidsplan huisvesting arbeidsmigranten)	1	0	18	16
BR Budgetoverheveling (Beleids- en beheerplan overige objecten/nw beleid 2020)	1	0	30	30
BR Dijkversterking Gastvrije Waaldijk (Gastvrije Waaldijk/nw beleid 2020)	3	600	600	600
BR Dijkversterking Gastvrije Waaldijk (Meekoppelkansen/nw beleid 2020)	3	0	50	50
BR Dekking afschrijving fietsknelpunten (nieuw beleid 2020)	3	1.550	1.550	1.550
BR Glasvezel buitengebied (UBR)	3	0	453	693
BR Gebiedsfonds	4	38	38	38
BR Opstellen beheerplan Groen	6	5	5	5
BR Speelplekvoorzieningen (kadernota Speelruimtebeleid 2022-2026)	6	0	257	257
BR Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond	6	0	0	48
BR Landschapsbeleid/LOP	6	13	236	236
BR Baggeren (overheveling van voorziening naar bestemmingsreserve)	6	0	165	165
BR Kernenbeleid	7	0	1.000	1.000
BR Leefbaarheid	7	0	260	260
BR Zwerfafval	8	0	61	61
BR Duurzaamheid Taakveld 7.4 (overheveling van taakveld 0.3 naar 7.4)	8	0	5.767	5.767
BR Groenonderhoud begraafplaatsen	8	54	54	54
BR Woonwagenlocatie Waardenburg (nieuw beleid 2020)	9	1.000	1.000	1.000

Incidentele lasten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele lasten Reserves				
Algemene reserve (boekwinst verkoop aandelen Eneco)	10	0	13.800	13.800
Algemene reserve (vrijval uit BR Facilitaire zaken)	10	0	271	271
Totaal incidentele lasten Reserves		**4.983**	**34.850**	**35.048**
Totaal Incidentele lasten		**12.584**	**46.393**	**41.141**

Incidentele baten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele baten (exclusief reserves)				
Provinciale bijdrage (vergoeding Covid-19)	2	0	0	145
Leges glasvezel buitengebied	3	0	514	746
Tussentijdse winstneming grondexploitatie (bedrijventerreinen)	4	0	0	1.164
Verkoop snippergroen	6	79	397	409
Omzetten voorziening Baggeren in bestemmingsreserve)	6	0	165	165
Beschermd wonen (bijdrage gemeente Nijmegen)	7	0	203	203
Opslag voor zwerfafval in afvalstoffenheffing	8	0	61	61
Begraafrechten	8	0	0	67
Legesopbrengsten bestemmingsplannen	9	0	0	70
Leges omgevingsvergunningen	9	0	350	716
Dijkversterking (extra leges omgevingsvergunningen)	9	0	284	0
Tussentijdse winstneming grondexploitatie (woningbouw)	9	0	0	224
Boekwinst bij verkoop pand Netstraat 1 Enspijk	10	0	0	258
Boekwinst verkoop aandelen Eneco	10	0	13.800	13.800
OZB opbrengsten voorgaande jaren	10	0	0	46
Algemene uitkering (vergoeding frictiekosten herindeling)	10	1.713	1.714	1.721
Algemene uitkering (incidentele middelen Jeugdzorg)	10	653	653	653
Algemene uitkering (vergoeding kosten Covid19)	10	0	1.142	1.251
Algemene uitkering (vergoeding extra kosten verkiezingen)	10	0	116	116
Algemene uitkering (klimaatadaptatie)	10	0	79	79
Algemene uitkering (inburgering)	10	0	108	108
Algemene uitkering (nacalculatie 2018 en 2019)	10	0	-1	142
Totaal incidentele baten (exclusief reserves)		**2.445**	**19.585**	**22.144**

Incidentele baten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele baten Reserves				
BR Vorming gemeente West Betuwe	1	1.713	1.714	2.604
BR Pensioenen wethouders	1	0	125	125
BR Dekking afschrijvingslasten facilitaire zaken	1	0	271	271
BR Grote infrastructurele projecten (Verkeersbeleid)	3	0	400	0
BR Grote infrastructurele projecten (sluipverkeer Beesd)	3	0	22	16
BR Herinrichting openbare ruimte Geldermalsen	3	0	947	5
BR Dijkversterking Gastvrije Waaldijk	3	0	25	36
BR Spoorproject Geldermalsen-Tricht (geluidsschermen)	3	0	200	150
BR Economisch actieplan (revitalisering bedrijventerr. Homburg)	4	0	28	0
BR Robuust subsidiebeleid	6	0	30	30
BR Opstellen beheerplan Groen	6	0	12	11
BR Landschapsbeleid/LOP	6	13	97	97
BR Biodiversiteit/LOP	6	0	223	223
BR Sociaal domein (tekorten sociaal domein)	7	1.000	1.000	1.000
BR Kernenbeleid	7	0	1.000	0
BR Leefbaarheid (regulier jaarbudget)	7	0	260	115
BR Leefbaarheid (kadernota Speelruimtebeleid 2022-2026)	7	0	164	164
BR Robuust subsidiebeleid	7	0	25	25
BR Robuust subsidiebeleid	7	0	30	30
BR Robuust subsidiebeleid (kadernota Speelruimtebeleid 2022-2026)	7	0	93	93
BR Duurzaamheid Taakveld 7.4 (kosten De Knop)	8	70	70	70
BR Duurzaamheid Taakveld 7.4 (restantbudget 2019)	8	0	127	50
BR Duurzaamheid Taakveld 7.4 ((t)huisvesting)	8	0	3.380	3.380
BR Groenonderhoud begraafplaatsen	8	79	79	79
BR Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond	9	0	15	0
BR Dekking kapitaallasten Skaeve Huse	9	0	30	0
AR (nieuw beleid)	10	3.962	3.962	3.962
AR (budgetoverheveling 2019: accountantskosten)	10	0	68	68
AR (budgetoverheveling 2019: fietspaden onder de Waalbruggen)	10	0	410	21
AR (budgetoverheveling 2019: cultuurhistorische waarden)	10	0	56	56
AR (budgetoverheveling 2019: klimaatadaptatie)	10	0	71	71
AR (budgetoverheveling 2019: klimaatmiddelen transitievisie)	10	0	252	252
AR (budgetoverheveling 2019: planontwikkeling Heuffterrein Vuren)	10	0	50	50
AR (overige budgetoverhevelingen 2019)	10	0	40	40
AR (incontinentiemateriaal)	10	0	73	44
BR Onderhoud gemeentelijke gebouwen ((t)huisvesting)	10	0	400	400
BR Duurzaamheid Taakveld 0.3	10	0	5.767	5.767
BR Precariobelasting (nieuw beleid)	10	3.998	4.223	2.750

Incidentele baten > € 50.000	Programma	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Jaarrekening 2020
Incidentele baten Reserves				
BR Frictiekosten voormalig personeel Neerijnen	10	0	84	71
Totaal incidentele baten Reserves		**10.835**	**25.823**	**22.126**
Totaal Incidentele baten		**13.280**	**45.408**	**44.270**
Totaal saldo incidentele baten en lasten		**696**	**-985**	**3.129**

1.6 Overzicht wet normering topinkomens

Uit hoofde van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Op basis van de WNT is het verplicht om in de jaarrekening melding te maken van:

1. alle topfunctionarissen en hun bezoldiging. Voor gemeenten zijn de functies van gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt binnen de WNT.
2. Uitkeringen aan topfunctionarissen wegens beëindiging van het dienstverband.
3. Overige medewerkers die een bezoldiging boven het toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De maximale bezoldiging voor een topfunctionaris in dienstverband bedraagt volgens de WNT 201.000 euro over 2020 op basis van een fulltime dienstverband. In dit bedrag is inbegrepen de beloning, belastbare onkostenvergoedingen en voorzieningen voor beloning op termijn (met name pensioenpremie). Toetsing aan de norm vindt plaats naar rato van omvang fte en duur dienstverband in het jaar.

Wet normering topinkomens 2020 **bedragen x € 1**			
Functiegegevens 2020	**Gemeentesecretaris** **P.U.L.M. Coesmans**	**Griffier** **H.J. van der Graaff**	**Plv Griffier** **K.G. Steenbergen**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/04 - 31/12	01/01 - 31/03
Omvang dienstverband 2020	1,00	1,00	0,80
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging 2020			
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoeding	116.215,98	69.555,83	15.541,20
Beloningen betaalbaar op termijn	20.328,48	12.492,45	3.433,55
Bezoldiging	*136.544,46*	*82.048,28*	*19.074,75*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	201.000,00	151.024,59	39.980,33
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet ontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Vergelijkbare gegevens over 2019 bedragen x € 1			
Functiegegevens 2019	**Gemeentesecretaris**	**Plv Griffier**	**n.v.t.**
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband 2018	1,00	1,00	n.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging 2019			
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoeding	109.274,00	43.269,00	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	19.413,00	3.539,00	n.v.t.
Bezoldiging	128.686,00	46.809,00	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000,00	81.321,00	n.v.t.

1.7 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Er zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

Omschrijving	Onrechtmatig, telt niet mee voor oordeel	Onrechtmatig, telt wel mee voor oordeel
1. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	X	
2. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen	X	
3. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn		X
4. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd		X
5. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend		X
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt		
6a. Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6b. Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren		
7a. Jaar van investeren		X
7b. Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie 2020			Begrotingsafwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Bestuur en Ondersteuning	1.987	-2.417	-430	-111	-2.970	-3.081	-2.098	-553	-2.651
2. Veiligheid	49	-6.909	-6.860	177	-5.642	-5.465	128	1.267	1.395
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	1.273	-13.696	-12.423	1.625	-7.143	-5.518	352	6.553	6.905
4. Economie	6.614	-7.325	-711	8.838	-8.305	533	2.224	-980	1.244
5. Onderwijs	937	-5.528	-4.591	621	-4.839	-4.218	-316	689	373
6. Sport, Cultuur en Recreatie	1.069	-9.208	-8.139	1.108	-8.918	-7.810	39	290	329
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	15.016	-50.886	-35.870	14.490	-49.974	-35.484	-526	912	386
8. Duurzaamheid en Milieu	13.348	-14.593	-1.245	14.177	-15.093	-916	829	-500	329
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	12.291	-14.662	-2.371	15.052	-15.812	-760	2.761	-1.150	1.611
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	101.681	-1.393	100.288	102.592	-1.653	100.939	911	-260	651
Subtotaal	**154.265**	**-126.617**	**27.648**	**158.569**	**-120.349**	**38.220**	**4.304**	**6.268**	**10.572**
Kosten overhead	1.231	-17.422	-16.769	937	-16.735	-15.798	-294	687	393
VPB	0	0	0	0	-34	-34	0	-34	-34
Totaal saldo baten en lasten	**155.497**	**-144.038**	**10.879**	**159.508**	**-137.117**	**22.388**	**4.010**	**6.921**	**10.931**
Toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves									
1. Bestuur en Ondersteuning	2.902	-12.166	-9.262	3.367	-9.896	-6.528	465	2.270	2.736
2. Veiligheid	66	0	66	66	0	66	0	0	0
3. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	6.544	-5.652	892	2.020	-5.876	-3.856	-4.524	-224	-4.748
4. Economie	28	-38	-10	0	-38	-38	-28	0	-28
5. Onderwijs	694	-396	298	556	-396	160	-138	0	-138
6. Sport, Cultuur en Recreatie	938	-1.352	-414	728	-1.401	-673	-210	-49	-259
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	2.723	-1.476	1.247	1.517	-1.476	41	-1.206	0	-1.206
8. Duurzaamheid en Milieu	3.656	-5.882	-2.226	3.579	-5.882	-2.303	-77	0	-77
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing	30	-1.000	-970	0	-1.000	-1.000	-30	0	-30
10. Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	15.171	-14.081	1.090	13.249	-14.081	-832	-1.922	0	-1.922
Subtotaal mutaties reserves	**32.752**	**-42.042**	**-9.289**	**25.081**	**-40.046**	**-14.963**	**-7.670**	**1.997**	**-5.672**
Gerealiseerde resultaat ten opzichte van de begroting na wijziging									**5.259**

Er is een kostenoverschrijding aan de lastenkant bij de volgende programma's:

Programma 1 Bestuur en ondersteuning
De kostenoverschrijding komt door de betaling van de uittreedsom aan Avres. Deze hogere kosten compenseren we door hogere baten (dekking vanuit fusiebudget). Deze overschrijding valt onder categorie 1: Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

Programma 4 Economie
De kostenoverschrijding komt door de uitgaven aan de grondexploitaties van de bedrijventerreinen. De hogere kosten compenseren we door hogere baten (verkoopopbrengsten). Deze overschrijding valt onder categorie 1: Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

Programma 8 Duurzaamheid en Milieu
De kostenoverschrijding komt door de uitgaven aan de post riolen, afval en begraafplaatsen. Deze hogere kosten compenseren we door hogere baten (toevoegingen aan voorzieningen). Deze overschrijding valt onder categorie 1: Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
De kostenoverschrijding komt door de uitgaven aan de grondexploitaties van de woningen. De hogere kosten compenseren we door hogere baten. Deze overschrijding valt onder categorie 1: Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen
De kostenoverschrijding komt door het afboeken van de boekwaarde van het pand Netstraat te Enspijk. Deze hogere kosten compenseren we door hogere baten (verkoopopbrengst van dit pand dat 258.000 euro hoger is dan de boekwaarde). Deze overschrijding valt onder categorie 1: Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Conclusie: er zijn geen onrechtmatigheden binnen dit programma geconstateerd.

2 Balans

2.1 Balans

In het hierna opgenomen overzicht presenteren we de balans per 31-12-2019 en 31-12-2020.

Activa	31-12-2019	31-12-2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**1.296.904**	**1.259.210**
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.296.904	1.259.210
Materiële vaste activa	**108.832.020**	**108.920.210**
a. Investeringen met economisch nut	65.769.378	66.733.839
b. Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	34.497.641	33.156.335
c. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.565.001	9.030.036
Financiële vaste activa	**11.712.723**	**11.486.905**
a. Kapitaal verstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	3.336.856	3.319.974
b. Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties	0	0
c. Overige langlopende leningen	4.745.625	4.536.689
d. Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	3.630.242	3.630.242
Totaal vaste activa	**121.841.647**	**121.666.325**
Vlottende activa		
Voorraden	**57.248.617**	**47.373.067**
a. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	77.999.062	66.962.129
Af: voorzieningen grondexploitatie	-21.024.110	-19.862.728
b. Gereed product en handelsgoederen	273.665	273.666
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	**18.610.677**	**34.279.726**
a. Vorderingen op openbare lichamen	11.197.726	7.539.399
b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist	374.930	19.424.361
c. Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	341.395	1.331.701
d. Rekeningen-courant met niet financiële instellingen	0	0
e. Overige vorderingen	8.046.106	7.219.279
Af: voorziening dubieuze vorderingen	-1.349.480	-1.235.014
Liquide middelen	**387.467**	**1.027.101**
a. Banksaldi	387.467	1.027.101
Overlopende activa	**1.268.415**	**10.910.735**
a. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Rijk	0	0
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
b. Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.268.415	10.910.735
Totaal vlottende activa	**77.515.176**	**93.590.629**
Totaal activa	**199.356.823**	**215.256.954**
Recht op verliescompensatie VPB krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969		

Passiva		31-12-2019		31-12-2020
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**78.659.223**		**101.047.798**
a. Algemene reserve	32.144.823		43.170.874	
b. Bestemmingsreserves	41.523.743		50.452.957	
c. Gerealiseerde resultaat	4.990.657		7.423.967	
Voorzieningen		**10.880.147**		**10.676.481**
a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.849.518		3.316.716	
b. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	7.354.996		6.791.395	
c. Overige voorzieningen	675.633		568.370	
Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer		**93.260.058**		**74.928.570**
a. Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en Overige financiële instellingen	93.195.452		74.850.683	
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0		0	
b. Waarborgsommen	64.606		77.887	
Totaal vaste passiva		**182.799.428**		**186.652.849**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**10.066.195**		**12.158.883**
a. Kasgeldleningen aangegaan bij binnenlandse banken en financiële instellingen	0		0	
b. Overige kasgeldleningen	0		0	
c. Banksaldi	5.566		0	
d. Overige schulden	10.060.629		12.158.883	
Overlopende passiva		**6.491.198**		**16.445.222**
a. Verplichtingen vanuit begrotingsjaar die in volgend jaar tot betaling komen	5.675.642		13.393.299	
b. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel				
Europese overheidslichamen	0		0	
- Rijk	245.451		1.347.652	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	499.849		1.542.892	
c. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaar	70.256		161.379	
Totaal vlottende passiva		**16.557.393**		**28.604.105**
Totaal passiva		**199.356.823**		**215.256.954**
Borg/garantstellingen		126.120.000		138.479.586

2.2 Vaste activa

Artikel 62 BBV

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Afschrijvingsbeleid vaste activa gemeente West Betuwe

- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan 10.000 euro worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Groot onderhoud wordt niet afgeschreven maar ten laste van de exploitatie of de betreffende onderhoudsvoorziening gebracht.
- Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname, met uitzondering van investeringen die ineens worden afgeschreven, daarvan vindt de afschrijving plaats in het jaar van de investering.
- Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
- Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde, met uitzondering van nieuwbouw van gebouwen (0-30%).
- De afschrijvingsmethode is bij voorkeur lineair. Bij investeringen waarbij een directe relatie kan worden gelegd met de opbrengst voor de gemeente en de hierbij te hanteren tarieven kan de annuïtaire methode worden toegepast.
- Aan investeringen worden geen interne uren toegerekend, met uitzondering van investeringen die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden door derden en waarbij het mogelijk is interne uren toe te rekenen
- Aan lopende investeringen die groter zijn dan 1.000.000 euro wordt rente toegerekend. Deze rente wordt berekend over de boekwaarde aan het begin van het betreffende jaar.

2.2.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit geactiveerd als ze individueel een bedrag van 10.000 euro te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.296.904	0	0	37.694	0	0	1.259.210
Totaal immateriële vaste activa	**1.296.904**	**0**	**0**	**37.694**	**0**	**0**	**1.259.210**

2.2.2 Materiële vaste activa

Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd. Op investeringen wordt jaarlijks op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde afgeschreven.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2019 worden gedaan.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven

De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:

Automatisering
- 3-7 jaar: automatiseringsapparatuur

Inventaris
- 10 jaar: telefooninstallaties
- 10 jaar: meubilair

Vervoermiddelen
- 7 -10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen

Gebouwen
- 50 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- 50 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen (restwaarde 0-30%)
- 50 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- 50 jaar: sporthallen/gymzalen
- 25 jaar: renovatie, sporthallen/gymzalen
- 15 jaar: technische installaties in gebouwen
- 10 jaar: zonnepanelen

Terreinen
- 10-30 jaar: speelvoorzieningen
- 12 jaar: kunstgrasvelden toplaag
- 40 jaar: kunstgrasvelden onderlaag
- 30 jaar: sportterreinen
- 10-50 jaar: groenvoorzieningen

Infrastructuur
- maximaal 60 jaar: rioleringen; in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden de termijnen vastgelegd
- maximaal 50 jaar: wegen, pleinen en rotondes
- 25 jaar: bruggen, hout
- 60 jaar: bruggen, beton/staal
- 40 jaar: openbare verlichting, masten
- 30 jaar: openbare verlichting, led-panels, led-armaturen
- 20 jaar: openbare verlichting, armaturen (geen led), kabels (bovengronds)
- 10 jaar: openbare verlichting, led-drivers, lampen (geen PL)
- 4 jaar: openbare verlichting, PL-lampen
- 15 jaar: pompen en gemalen.(mechanisch)
- 45 jaar; pompen en gemalen (bouwkundig)
- 45 jaar; drainage
- 45 jaar: randvoorzieningen rioleringen
- 45 jaar: mechanische riolering (leidingen)

Aankoop bestaande activa: restant levensduur.
De investeringen voor 1 januari 2019 schrijven we af conform de richtlijnen van de voormalige gemeenten. Investeringen na 1 januari 2019 schrijven we lineair af.

Afwijking van het afschrijvingsbeleid en/of de tabel geschiedt op basis van een raadsbesluit in het betreffende investeringsvoorstel.

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Herrubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	7.308.764	-75.643	479.160	10.165	0	0	7.702.116
Bedrijfsgebouwen	51.864.220	83.171	2.716.509	0	0	1.918.630	52.745.270
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	3.651.641	0	362.587	0	120.000	217.765	3.676.463
Vervoermiddelen	253.232	0	0	0	0	40.778	212.454
Machines, apparaten en installaties	790.820	-7.528	53.031	0	0	183.783	652.540
Overige materiële vaste activa	1.900.700	0	14.058	0	0	169.762	1.744.996
Totaal materiële vaste activa	**65.769.378**	**0**	**3.625.345**	**10.165**	**120.000**	**2.530.718**	**66.733.839**

Investeringen met een economisch nut (heffing)	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	34.497.641	1.640.508	1.672.039	1.297.967	11.808	0	33.156.335
Totaal	**34.497.641**	**1.640.508**	**1.672.039**	**1.297.967**	**11.808**	**0**	**33.156.335**

Investeringen met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken voor 2017	359.703	0	0	24.910	0	0	334.793
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken vanaf 2017	8.205.299	910.081	0	296.479	123.658	0	8.695.243
Totaal	**8.565.001**	**910.081**	**0**	**321.389**	**123.658**	**0**	**9.030.036**

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn op basis van de voorgeschreven termijnen per activasoort verwerkt.

Strategische gronden
Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden gronden die zijn verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld opgenomen onder de materiële vaste activa. Dergelijke gronden worden in de regel aangeduid als ‘warme gronden’. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan. Onder de Materiële vaste activa zijn de volgende strategische gronden opgenomen.

Strategische gronden	Bruto investering	Voorziening	Netto investering	Aantal m2	Prijs per m2
Hoogeinde Noord	101.431	-80.066	21.365	4.273	5,00
Proeftuinen	289.731	-135.330	154.401	42.500	3,63
Burgemeester Vernedelaan 4	2.652	0	2.652	900	2,95
Burgemeester Von Gesauweg 18	2.652	0	2.652	1.500	1,77
Hondsgemet-Noord	0	0	0	0	0,00
Garstkampen woningbouw	3.080.632	-2.957.357	123.275	24.655	5,00
Schakelzone	805.589	-705.524	100.065	20.013	5,00
Overige gronden	1.242.427	-558.396	684.031	136.803	5,00
Totaal	**5.525.114**	**-4.436.673**	**1.088.441**	**230.644**	**4,72**

2.2.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs, dan wordt de lagere marktwaarde aangehouden.

In de hieronder gepresenteerde tabellen wordt een specificatie gegeven van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en Leningen. Verder is in de balans bij overige uitzettingen een bedrag opgenomen van 3.630.242 euro. Dit betreft een belegging van de voormalige gemeente Neerijnen bij de ABN/AMRO bank.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Aandelen Alliander	2.661.733	2.661.733
Aandelen Stedin	475.016	475.016
Aandelen BNG bank	136.713	136.713
Aandelen Eneco	16.882	0
Aandelen Vitens	5.037	5.037
Inschrijvingen Grootboek Nationale Schuld	41.476	41.476
Totaal	3.336.856	3.319.974

Leningen aan	Stand per 31-12-2019	Verstrekking	Aflossing	Vermindering	Stand per 31-12-2020
Deelnemingen					
Vitens NV achtergestelde lening	214.820	0	107.414	0	107.406
Subtotaal deelnemingen	**214.820**	**0**	**107.414**	**0**	**107.406**
Overige langlopende leningen					
TV De Waalrackets	46.250	0	6.250	0	40.000
Rijvereniging Tielerwaard West	24.750	0	1.500	0	23.250
Paardensport Waddensteijnruiters	42.500	0	2.500	0	40.000
D'n Oude Wiel Herwijnen	0	0	0	0	0
VV Vuren	27.000	0	1.500	0	25.500
VV Heukelum	45.000	0	2.500	0	42.500
VV Herovina	41.250	0	2.500	0	38.750
VV Vuren	12.000	0	2.000	0	10.000
Startersleningen	1.940.347	495.473	202.672	0	2.233.148
Duurzaamheidsleningen	1.120.456	382.958	250.657	0	1.252.757
VV WNC Waardenburg	106.811	0	3.490	0	103.321
Leningen aan ambtenaren	1.124.442	0	546.450	0	577.992
Leningen Zorg om voedsel	0	10.000	0	0	10.000
Verduurzaming dorpshuis Asperen	0	32.065	0	0	32.065
Subtotaal langlopende leningen	**4.530.805**	**920.496**	**1.022.019**	**0**	**4.429.283**
Totaal	**4.745.625**	**920.496**	**1.129.433**	**0**	**4.536.689**

2.3 Vlottende activa

2.3.1 Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De voorraden (onderhanden werk grondexploitatie) betreft de boekwaarde van in exploitatie genomen complexen. De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

In het verloopoverzicht zijn de verwachte resultaten voor de opbrengsten gebaseerd op de naar verwachting te realiseren verkoopprijzen, terwijl de nog uit te geven bedragen zijn ontleend aan de kostprijsberekeningen. Waar sprake is van verwachte exploitatieverliezen wordt de waardering gecorrigeerd door middel van een voorziening voor exploitatietekorten. Deze voorzieningen zijn gebaseerd op de netto contante waarde per 1 januari 2021.

Verloopoverzicht grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen 2020	Opbrengsten 2020	Winstuitname 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening verlieslatende complexen	Boekwaarde 31-12-2020
Hondsgemet Zuid	5.707.859	154.590	6.951.055	1.163.814	75.208	0	75.208
Hondsgemet Noord	14.258.319	304.822	11.506	0	14.551.635	0	14.551.635
Homburg Noord	585.234	17.900	201.789	0	401.345	308.164	93.181
De Plantage (Meteren)	44.525.310	4.106.442	7.275.841	0	41.355.911	16.263.564	25.092.347
Molenblok (Varik)	3.456.437	444.378	-12.179	0	3.912.994	1.875.173	2.037.821
Slingerbos (Ophemert)	2.775.529	195.657	1.708	0	2.969.478	220.107	2.749.371
Haaften Noord	1.045.134	36.137	184.641	0	896.630	552.541	344.089
Klingelenberg Noord (Tuil)	978.485	45.650	0	0	1.024.135	201.588	822.547
A. Mackaylaan (Ophemert)	116.883	2.895	0	0	119.778	0	119.778
De Eng 2 (Asperen)	493.503	47.832	571.256	29.921	0	0	0
Herwijnen Oost	3.159.337	343.303	1.716.073	168.458	1.955.025	0	1.955.025
Hoge Land III (Heukelum)	-391.535	125.075	133.033	25.929	-373.564	0	-373.564
Centrumplan Vuren	1.308.844	157.219	1.386.642	0	79.421	441.591	-362.170
Spijk achter Dorpshuis	-20.277	14.410	0	0	-5.867	0	-5.867
Totaal	**77.999.062**	**5.996.310**	**18.421.365**	**1.388.122**	**66.962.129**	**19.862.728**	**47.099.401**

		Verwachtingen					
Verloopoverzicht grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)	Looptijd tot	Winstneming tot en met 2020
Hondsgemet Zuid	75.208	1.598.064	2.195.875	522.603	502.310	2022	4.996.351
Hondsgemet Noord	14.551.635	13.991.638	29.680.000	1.136.727	932.512	2030	
Homburg Noord	401.345	110.032	197.050	-314.327	-308.164	2021	
De Plantage (Meteren)	41.355.911	43.804.608	63.701.091	-21.459.428	-16.263.564	2034	
Molenblok (Varik)	3.912.994	2.937.918	4.696.928	-2.153.984	-1.875.173	2027	
Slingerbos (Ophemert)	2.969.478	3.535.106	6.251.750	-252.834	-220.107	2027	
Haaften Noord	896.630	13.491	346.529	-563.592	-552.541	2021	
Klingelenberg Noord (Tuil)	1.024.135	377.961	1.170.535	-231.561	-201.588	2027	
A. Mackaylaan (Ophemert)	119.778	25.137	337.503	192.588	188.812	2021	
Herwijnen Oost	1.955.025	861.911	3.208.793	391.857	376.641	2022	800.611
Hoge Land III (Heukelum)	-373.564	196.080	165.289	342.773	336.052	2021	2.215.697
Centrumplan Vuren	79.421	471.001	100.000	-450.422	-441.591	2021	
Spijk achter Dorpshuis	-5.867	537.005	705.891	174.753	164.674	2023	
Totaal	**66.962.129**	**68.459.952**	**112.757.234**	**-22.664.847**	**-17.361.727**		**8.012.659**

De resultaten tegen netto contante waarde per 1 januari 2021 zijn berekend op basis van de in het BBV voorgeschreven disconteringspercentage van twee procent. Voor de plannen met een negatief resultaat wordt ter dekking van dit verlies conform het BBV een bedrag opgenomen in de verlies-voorziening grondexploitatie. Bij de nog te maken kosten is rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging van 2 procent. Bij de nog te realiseren opbrengsten is rekening gehouden met een opbrengstenstijging van 1,5% voor de middellange termijn (2021-2023) en 1% voor de lange termijn

(2024 en verder). Voor De Plantage wordt hiervan afgeweken met geraamde opbrengstenstijgingen in 2021-2023 van 1,5 procent en 1 procent vanaf 2024. Voor de aan de complexen toe te rekenen rente wordt rekening gehouden met 0,75 procent in 2021, 1,00 procent voor 2022-2025 en 1,25 procent vanaf 2026.

Gereed product en handelsgoederen
Dit betreft de boekwaarde per 31 december 2020 van het voormalig gemeentehuis in Asperen. We zijn voornemens tot verkoop van dit pand. Vanwege BBV voorschriften moeten we deze investering daarom opnemen onder de categorie Voorraden.

2.3.2 Uitzettingen korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het saldo van de vorderingen op openbare lichamen bedraagt 7.539.399 euro per 31 december 2020.

Vorderingen op openbare lichamen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Ministeries	46.492	0
Provincies	0	0
Gemeenten	214.854	0
Waterschappen	282.879	0
Gemeenschappelijke regelingen	2.213.002	0
Belastingdienst	8.440.499	7.539.399
Totaal	11.197.726	7.539.399

Uitzettingen in 's Rijks schatkist
De regeling schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een grensbedrag van 0,75 procent het begrotingstotaal, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG rekening.

Het saldo schatkistbankieren is 19.424.361 euro per 31 december 2020.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Schatkistbankieren	374.930	19.424.361
Totaal	374.930	19.424.361

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Verslagjaar 2020			
(1) Drempelbedrag	Drempelbedrag	952			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	702	746	657	726
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder drempelbedrag	250	206	295	226
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding drempelbedrag	0	0	0	0

(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	126.900
(4b)		126.900
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	952

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	63.147	67.861	60.403	66.775
(5b)	Dagen in kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalciijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	702	76	657	726

Rekening-courant verhoudingen met het Rijk

Het saldo op de balans per 31 december 2020 van 1.331.701 euro heeft betrekking op de rekening courant verhouding met de SVn (Stimuleringsregeling Volkshuisvesting).

Overige Vorderingen

De overige vorderingen (exclusief openbare lichamen) zijn 5.984.265 euro per saldo per 31 december 2020 . Hierop is een voorziening dubieuze debiteuren in mindering gebracht van 1.235.014 euro.

Overige vorderingen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Debiteuren algemeen (inclusief belastingen)	5.883.451	5.328.366
Debiteuren sociale zaken	2.162.655	1.890.913
Subtotaal Debiteuren	8.046.106	7.219.279
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-1.349.480	-1.235.014
Totaal	6.696.626	5.984.265

2.3.3 Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Liquide middelen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Banksaldi en kruisposten	387.467	1.027.101
Totaal	387.467	1.027.101

2.3.4 Overlopende activa

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Onderstaande posten zijn opgenomen tegen nominale waarde. De post nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen is in 2020 flink gestegen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door afrekening 2019 van Werkzaak inclusief de TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers).

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Nog te ontvangen wegens levering goederen en diensten	1.038.092	1.753.136
Vooruitbetaalde bedragen	194.224	1.832.895
Te verrekenen met Veiligheidsregio	266	924
Werkzaak afrekening 2019	32.166	7.319.597
Overige posten	3.667	4.183
Totaal	1.268.415	10.910.735

2.4 Reserves

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de volgende bestanddelen:

Reserves
De reserves worden gevormd conform de door de gemeenteraad genomen besluiten. Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden gedaan conform de daartoe strekkende raadsbesluiten.

Algemene Reserve	Stand per 1-1-2020	Bestemming resultaat 2019	Incidentele toevoe-gingen	Structurele toevoe-gingen	Incidentele onttrek-kingen	Structurele onttrek-kingen	Stand per 31-12-2020
Algemene reserve (risicobuffer)	17.617.225	507.242	14.071.203		4.563.910		27.631.760
Algemene reserve Grondexploitatie	12.870.164	1.011.516					13.881.680
Algemene reserve preferente aandelen Vitens	1.592.396						1.592.396
Algemene reserve bonusaandelen BNG	65.038						65.038
Resultaatbestemming	4.990.657	-4.990.657	7.423.967				7.423.967
Totaal	**37.135.480**	**-3.471.899**	**21.495.170**	**0**	**4.563.910**	**0**	**50.594.841**

Algemene reserve (risicobuffer)
De algemene reserve is bedoeld als risicobuffer voor het opvangen van incidentele of structurele ontwikkelingen. Anderzijds worden meevallers toegevoegd aan de reserve.

Algemene reserve Grondexploitaties
De algemene reserve Grondexploitaties is gevormd ter voorkoming van fluctuaties in het resultaat als gevolg van de grondexploitatie. Hiermee wordt een solide buffer gecreëerd voor toekomstige risico's.

Algemene reserve Bonusaandelen BNG en preferente aandelen Vitens
In het verleden zijn door de BNG bonusaandelen uitgegeven ten laste van het resultaat. Bij Vitens zijn aandelen verkocht. De aandelen BNG zijn op de balans als bezitting opgenomen. Omdat er voor deze aandelen geen betaling heeft plaatsgevonden, is deze reserve gevormd. Voor de aandelen Vitens is het dividend komen te vervallen.

Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2020	Bestemming resultaat 2019	Incidentele toevoe-gingen	Structurele toevoe-gingen	Incidentele onttrek-kingen	Structurele onttrek-kingen	Stand per 31-12-2020
Programma 1							
Herindelingsbudget West Betuwe	2.142.562		1.720.596		2.604.161		1.258.997
Vervangingsinvesteringen ICT	1.366.456	-322.256		446.312		19.099	1.471.413
Vervangingsinvesteringen Facilitaire zaken	271.611			69.346	271.000	11.226	58.731
Revolverende fonds MVI en duurzaamheid	55.472		9.500				64.972
Duurzaamheid (taakveld 0.3)	5.767.391				5.767.391		0
Precariobelasting	11.470.980				2.749.791		8.721.189
Dekking afschrijving noodstroomvoorziening	55.748					6.916	48.832
Frictiekosten voormalig personeel Neerijnen	83.319				71.380		11.939
Onderhoud gebouwen	415.841	2.051.305		705.270	400.000	317.290	2.455.126
Afschrijvingslasten (T)huisvesting	0		3.780.000				3.780.000
Budgetoverhevelingen	0		3.565.670				3.565.670
Verkiezingen	0		116.150				116.150
Programma 2							
Bijdrage huisvesting Veiligheidsregio	1.794.561					66.465	1.728.096
Programma 3							
Mobiliteitsplan	45.000						45.000
Grote Infrastructurele projecten	426.091				15.448		410.643
Herinrichting openbare ruimte centrum GM	947.167				5.077		942.090
Dekking afschrijvingslasten openbare verlichting	246.361			73.822		12.999	307.184
Bijdrage spoorproject Geldermalsen-Tricht	806.038				150.000		656.038
Dekking afschr.lasten K+R fietspad Leeuwenstein	87.723					3.022	84.701
Dekking afschrijvingslasten Dorpsplein Beesd	259.107					8.226	250.881
Dekking afschrijvingslasten R&R wegen	1.689.685					743.575	946.110
Dekking afschr.lasten Herman Kuijkstraat Oost	227.000						227.000
Dekking afschr.lasten parkeerplaatsen De Pluk	150.000						150.000
Rondweg Tuil Waardenburg	600.000						600.000
Rehabilitatie wegen	549.845			250.000		130.259	669.586
Dijkversterking Gastvrije Waaldijk	0		650.000		36.041		613.959
Dekking afschrijvingslasten fietsknelpunten	0		1.550.000				1.550.000
Civiele Kunstwerken	0	92.859		50.750		28.502	115.107
Wegen	0	1.231.654		2.519.998		738.103	3.013.549
Openbare verlichting	0	315.015		89.009		149.216	254.808
Glasvezel buitengebied	0		692.884				692.884
Programma 4							
Economisch actieplan	28.008						28.008
Gebiedsfonds	1.439.537		38.000				1.477.537
Dekking afschr.lasten Revitalisering BT Homburg	757.580						757.580

Bestemmingsreserves	Stand per 1-1-2020	Bestemming resultaat 2019	Incidentele toevoe-gingen	Structurele toevoe-gingen	Incidentele onttrek-kingen	Structurele onttrek-kingen	Stand per 31-12-2020
Programma 5							
Vervanging inventaris gymlokalen	108.470						108.470
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	806.709			115.000		161.402	760.307
Dekkingsreserve MFC Haaften	717.845					21.113	696.732
Dekking afschrijving inventaris gymlokalen	10.108			14.440		5.975	18.573
Manifest van Lingewaal	1.525.043			167.200		341.019	1.351.224
Programma 6							
Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond	15.539		47.774				63.313
Dekking afschrijvingslasten sportterreinen	1.425.799			179.960		39.957	1.565.802
Landschapsontwikkeling/LOP	227.660		236.293		96.965		366.988
Opstellen beheerplan Groen	19.866		4.840		11.285		13.421
Vervanging tractie	558.182			92.051		90.337	559.896
Buitensportaccommodaties	240.528			37.650			278.178
Biodiversiteit/LOP	223.793				223.793		0
Speelplekkenbeleid	0		257.003				257.003
Baggeren	0		164.894	146.685		140.703	170.876
Beschoeiingen	0	103.322		43.010		23.723	122.609
Programma 7							
Leefbaarheid	243.686		260.000		278.523		225.163
Kernenbeleid	0		1.000.000				1.000.000
Sociaal Domein	1.305.946				1.000.000		305.946
Dekking afschrijvingslasten MFC De Pluk	795.697					22.103	773.594
Robuust subsidiebeleid	178.000				178.000		0
Programma 8							
Bodemsanering	100.000						100.000
Duurzaamheid (taakveld 7.4)	197.471		5.767.391		3.500.191		2.464.671
Groenonderhoud begraafplaatsen	490.096		53.930		78.634		465.392
Zwerfafval			60.750				60.750
Programma 9							
Dekking afschrijvingslasten Skaeve Huse	87.721						87.721
Bovenwijkse voorzieningen	562.548						562.548
Dekking afschrijvingslasten WWC Waardenburg	0		1.000.000				1.000.000
Totaal	**41.523.790**	**3.471.899**	**20.975.675**	**5.000.503**	**17.437.680**	**3.081.230**	**50.452.957**

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn de voor een specifiek doel afgezonderde bestanddelen van het eigen vermogen opgenomen. De aard en reden van de reserves en de toevoegingen en onttrekkingen lichten we per programma toe:

Bestemmingsreserve voor dekking kapitaallasten:
Voor een efficiënte bedrijfsvoering en ten behoeve van de continuïteit van de vervanging van de bedrijfsmiddelen zijn vervangingsreserves in het leven geroepen. Deze reserves voeden we vanuit de jaarlijkse exploitatie. De kapitaallasten komen ten laste van deze vervangingsreserve. Dit betreft reserves voor:

1. Vervanging ICT en facilitaire zaken
2. Noodstroomvoorziening
3. (T)huisvesting
4. Revolverend fonds Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
5. Openbare verlichting
6. Reconstructies en rehabilitaties wegen
7. Kiss en Ride fietspad Leeuwenstein
8. Herinrichting Dorpsplein Beesd
9. Herinrichting Herman Kuijkstraat Oost
10. Aanleg parkeerplaatsen De Pluk
11. Rehabilitatie Wegen
12. Fietsknelpunten
13. Revitalisering bedrijventerrein Homburg
14. Skaeve Huse
15. Sportterreinen
16. Buitenkant schoolgebouwen
17. Manifest van Lingewaal
18. MFC Haaften
19. Tractiemiddelen buitendienst
20. MFC De Pluk
21. Inventaris gymlokalen
22. WWC Waardenburg

Herindelingsbudget West Betuwe
Voor de vorming van de gemeente West Betuwe wordt via het Gemeentefonds een tijdelijke bijdrage in deze kosten gegeven. De niet uitgegeven middelen storten we in deze reserve.

Bestemmingsreserve Duurzaamheid taakveld 0.3
Het saldo van deze bestemmingsreserve is, conform de besluitvorming in de eerste bestuurs-rapportage, toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheid (taakveld 7.4) waardoor het saldo ultimo 2020 nihil bedraagt.

Bestemmingsreserve Precariobelastingen
In 2013 is de bestemmingsreserve Precariobelastingen ingesteld op basis van het raadsbesluit van 24 september 2013 van de voormalige gemeente Geldermalsen. Besloten is de gehele opbrengst voor 2013 te storten in deze (nieuwe) reserve en deze pas aan te wenden als algemeen dekkingsmiddel nadat de belastingen ontvangen zijn en de aanslagen onherroepelijk zijn geworden. Ultimo 2020 bedraagt de reserve 8.721.189 euro.

Bestemmingsreserve onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze bestemmingsreserve is bedoeld om de kosten van de gemeentelijke gebouwen gelijkmatig over de jaren te verdelen. Bij de resultaat bestemming van 2019 is een bedrag van 2.051.305 euro toegevoegd vanuit de voormalige voorziening Geldermalsen en Lingewaal. Ultimo 2020 bedraagt de reserve 2.455.126 euro.

Frictiekosten voormalig personeel Neerijnen
Deze reserve is gevormd voor de dekking van de frictiekosten van voormalig personeel uit Neerijen. De verwachting is dat de reserve in 2021 kan vrijvallen.

Pensioenen Wethouders
In de tweede bestuursrapportage van 2020 is besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve wethouderspensioen. Echter blijkt dat dit niet is toegestaan vanuit de BBV. Derhalve heffen we deze reserve weer op.

Budgetoverhevelingen
Voor activiteiten die om verschillende redenen in 2020 niet tot uitvoering zijn gekomen is in de raad van december 2020 besloten om deze (incidentele) middelen voor deze activiteiten beschikbaar te houden voor uitvoering in 2021.

Verkiezingen
In de uitkering van het gemeentefonds is voor de verkiezingen van 2021 voor de Tweede kamer een bedrag beschikbaar gesteld van 107.900 euro.Vooruitlopend op de waterschapsverkiezingen in 2023 is een bedrag beschikbaar gesteld van 8.500 euro. De middelen zijn ter dekking van de uitgaven die in 2021 komen en de jaren daarop.

Bestemmingsreserve bijdrage huisvesting veiligheidsregio
Als gevolg van de verkoop van de brandweerkazernes in Geldermalsen en Beesd zetten we het saldo van deze reserve niet meer in voor de (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van de brandweer-kazernes, maar is deze reserve voor de gedeeltelijke dekking van de vergoeding van de huisvestings-lasten door de gemeente aan de veiligheidsregio. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 1.728.096 euro.

Bestemmingsreserve Mobiliteitsplan
Het saldo van deze bestemmingsreserve 45.000 euro is gelabeld voor het sluipverkeer in Beesd.

Bestemmingsreserve grote infrastructurele projecten
Bij vaststelling van de begroting 2020 is besloten om het saldo van de bestemmingsreserve herinrichting Rijksstraatweg ad 410.643 euro te bestemmen voor grote infrastructurele projecten. Voor kosten sluipverkeer is in 2020 een bedrag ontrokken van 15.448 euro.

Bestemmingsreserve herinrichting openbare ruimte centrum Geldermalsen
Voor de herinrichting van openbare gebieden in het centrum zijn in het verleden (deel)budgetten geoormerkt. Alle deelbudgetten zijn toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 942.000 euro.

Bestemmingsreserve Bijdrage Spoorproject Geldermalsen - Tricht
In de Bloesemrapportage 2016 van voormalig Geldermalsen is besloten om voor het project Spoorverbreding Tricht de bestemmingsreserve Bijdrage Spoorproject Geldermalsen – Tricht te vormen. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 656.000 euro.

Bestemmingsreserve rondweg Tuil/Waardenburg
Deze bestemmingsreserve is voor de gemeentelijke bijdrage voor de rondweg.

Dijkversterking Gastvrije Waaldijk
De planuitwerkingsfase van de twee dijkversterkingsprojecten komt tot een afronding.
De dijkversterkingsmaatregelen en meekoppelkansen zijn inmiddels concreet. In de tweede helft van 2020 zijn de (financiële) afspraken over de meekoppelkansen opgenomen in een samenwerkings-overeenkomst. Start van de uitvoering van de overeengekomen afspraken is beoogd vanaf 2021.

Civiele Kunstwerken
Bij de jaarrekeningcontrole 2019 heeft de accountant geconstateerd dat de financiële onderbouwing niet meer actueel is. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31 december 2019 moeten vrijvallen. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, is voorgesteld om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve.

Wegen
Bij de jaarrekeningcontrole 2019 heeft de accountant geconstateerd dat de financiële onderbouwing niet meer actueel is. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31 december 2019 moeten vrijvallen. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, is voorgesteld om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve.

Openbare verlichting
Bij de jaarrekeningcontrole 2019 heeft de accountant geconstateerd dat de financiële onderbouwing niet meer actueel is. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31 december 2019 moeten vrijvallen. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, is voorgesteld om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve.

Glasvezel buitengebied
In de tweede bestuursrapportage 2020 is voorgesteld om voor dit project een bestemmingsreserve in te richten aangezien dit een meerjarig project is waarin kosten en opbrengsten niet samen vallen.

Bestemmingsreserve economisch actieplan
Deze bestemmingsreserve voormalig Geldermalsen is ter stimulering van economische activiteiten.

Bestemmingsreserve Gebiedsfonds centrum Geldermalsen
Het Gebiedsfonds Centrum is in 2016 ingesteld om financiële middelen te reserveren waarmee een aantal deelprojecten in het centrum van Geldermalsen kunnen worden uitgevoerd. Door het reserveren van deze middelen is er een financiële basis om de voorbereiding van projecten te kunnen starten. Het gaat daarbij om de deelprojecten Vernieuwing Geldersestraat en Kwaliteitsslag jachthaven en Lingepark. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt 1.477.537 euro.

Bestemmingsreserve Pilot aanpak oneigenlijk gebruik gemeentegrond
Deze reserve is voor de dekking van de kosten voor de pilot voor het oneigenlijk gebruik van gemeentegrond.

Bestemmingsreserve Landschap
In de decemberwijziging 2020 is besloten om het saldo van de bestemmingsreserves biodiversiteit/ LOP en het landschapsontwikkelingsplan samen te voegen in de bestemmingsreserve Landschap. Hiermee zijn middelen gereserveerd voor plannen die het (cultuurhistorisch) landschap versterken. De provincie, die bijdraagt aan de meeste projecten, betrekken we ook bij het opstellen van de plannen. Uit deze reserve bekostigen we de kosten van de jaarlijkse uitvoeringsplannen. Ultimo 2020 bedraagt de reserve 366.988 euro. Dit is inclusief de toevoeging van de reserve biodiversiteit volgens de besluitvorming in de raad van december 2020.

Bestemmingsreserve opstellen/actualisatie beheerplan groen
Met ingang van 2010 wordt jaarlijks een bedrag van 4.840 euro toegevoegd aan deze bestemmingsreserve, die is bestemd voor de kosten van het opstellen van het beheerplan groen. De stand van de bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 13.000 euro.

Biodiversiteit
In de raad van december 2020 is besloten het saldo van 223.793 euro toe te voegen aan de bestemmingsreserve landschap.

Bestemmingsreserve speelplekkenbeeld
Bij het vaststellen van de Kadernota dorpshuizen en multifunctionele centra is besloten een bestemmingsreserve speelplekkenbeleid te vormen voor toekomstige uitgaven.

Bestemmingsreserve Baggeren
In januari 2020 is notitie materiële vaste activa januari 2020 van de commissie BBV verschenen die de regelgeving met betrekking tot (onderhouds)voorzieningen heeft aangescherpt. Belangrijkste wijziging is dat er voor onderhoudsvoorzieningen het onderliggend beheerplan niet ouder mag zijn dan 5 jaar. Het beheerplan baggeren voldeed hier niet aan en werd in 2020 nog niet geactualiseerd.
De toevoeging aan deze voorziening (inclusief saldo) is omgezet in een bestemmingsreserve (tot er een geharmoniseerd beheerplan is).

Bestemmingsreserve Beschoeiing
Bij de jaarrekeningcontrole 2019 heeft de accountant geconstateerd dat de financiële onderbouwing niet meer actueel is. De BBV schrijft voor dat in deze gevallen de voorzieningen per 31 december 2019 moeten vrijvallen. Omdat de gelden wel beschikbaar moeten blijven voor de onderhoudskosten, is voorgesteld om via de resultaatbestemming, de vrijgevallen gelden te storten in een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve leefbaarheid
Het saldo van de voormalige gemeente Geldermalsen voor leefbaarheid bedroeg 243.686 euro. Conform het coalitieakkoord 2020-2022 is 10.000 per kern beschikbaar voor leefbaarheidsintiatieven. De uitgaven in 2020 hebben 278.000 bedragen voor realisatie van projecten. Ultimo 2020 bedraagt de reserve 225.163 euro.

Bestemmingsreserve kernenbeleid
Op 29 september stemde de raad in om incidenteel 1.000.000 euro ter beschikking te stellen om verdere invulling te geven aan het kerngericht werken met name voor het ontwikkelen en afsluiten van dorpendeals. Dit bedrag is gestort in de reserve.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein
De reserves was voor egalisatie in de budgetten van het sociaal Domein. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 305.000 euro. In 2020 respectievelijk 1.000.0000 euro aangewend voor de (gedeeltelijke) dekking van de tekorten van het sociaal domein.

Bestemmingsreserve Robuust subsidiebeleid
Deze reserve is voor het stimuleren en activeren van een evenwichtig subsidiebeleid is in 2020 geheel aangewend

Bestemmingsreserve bodemsanering
Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt 100.000 euro en is gelabeld om de kosten van een bodemsanering te dekken.

Bestemmingsreserve duurzaamheid (taakveld 7.4)
Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2020 afgerond 2.464.671 euro. Van de bestemmingsreserve volgens taakveld 0.3 is 5.767.000 overgeheveld. Voor het krediet voor de (t)huisvesting is 3.380.000 euro onttrokken.

Bestemmingsreserve groenonderhoud begraafplaatsen
Deze bestemmingsreserve van de voormalige gemeente Neerijnen heeft als doel egalisatie van het saldo van de lasten van beheer en onderhoud en de baten uit begraafplaatsen. Ultimo 2020 bedraagt de reserve 464.392 euro.

Bestemmingsreserve zwerfafval
In de eerste bestuursrapportage 2020 is besloten om de heffing van 3,20 euro per huishouden uit de afvalstoffenheffing ten gunste van zwerfafval toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve zwerfafval ten behoeve van zwerfafvalacties.

Bestemmingsreserve bovenwijkse investeringen
Deze reserve van de voormalige gemeente Neerijnen is bedoeld om de kosten van bovenwijkse voorzieningen te dekken uit bijdragen uit gemeentelijke en particuliere grondexploitaties. De reserve bedraagt ultimo 2020 562.548 euro.

2.5 Voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

Voorzieningen	Stand per 31-12-2019	Toevoegingen	Vrijval t.g.v. resultaat	Aanwendingen	Stand per 31-12-2020
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Wethouderspensioenen	2.849.518	119.936	0	124.988	2.844.466
Afbouw diverse complexen Grex	0	472.250	0	0	472.250
Subtotaal	2.849.518	592.186	0	124.988	3.316.716
Voorzieningen voor egalisatie kosten					
Beheerplannen baggeren	164.894	0	0	164.894	0
Beheerplannen begraafplaatsen	510.740	889.268	0	831.638	568.370
Subtotaal	**675.634**	**889.268**	**0**	**996.532**	**568.370**
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Zwerfafval	92.045	35.609	0	44.150	83.504
Afkoop onderhoud begraafplaatsen	1.194.637	367.705	176.270	0	1.386.072
Riolering (WRP)	6.068.314	3.250.285	0	4.328.018	4.990.581
WRP spaarvoorziening	0	1.728.219	0	1.396.981	331.238
Subtotaal	**7.354.995**	**5.381.818**	**176.270**	**5.769.149**	**6.791.395**
Totaal	**10.880.147**	**6.863.272**	**176.270**	**6.890.669**	**10.676.481**

Algemeen
Voorzieningen worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- verplichtingen tot het maken van kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorgaand boekjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren. Bijvoorbeeld voorzieningen voor onderhoud.

Voorzieningen mogen slechts worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen, die op de balansdatum werkelijk bestaan.

Alleen de dotaties aan de voorzieningen worden functioneel verantwoord. De feitelijke uitgaven (realisatie) worden ten laste van de voorziening verantwoord. Indien de hoogte van de gevormde voorziening afwijkt van het benodigde bedrag wordt de vrijval of extra storting eveneens functioneel verantwoord.

De aard en reden van de voorzieningen en de toevoegingen en onttrekkingen worden hieronder nader toegelicht. De vermeerderingen bestaan uit dotaties ten laste van de gewone dienst. De belangrijkste uitgaven zijn gedaan ten laste van de voorzieningen voor de diverse beheerplannen. Deze worden hierna afzonderlijk toegelicht.

Voorzieningen voor toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening ouderdoms- en nabestaandenpensioen (ex) wethouders

Gemeenten hebben op grond van de wet APPA (Algemene Pensioenwet voor Politieke Ambtsdragers) de plicht om toekomstige pensioenverplichtingen van wethouders en ex-wethouders financieel verantwoord af te dekken. Deze voorziening is gevormd om de in de toekomst te claimen rechten uit hoofde van ouderdoms- en nabestaandenpensioenen voor ex-wethouders op te kunnen vangen. Ultimo 2020 bedraagt de voorziening na toevoeging 2.844.466 euro.

Voorziening afbouw diverse complexen grondexploitaties

Deze voorziening is voor nog te maken voorzienbare kosten voor afgesloten grondexploitaties van de voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal.

Egalisatie

Voorziening beheerplan baggeren

In januari 2020 is notitie materiële vaste activa januari 2020 van de commissie BBV verschenen die de regelgeving met betrekking tot (onderhouds)voorzieningen heeft aangescherpt. Belangrijkste wijziging is dat er voor onderhoudsvoorzieningen het onderliggend beheerplan niet ouder mag zijn dan 5 jaar. Bovenvermeld beheerplan voldeed hier niet aan en werd dit jaar ook nog niet geactualiseerd.
De toevoeging aan deze voorziening (inclusief saldo) is omgezet in een bestemmingsreserve (tot er een geharmoniseerd beheerplan is).

Voorziening beheerplan begraafplaatsen

De beleidsvisie en het beheerplan begraafplaatsen is vastgesteld op 25 juni 2019. Hiermee wordt voorzien in verzorgde en goed onderhouden begraafplaatsen. Het saldo van de voorziening beheerplan begraafplaatsen bedraagt ultimo 2020 afgerond 568.000 euro.

Van derden beklemde middelen

Voorziening zwerfafval

Het bedrijfsleven draagt jaarlijks 20 miljoen euro bij aan de extra aanpak van zwerfafval in Nederland (nieuwe Raamovereenkomst). Elke gemeente heeft recht op deze vergoedingen, mits zij daarvoor plannen indient. Deze vergoeding wordt elk jaar bepaald aan de hand van het aantal inwoners.
Op basis van de gemaakte kosten wordt er jaarlijks een eindverantwoording ingediend. Het saldo ultimo 2020 bedraagt afgerond 83.000 euro.

Voorziening afkoop onderhoudsrechten begraafplaatsen

Vanaf 2011 kunnen in de voormalige gemeente Geldermalsen de jaarlijkse onderhoudsrechten van de begraafplaatsen op verzoek worden afgekocht. In de legestarieven voor de eerste grafuitgifte en de verlengingen zijn deze onderhoudsrechten inbegrepen. De afgekochte onderhoudsrechten van beide categorieën worden jaarlijks ten gunste van de voorziening gebracht en jaarlijks valt een evenredig bedrag ten gunste van de exploitatie vrij, ter dekking van de jaarlijkse kosten. Vanaf 2019 worden ook de afkoopbedragen bij de eerste uitgifte of verlengingen van Neerijnen en Lingewaal aan deze voorziening toegevoegd. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2020 afgerond 1.386.000 euro. Aan deze voorziening wordt rente toegevoegd omdat deze gewaardeerd wordt tegen contante waarde.

Voorziening beheerplan WRP (WaterRioleringsbeleidsPlan)
Het beheerplan WRP geeft de invulling weer van de gemeentelijke watertaken. Conform de notitie Riolering van de commissie BBV is de voorziening gesplitst in een algemeen deel (art. 44.2) en een deel voor de spaarcomponent (art. 44.1d). De voeding voor deze voorziening bestaat uit de algemene component in de opbrengst rioolheffing (minus kwijtscheldingen). Ultimo 2019 bedraagt het saldo afgerond 4.990.000 euro.

WRP spaarvoorziening
Het beheerplan WRP geeft de invulling weer van de gemeentelijke watertaken. Conform de notitie Riolering van de commissie BBV is de voorziening gesplitst in een algemeen deel (art. 44.2) en een deel voor de spaarcomponent (art. 44.1d). De voeding voor deze voorziening bestaat uit de spaar-component in de opbrengst rioolheffing (minus kwijtscheldingen). Ultimo 2020 is de voorziening groot 331.000 euro.

2.6 Vaste schulden

In het hierna opgenomen overzicht geven we het verloop weer van de vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar over het jaar 2020. De rentelast van de vaste schulden bedraagt over 2020 1.213.000 euro.

Vlottende schulden met een rente-typische looptijd van > één jaar	Stand per 31-12-2019	Vermeerdering	Aflossingen	Stand per 31-12-2020
Onderhandse leningen binnenlandse banken	93.195.452	0	18.344.769	74.850.683
Waarborgsommen	64.606	13.281	0	77.887
Totaal	**93.260.058**	**13.281**	**18.344.769**	**74.928.570**

2.7 Vlottende passiva

2.7.1 Netto vlottende schulden korter dan één jaar

Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan een jaar: De vlottende passiva waarderen we tegen de nominale waarde.

Netto vlottende schulden met looptijd korter dan één jaar	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi, rekening courant	5.566	0
Overige schulden	10.060.629	12.158.883
Totaal	10.066.195	12.158.883

2.7.2 Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaat uit de volgende onderdelen:
A. Verplichtingen vanuit begrotingsjaar die volgend jaar tot betaling komen
B. Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel
C. Overige vooruit ontvangen bedragen.

A. verplichtingen vanuit begrotingsjaar die in volgend jaar tot betaling komen	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Nog te betalen inzake levering goederen en diensten	3.374.042	10.653.653
WMO/Jeugd	1.726.531	2.139.739
Personeelsvereniging	697	0
Loonheffing	8.003	99.290
Penvoerderschap Netwerk Waterketen regio Rivierenland	46.326	54.372
Penvoerder Samenw. netwerken Rivierenland waterketen	42.106	25.398
Gelden Stichting Variks Belang	59.326	61.045
Te betalen (transitorische) rente	404.167	359.802
Overige	14.444	0
Totaal	**5.675.642**	**13.393.299**

B. van Europese en nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	Stand per 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Stand per 31-12-2020
Rijk				
Verkeersmaatregelen	0	902.375	11.808	890.567
Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	0	238.236	0	238.236
Regeling Reductie Energieverbruik	0	870.943	652.094	218.849
Subtotaal	**0**	**2.011.554**	**663.902**	**1.347.652**
Provincie				
Subsidie gemeentelijke monumenten 2017-2018	19.686	0	19.686	0
Subsidie gemeentelijke monumenten 2019	8.817	1.457	8.823	1.451
Subsidie gemeentelijke monumenten 2020	0	22.296	11.838	10.458
Subsidie fietsvoorziening	81.346	0	0	81.346
Verduurzaming buitenruimte en schoolgebouwen	390.000	1.080.000	20.363	1.449.637
Subtotaal	**499.849**	**1.103.753**	**60.710**	**1.542.892**
Totaal	**499.849**	**3.115.307**	**724.612**	**2.890.544**

C. Overige vooruit ontvangen bedragen die te laste komen van het volgende begrotingsjaar	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Overige vooruitontvangen bedragen (o.a. grafrechten, AO-fonds en diverse projecten	70.256	161.379
Totaal	**70.256**	**161.379**

2.8 Borgstellingen en garantstellingen

De borg- en garantstellingen zijn opgenomen in onderstaand overzicht. Voor de garantstelling van de hypothecaire leningen die onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) vallen, is het eindsaldo per 31 december 2019 opgenomen. Aangezien de NHG de cijfers medio het kalenderjaar verschaft, kunnen de gegevens ultimo het verslagjaar niet in de rapportage mee worden genomen.
Voor de overige garantstellingen geldt dat de betalingen tot en met het eind van het verslagjaar zijn meegenomen.

Gegarandeerde geldleningen	Oorspronkelijk bedrag	% garantstelling	Stand per 31-12-2019	Opname 2020	Aflossing 2020	Stand per 31-12-2020
Particuliere woningbouw		50-100%	76.627.819	0	1.008.000	75.619.819
Woningbouwcorporaties	101.955.000	50%	45.413.434	16.500.000	6.165.000	55.748.434
Gemeente als achtervang			**122.041.253**	**16.500.000**	**7.173.000**	**131.368.253**
Vitens	162.018.070	100%	249.583	0	249.583	0
Stichting Avondlicht	2.400.000	100%	600.000	0	180.000	420.000
Verbonden partijen (UBR)	15.672.000	24%	0	3.731.000		3.731.000
Sporthal De Wiel	2.684.000	100%	2.501.978	0	46.000	2.455.978
Leningen personeel	943.166	100%	718.355	0	214.000	504.355
Gemeente als directe risicodrager			**4.069.916**	**3.731.000**	**689.583**	**7.111.333**
Totaal gegarandeerde geldleningen			**126.111.169**	**20.231.000**	**7.862.583**	**138.479.586**

2.9 Overig

Langlopende niet uit de balans blijkende financiële rechten en verplichtingen

We zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële rechten en verplichtingen.

Verplichtingen

Per 31 december 2020 was het bedrag aan langlopende verplichtingen 4,6 miljoen euro. Dit bedrag bestaat onder andere uit kosten voor beveiliging, bestekken openbare ruimte, onderhoud, maaien e.d. en schoonmaakkosten

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op 1 januari 2019 is de gemeente West Betuwe ontstaan. Voor deze nieuwe gemeente is vastgesteld dat zij voor wat het grondbedrijf betreft door de ondernemerspoort gaat. De voormalige gemeenten Neerijnen en Geldermalsen gingen niet door de ondernemerspoort met haar grondbedrijf activiteiten maar bij Lingewaal was er wel sprake van een voordelige grondexploitatie (en gaat dus door de ondernemerspoort). De aangifte vennootschapsbelasting 2018 van Lingewaal is onlangs ingediend en er was nog sprake van 211.710 euro aan verrekenbare verliezen. Er is de belastingdienst gevraagd om de verrekenbare verliezen door te schuiven naar de nieuwe gemeente, maar tot op heden is hier geen uitspraak over. Er vanuit gaande dat de belastingdienst hiermee akkoord gaat, levert dit voor 2019 een belastbare winst van 518.020 euro op (na verrekening verlies uit 2018) en in 2020 een verlies van 224.824 euro. Gesaldeerd leidt dit tot een te betalen vennootschapsbelasting last van 61.296 euro.

3. SISA

Volgt

4. Overzicht per taakveld

Taakveld Bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2020			Begroting na wijziging 2020			Rekening 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur	3	4.980	-4.978	2.264	5.194	-2.930	0	5.902	-5.902
Burgerzaken	641	1.533	-892	785	1.635	-850	651	1.562	-911
Beheer overige gebouwen en gronden	487	873	-386	561	848	-288	941	982	-41
Overhead	6	13.255	-13.249	169	13.010	-12.842	175	12.275	-12.101
Treasury	2.066	90	1.977	14.682	-250	14.932	14.698	-201	14.899
OZB woningen	7.332	404	6.928	7.431	450	6.981	7.458	449	7.008
OZB niet-woningen	5.296	240	5.056	5.358	257	5.101	5.420	257	5.163
Parkeerbelasting	222	2	221	112	2	111	139	0	139
Belastingen Overig	5.026	2	5.025	5.026	57	4.969	5.031	128	4.904
Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	65.362	0	65.362	68.623	0	68.623	69.043	0	69.043
Overige baten en lasten	138	1.149	-1.011	0	31	-31	0	3	-3
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	34	-34
Crisisbeheersing en Brandweer	0	4.145	-4.145	0	5.608	-5.608	145	4.467	-4.322
Openbare orde en Veiligheid	28	1.605	-1.576	49	1.301	-1.252	32	1.174	-1.143
Verkeer, wegen en water	407	8.965	-8.558	1.138	13.075	-11.937	1.457	6.690	-5.233
Parkeren	21	127	-106	21	95	-74	23	71	-48
Recreatieve Havens	0	112	-112	0	107	-107	0	105	-105
Openbaar vervoer	5	220	-215	3	418	-415	7	277	-270
Economische ontwikkeling	0	240	-240	0	584	-584	0	572	-572
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.831	3.938	-108	6.404	6.481	-77	8.621	7.511	1.111
Bedrijfsloket en -regelingen	75	48	26	54	59	-5	50	54	-4
Economische promotie	174	169	5	156	201	-45	166	168	-2
Openbaar basisonderwijs	18	234	-215	18	237	-219	38	349	-311
Onderwijshuisvesting	87	2.688	-2.600	87	2.211	-2.124	94	2.218	-2.125
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	647	2.825	-2.178	831	3.080	-2.248	490	2.271	-1.781
Sportbeleid en activering	0	544	-544	18	585	-567	0	523	-523
Sportaccommodaties	77	970	-893	124	1.065	-940	138	992	-855
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	379	-379	0	456	-456	0	434	-434
Musea	5	585	-580	5	512	-507	6	608	-602
Cultureel erfgoed	1	418	-418	1	402	-402	51	384	-332
Media	48	1.062	-1.013	48	1.109	-1.061	49	1.054	-1.005
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	352	4.267	-3.915	873	5.079	-4.206	865	4.923	-4.058
Samenkracht en burgerparticipatie	1.189	4.746	-3.556	1.494	5.904	-4.410	1.684	4.833	-3.148
Wijkteams	0	699	-699	581	1.582	-1.000	473	1.518	-1.045
Inkomensregelingen	7.688	11.445	-3.757	12.387	15.393	-3.007	11.977	14.823	-2.846
Begeleide participatie	0	3.613	-3.613	0	3.228	-3.228	0	3.322	-3.322
Arbeidsparticipatie	0	456	-456	0	556	-556	0	525	-525
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	1.379	-1.379	0	1.867	-1.867	0	1.925	-1.925
Maatwerkdienstverlening 18+	315	7.078	-6.762	543	7.715	-7.172	356	7.840	-7.485
Maatwerkdienstverlening 18-	11	6.533	-6.523	11	8.467	-8.456	0	9.221	-9.221
Geëscaleerde zorg 18+	0	388	-388	0	505	-505	0	444	-444
Geëscaleerde zorg 18-	0	2.830	-2.830	0	3.423	-3.423	0	3.295	-3.295
Volksgezondheid	0	2.527	-2.527	0	2.246	-2.246	0	2.228	-2.228

Taakveld Bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2020			Begroting na wijziging 2020			Rekening 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Riolering	9.180	7.442	1.738	6.932	5.329	1.603	7.494	5.814	1.680
Afval	4.536	4.009	527	4.512	4.085	427	4.918	4.500	419
Milieubeheer	9	1.108	-1.099	1.018	3.580	-2.562	713	3.086	-2.373
Begraafplaatsen	885	1.674	-789	885	1.599	-713	1.051	1.693	-642
Ruimtelijke Ordening	214	988	-774	373	1.374	-1.001	384	1.228	-844
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.266	8.932	-666	9.834	10.264	-430	12.490	11.428	1.062
Wonen en bouwen	1.368	5.026	-3.658	2.083	3.023	-940	2.178	3.157	-978
Saldo taakvelden	**126.017**	**126.941**	**-924**	**155.497**	**144.039**	**11.458**	**159.505**	**137.116**	**22.389**
Mutaties reserves	12.518	7.013	5.504	32.751	42.044	-9.293	25.083	40.047	-14.965
Gerealiseerd resultaat	**138.535**	**133.954**	**4.581**	**188.248**	**186.084**	**2.165**	**184.588**	**177.164**	**7.424**

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Overhead (taakveld 0.4 inclusief bijbehorende reserves op taakveld 0.10)

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020
Salarislasten	-4.737	-3.935	-3.888
Bijdragen aan verbonden partijen	-4.940	-5.153	-5.138
Materiële kosten	-3.724	-4.119	-3.422
Kapitaallasten	-204	-152	-177
Doorbelasting met Grex/GRP	350	350	350
Verrekening met reserves	-444	-4.412	-4.493
Totaal lasten	-13.699	-17.422	-16.769
Bijdragen van derden	6	169	175
Verrekening met reserves	85	1.062	762
Totaal baten	91	1.231	937
Saldo	-13.608	-16.191	-15.832

5. Controleverklaring accountant

Volgt

Bijlage 1: Restantkredieten

Kredieten	Restantkrediet per 31-12-2019	Mutaties 2020	Netto te besteden in 2021	Krediet afsluiten in 2020 Ja/Nee
Terreinkosten (t)huisvesting	345.234	0	345.234	Nee
Bouwkosten (t)huisvesting	6.613.641	472.113	6.141.528	Nee
Installatietechniek (t)huisvesting	4.060.037	0	4.060.037	Nee
Inrichtingskosten (t)huisvesting	1.117.141	0	1.117.141	Nee
Aanpassing/herinrichting Dorpsplein Beesd	4.180	0	4.180	Ja
Verkeersveiligheid H. Kuijkstraat Oost	224.024	212.425	11.599	Nee
Bhp Wegen R&R Rijnstraat 2017(32jr)	0	2.156	-2.156	Ja
Bhp Wegen R&R Dr A. Kuyperweg 2017 (32jr)	394.395	0	394.395	Nee
Bhp OVL fietsverbinding Tiel masten(40jr)	34.388	13.501	20.887	Nee
Bhp OVL fietsverbinding Tiel armaturen (20jr)	11.854	0	11.854	Nee
Bhp OVL armaturen 2017(20jr)	69.757	71.665	-1.908	Ja
Vernieuwing Geldersestraat	4.662	363	4.299	Nee
Buurthalte en parkeerplaatsen De Pluk	25.097	25.768	-671	Ja
Uitvoering fietsknelpunten(K)	1.550.000	0	1.550.000	Nee
DV inrichting Schuttersweg/Boutensteinseweg(K)	80.000	0	80.000	Nee
Bhp OVL Verledding 2020/2021(K)	1.068.600	41.277	1.027.323	Nee
Bhp OVL verv masten 2020-2021(K)	120.600	0	120.600	Nee
Calamiteitenroute Zeiving-Zuid 2017	185.301	0	185.301	Nee
Calamiteitenroute De Oven 2017	25.374	0	25.374	Nee
Rotonde kruising Graaf Reinaldweg/Nieuwesteeg	62.922	34.286	28.636	Ja
Rotonde Hellouw	976.170	5.438	970.733	Nee
Korte Woerden (2018)	468.000	0	468.000	Nee
Kapelstraat Ophemert (2018)	275.058	275.058	0	Ja
Revitalisering bedrijventerrein Homburg	134.795	3.390	131.405	Nee
Lingeoever - openbare ruimte (park/boulevard)	707.853	77.022	630.831	Nee
Lingeoever - Jachthaven	1.140.961	165.202	975.759	Nee
Gymzaal Herwijnen 2016	50.110	0	50.110	Ja
IHP huisvesting basisonderwijs vm Geldermalsen	3.376.417	32.739	3.343.678	Nee
IKC De Plantage BF 1 / Grondkosten	508.578	479.160	29.418	Nee
IKC De Plantage BF 1 / Bouwkosten	5.886.254	1.986.569	3.899.685	Nee
IKC De Plantage BF 1 / Eerste inrichting PO	367.840	8.924	358.916	Nee
Voorbereidingskrediet IKC Jan Harmenshof/Oranje Nassau (IHP)	596.236	36.558	559.678	Nee
Voorbereidingskrediet IKC Buurmalsen	226.236	18.408	207.828	Nee
Brede School Herwijnen	25.086	0	25.086	Nee
Brede School Vuren 2015	281.161	0	281.161	Ja
Brede School Asperen 2016	17.673	15.726	1.947	Ja
Brede School Heukelum incl. gymzaal 2016	97.457	89.581	7.876	Ja
Brede School Spijk 2016	1.257.664	3.078	1.254.586	Nee
Aanpassing toestellenberging gymzaal Leliestraat GDM	18.632	14.058	4.574	Ja
Kunstgrasveld VV Tricht	297.513	0	297.513	Nee
Drainage hoofdveld Heukelun	40.100	40.113	-13	Ja
VV Tricht renovatie veld 3(K)	56.045	53.209	2.836	Ja
GLTC renovatie oefenkooi(K)	7.500	6.188	1.313	Ja
Zonnepanelen De Pluk Geldermalsen	44.177	44.107	70	Ja
Verduurzaming en renovatie dak dorpshuis Asperen(K)	32.137	32.065	72	Ja
Renoveren rioolgemalen Mierastr/De Wieken (2019)	65.873	5.856	60.017	Ja
Drukriolering Meterense Mark (afkoppelen HWA-2017)	50.000	0	50.000	Nee
Inc. afkoppelkansen Zijtak Buurmalsen (2014)	0	0	0	Nee
Waterafv: Wadi Tricht T2.1	191.990	1.614	190.376	Nee

Revitalisering Homburg Beesd (Beesd N-B2)	100.000	0	100.000	Nee
Extra waterberging aan noordzijde Schuttersweg Beesd	180.000	0	180.000	Nee
GRP Grex Hondsgemet (uitbreidingsinvesteringen)	108.861	0	108.861	Nee
GRP Grex De Plantage(uitbreidingsinvesteringen)	150.000	82.985	67.015	Nee
IMP Kapelstraat Ophemert (WRP 2019)	352.819	344.996	7.823	Nee
WRP 2019 Klimaatmaatregelen	248.000	40.964	207.036	Nee
Watersysteemmaatregelen 2019	137.338	0	137.338	Nee
Afk. en verv riolering Nieuwe Steeg Herwijnen	40.420	0	40.420	Nee
Aanpak waterproblematiek Laageindseweg Gellicum 2019	348.575	0	348.575	Nee
Vervanging Riolering Rijnstraat GDM(K)	140.676	86.787	53.889	Nee
Waterplanmaatregel Deil (restopgave) 2019(K)	27.000	0	27.000	Nee
Aanleg grondwatermeetnet (100st) WRP2020(K)	60.000	0	60.000	Nee
Project vervangingscyclus drukrioleringspompen WRP(K)	180.000	43.230	136.770	Nee
Aanleg HWA riool Langerakstraat Asperen(K)	250.000	245.270	4.730	Nee
Duiker en waterafvoer In v Crayenstrein Tricht(K)	225.000	125.196	99.804	Nee
IBA modificaties(K)	258.356	96.213	162.143	Nee
Relinen en vervangen riolering Koppelsedijk GDM(K)	300.000	167.958	132.042	Nee
Waterberging Beesd restopgave(K)	100.000	6.693	93.307	Nee
HWA Prinses Julianaweg GDM (K)	350.000	13.502	336.498	Nee
Gemalen Drostlaan/Zeiving/Lingebos (K)	120.000	26.165	93.835	Nee
Cyclische vervanging / reliningen	10.000	0	10.000	Nee
Reconstructie standplaatsen Asperen 2018	62.136	61.736	400	Ja
Woonwagenlocatie Waardenburg(K)	1.000.000	44.000	956.000	Nee
Skaeve Huse - bouw- en woonrijpmaken locatie(K)	122.086	0	122.086	Nee
Totaal	38.065.990	5.653.313	32.412.677	

De restantbudgetten van de Brede school Vuren, Asperen en Heukelum worden in 2021 conform besluit van 2017 (totaalkrediet) toegevoegd aan het krediet Brede school Spijk